

Sveučilište u Zagrebu

Pravni fakultet

Sveučilišni specijalistički studij

Prava društava i trgovačkog prava

IVANA MANDIĆ, dipl. iur.

**ODBOR VJEROVNIKA U HRVATSKOM  
STEČAJNOM PRAVU UZ  
KOMPARATIVNU ANALIZU  
SLOVENSKOG PRAVA**

ZAVRŠNI SPECIJALISTIČKI RAD

Mentor:

prof. dr. sc. Jasnica Garašić

U Zagrebu, lipanj 2024.

## **IZJAVA O AUTORSTVU**

Ja, Ivana Mandić, izjavljujem da je ovaj rad izvorni rezultat mojeg rada kao i da se u njegovoj izradi nisam koristila drugim pravnim izvorima i literaturom osim onih navedenih u radu.

## SADRŽAJ RADA

|      |                                                                         |    |
|------|-------------------------------------------------------------------------|----|
| I.   | UVOD .....                                                              | 1  |
| II.  | SVRHA ODBORA VJEROVNIKA I NJEGOVI ZADATCI ODNOSNO DUŽNOSTI .....        | 6  |
| 1.   | Hrvatsko pravo .....                                                    | 6  |
| 2.   | Slovensko pravo .....                                                   | 19 |
| 3.   | UNCITRAL- ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu .....            | 26 |
| 4.   | Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja ..... | 32 |
| III. | OSNIVANJE ODBORA VJEROVNIKA .....                                       | 33 |
| 1.   | Hrvatsko pravo .....                                                    | 33 |
| 2.   | Slovensko pravo .....                                                   | 38 |
| 3.   | UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu .....             | 41 |
| 4.   | Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja ..... | 43 |
| IV.  | SASTAV ODBORA VJEROVNIKA .....                                          | 45 |
| 1.   | Hrvatsko pravo .....                                                    | 45 |
| 2.   | Slovensko pravo .....                                                   | 49 |
| 3.   | UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu .....             | 50 |
| 4.   | Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja ..... | 52 |
| V.   | SJEDNICE ODBORA VJEROVNIKA I DONOŠENJE ODLUKA .....                     | 53 |
| 1.   | Hrvatsko pravo .....                                                    | 53 |
| 2.   | Slovensko pravo .....                                                   | 57 |
| 3.   | UNCITRAL- ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu .....            | 60 |
| 4.   | Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja ..... | 61 |
| VI.  | NADZOR NAD RADOM ODBORA VJEROVNIKA .....                                | 62 |
| 1.   | Hrvatsko pravo .....                                                    | 62 |
| 2.   | Slovensko pravo .....                                                   | 63 |
| 3.   | UNCITRAL- ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu .....            | 64 |
| 4.   | Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja ..... | 65 |
| VII. | RAZRJEŠENJE ČLANA ODBORA VJEROVNIKA .....                               | 66 |
| 1.   | Hrvatsko pravo .....                                                    | 66 |
| 2.   | Slovensko pravo .....                                                   | 68 |
| 3.   | UNCITRAL- ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu .....            | 70 |

|                                                                                  |    |
|----------------------------------------------------------------------------------|----|
| 4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja.....        | 71 |
| VIII. ODGOVORNOST ČLANOVA ODBORA VJEROVNIKA .....                                | 72 |
| 1. Hrvatsko pravo .....                                                          | 72 |
| 2. Slovensko pravo.....                                                          | 74 |
| 3. UNCITRAL- ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu .....                  | 74 |
| 4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja.....        | 75 |
| IX. NAGRADA ZA RAD I NAKNADA TROŠKOVA ČLANU ODBORA VJEROVNIKA.....               | 76 |
| 1. Hrvatsko pravo .....                                                          | 76 |
| 2. Slovensko pravo .....                                                         | 78 |
| 3. UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu .....                   | 79 |
| 4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja.....        | 80 |
| X. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA S PREPORUKAMA DE LEGE FERENDA ZA<br>HRVATSKO PRAVO..... | 81 |
| 1. Svrha odbora vjerovnika i njegovi zadatci odnosno dužnosti.....               | 81 |
| 2. Osnivanje odbora vjerovnika .....                                             | 83 |
| 3. Sastav odbora vjerovnika.....                                                 | 84 |
| 4. Sjednice odbora vjerovnika i donošenje odluka .....                           | 84 |
| 5. Nadzor nad radom odbora vjerovnika .....                                      | 85 |
| 6. Razrješenje člana odbora vjerovnika .....                                     | 86 |
| 7. Odgovornost članova odbora vjerovnika .....                                   | 87 |
| 8. Nagrada za rad i naknada troškova članu odbora vjerovnika.....                | 88 |
| PRAVNI IZVORI.....                                                               | 90 |
| 1. Ustav, zakoni i propisi .....                                                 | 90 |
| 2. Sudske odluke .....                                                           | 91 |
| LITERATURA .....                                                                 | 92 |

## KRATICE UPOTREBLJENE U RADU

- |                    |                                                                                                              |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. <b>SZ</b>       | Stečajni zakon                                                                                               |
| 2. <b>VTSRH</b>    | Visoki trgovački sud Republike Hrvatske                                                                      |
| 3. <b>UNCITRAL</b> | United Nations Commission on International Trade Law,<br>Komisija Ujedinjenih nacija za međunarodnu trgovinu |
| 4. <b>ZFPPIPP</b>  | Zakon o finansijskom poslovanju, postupkih zaradi insolventnosti<br>in prisilnem prenehanju                  |
| 5. <b>ZFPPN</b>    | Zakonom o finansijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi                                                    |
| 6. <b>ZOO</b>      | Zakon o obveznim odnosima                                                                                    |
| 7. <b>ZPIUDT</b>   | Zakonom o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima<br>od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku   |
| 8. <b>ZPP</b>      | Zakon o parničnom postupku                                                                                   |
| 9. <b>ZSP</b>      | Zakonom o stečaju potrošača                                                                                  |
| 10. <b>ZZTP</b>    | Zakonom o zaštiti tajnosti podataka                                                                          |

## I. UVOD

Cilj ovog rada jest detaljno istraživanje pravne pozicije odbora vjerovnika u hrvatskom stečajnom pravu prvenstveno kroz zakonska rješenja, te podredno kroz primjenu tih istih zakonskih rješenja u praksi.

U Republici Hrvatskoj u trenutku pisanja ovog specijalističkog završnog rada postoji nekoliko vrsta insolventijskih postupaka: predstečajni i stečajni postupak koje uređuje Stečajni zakon<sup>1</sup>(u daljnjem tekstu: SZ); postupak stečaja potrošača kojeg uređuje Zakon o stečaju potrošača<sup>2</sup> ( u daljnjem tekstu: ZSP), postupak izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku kojeg uređuje Zakon o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku<sup>3</sup> ( u daljnjem tekstu: ZPIUTD), postupak prisilne likvidacije kreditne institucije kojeg regulira Zakon o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija<sup>4</sup> te postupak sanacije kreditne institucije ili investicijskog društva kojeg regulira Zakon o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava<sup>5</sup>. Prvih pet navedenih insolventijskih postupaka su sudski postupci, izuzev postupka sanacije kreditne institucije ili investicijskog društva koji je upravni postupak. Napomenimo da se u slučaju insolventnosti osiguravajućih društva provodi stečajni postupak u skladu sa Stečajnim zakonom, ali uz primjenu određenih posebnih pravila propisanih u Zakonu o osiguranju (članci 284.-294.)<sup>6</sup>.

Odbor vjerovnika kao tijelo insolventijskog postupka predviđen je samo u stečajnom postupku (čl. 75. SZ). U postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku postoji tzv. vjerovničko tijelo (čl. 18.-19. ZPIUTD), koje u određenoj mjeri odgovara odboru vjerovnika, no kako je taj postupak primijenjen samo jednom, i kako su odredbe koje se odnose na vjerovničko vijeće nedovoljno zakonski dorađene u ovom završnom radu neće se ulaziti u analizu tog tijela u postupku izvanredne uprave.

---

<sup>1</sup> Stečajni zakon, Narodne novine br. 71/15, 104/17, 36/22, 27/24.

<sup>2</sup> Zakonom o stečaju potrošača, Narodne novine br. 100/15, 67/18, 36/22.

<sup>3</sup> Zakon o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku, Narodne novine, br. 32/17.

<sup>4</sup> Zakon o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija, Narodne novine br. 146/20, 27/24.

<sup>5</sup> Zakon o sanaciji kreditnih institucija investicijskih društava, Narodne novine br. 146/20, 21/22, 27/24.

<sup>6</sup> Zakon o osiguranju, Narodne novine br. 30/15, 112/18, 63/20, 133/20, 151/22.

Odbor vjerovnika kao tijelo stečajnog postupka ima vrlo dugu tradiciju u hrvatskom stečajnom pravu. Velika reforma hrvatskog stečajnog prava koja je provedena Stečajnim zakonom iz 1996. godine<sup>7</sup>, osuvremenila je taj institut s novim pravilima koja su tek u vrlo maloj mjeri izmijenjena novim Stečajnim zakonom iz 2015. godine. U ovom radu detaljno ćemo predstaviti i kritički proanalizirati važeća pravila hrvatskog prava o odboru vjerovnika, koja su u prvom redu sadržana u člancima 96.-102. SZ-a, ali i u nekim drugim člancima SZ-a na koja ćemo uputiti.

Poredbenopravno istražiti će se i zakonska rješenja o odboru vjerovnika u insolventijskim postupcima u slovenskom pravu koji su regulirani Zakonom o financijskom poslovanju, postupku insolventnosti i prisilnom prestanku određenih subjekata iz 2007. godine (Zakon o finančnom poslovanju, postupku insolventnosti in prisilnem prenehanju določenih subjektov<sup>8</sup>, u daljnjem tekstu: ZFPPIPP). Poredbeno-pravna usporedba učinit će se s ciljem utvrđivanja u kojoj mjeri se normiranje tog instituta razlikuje u hrvatskom i slovenskom pravnom sustavu i koja su rješenja primjerenija. Slovensko pravo je izabrano zbog zajedničkog pravnog nasljeđa i sličnosti pravnog sustava.

Spomenuti slovenski zakon razlikuje, vezano za vrstu insolventnosti, dva osnovna postupka: 1. postupak zbog prijeteće insolventnosti i 2. postupak zbog insolventnosti. Pri tome postupak zbog prijeteće insolventnosti može biti postupak preventivnog restrukturiranja ili postupak sudskog restrukturiranja radi otklanjanja prijeteće insolventnosti (čl. 4.a ZFPPIPP). Postupak zbog insolventnosti može biti postupak prisilne nagodbe ili stečajni postupak, pri čemu se stečajni postupak može otvoriti nad pravnom osobom, ili se može raditi o osobnom stečaju ili može biti riječ o stečaju nad ostavštinom (čl. 5. ZFPPIPP).

Sukladno članku 76. ZFPPIPP, odbor vjerovnika je tijelo vjerovnika koje postoji u postupku zbog insolventnosti, a koje poduzima procesne radnje za koje zakon određuje da ih poduzima odbor vjerovnika, i to za račun svih vjerovnika koje su stranke toga postupka. Dakle, to tijelo postoji u postupku prisilne nagodbe i u stečajnom postupku.

---

<sup>7</sup> Stečajni zakon, Narodne novine br. 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12.

<sup>8</sup> Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, Uradni list Republike Slovenije br. 126/07, 40/09, 59/09, 52/10, 26/11, 87/11, 23/12, 47/13, 63/13, 100/13, 13/14, 10/15, 27/16, 31/16, 38/16, 63/16, 54/18, 69/19, 74/20, 85/20, 176/21, 178/21, 196/21, 157/22, 35/23, 57/23, 103/23.

No, važno je naglasiti razliku u pojmu stečajnog postupka prema hrvatskom i slovenskom pravu. U hrvatskom pravu u stečajnom postupku moguća su sva tri osnovna ishoda jednog insolventnog postupka: 1. restrukturiranje poslovanja stečajnog dužnika (sanacija) i nastavak poslovanja stečajnog dužnika nakon zaključenog stečajnog postupka te namirenje vjerovnika na temelju stečajnog plana; 2. prijenos poduzeća stečajnog dužnika na već postojeće ili novo trgovačko društvo kao njegovog novog pravnog nositelja putem kupoprodajnog ugovora, namirenje vjerovnika na temelju stečajnog plana te brisanje stečajnog dužnika kao dosadašnjeg pravnog nositelja poduzeća iz sudskog registra (tzv. prijenosna sanacija); 3. likvidacija odnosno unovčenje predmeta stečajne mase i namirenje vjerovnika u okviru stečajnog postupka te brisanje stečajnog dužnika iz sudskog registra nakon zaključenja stečajnog postupka (vidjeti čl. 2. st. 2.-3. SZ). Unovčenje predmeta stečajne mase najčešći je ishod stečajnog postupka u Republici Hrvatskoj, ako u konkretnom slučaju ima dovoljno imovine stečajnog dužnika za plaćanje troškova stečajne mase. U slovenskom stečajnom postupku koji je otvoren moguće je samo unovčenje predmeta stečajne mase, a ne više restrukturiranje stečajnog dužnika i njegovog poslovanja (vidjeti čl. 224. st. 1.-3 ZFPPIPP). U slučaju već nastale insolventnosti (nesposobnosti za plaćanje) restrukturiranje je moguće u slovenskom pravu samo u okviru postupka prisilne nagodbe. U slučaju samo prijetće insolventnosti (prijetće nesposobnosti za plaćanje) restrukturiranje je moguće u okviru postupka preventivnog restrukturiranja ili postupka sudskog restrukturiranja radi otklanjanja prijetće insolventnosti. Po otvaranju slovenskog stečajnog postupka nije više moguće predlagati postupak prisilne nagodbe (čl. 140. st. 2. ZFPPIPP).

Glavnina odredaba o odboru vjerovnika u slovenskim postupcima zbog insolventnosti sadržana je u člancima 76.-96.a ZFPPIPP, koja ćemo detaljno predstaviti.

U radu će se dodatno istražiti i preporuke UNCITRAL-ovog Zakonodavnog vodiča o insolventnom pravu iz 2004. godine (Legislative Guide on Insolvency Law, u daljnjem tekstu: UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič ili Zakonodavni vodič)<sup>9</sup>, koje se odnose na odbor vjerovnika.

UNCITRAL (United Nations Commission on International Trade Law) jest skraćenica za Komisiju Ujedinjenih naroda za pravo međunarodne trgovine, čiji je osnovna svrha rad na harmonizaciji i modernizaciji prava međunarodne trgovine. To tijelo UN-a ima nekoliko

---

<sup>9</sup> Legislative Guide on Insolvency Proceedings, dostupan na web stranici: [https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativguides/insolvency\\_law](https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativguides/insolvency_law), posjećeno dana 15. 06. 2024.

radnih skupina, a jedna od najaktivnijih radnih skupina jest ona za insolventijsko pravo, koja je i izradila prijedlog teksta Zakonodavnog vodiča o insolventijskom pravu.

Prvotno je navedeni Zakonodavni vodič iz 2004. godine imao samo Dva dijela: 1. Dio Jedan – Osmišljavanje ključnih ciljeva i strukture djelotvornog i učinkovitog insolventijskog prava i 2. Dio Dva – Suštinske odredbe za djelotvorno i učinkovito insolventijsko pravo. No, on je 2010. godine dopunjen Dijelom Tri – Tretman grupe poduzeća u insolventnosti, nadalje godine 2019. s Dijelom Četiri – Obveze direktora u periodu približavanja insolventnosti (uključujući grupe poduzeća) te godine 2021. s Dijelom Pet – Insolventijsko pravo za mikro i mala poduzeća.

Prvi nacrt Zakonodavnog vodiča o insolventijskom pravu, razmatran je na sjednici Radne skupine V. za insolventijsko pravo u srpnju 2001. godine, dok je završna sjednica održana 2004. godine. Na sedam sjednica u navedenom periodu sudjelovalo je 36 država članica UNCITRAL-a, te predstavnici mnogih drugih država i brojnih internacionalnih organizacija.<sup>10</sup> Konačni pregovori vezani za nacrt UNCITRAL-ovog Zakonodavnog vodiča održani su tijekom tridesetsedme sjednice UNCITRAL-a u New Yorku od 14. do 21. 6. 2004. godine, te je tekst istoga usvojen 25. lipnja 2004. godine. Nakon usvajanja teksta, Opća skupština UN-a usvojila je rezoluciju 59/40 dana 2. prosinca 2004.godine.<sup>11</sup>

Osnovna svrha UNCITRAL-ov Zakonodavnog vodiča jest da pomogne u stvaranju učinkovitog i djelotvornog zakonskog okvira koji se odnosi na financijske teškoće dužnika, i to kako pravnih osoba tako i fizičkih osoba koje se bave gospodarskom djelatnošću. U njemu se raspravlja o pitanjima koja su ključna za stvaranje učinkovitog i djelotvornog insolventijskog prava, a koja su zajednička mnogim pravnim sustavima, neovisno o njihovim međusobnim razlikama. Vodič bi trebao služiti kao pomoć izvršnim i zakonodavnim tijelima pri stvaranju odnosno razvoju njihovih nacionalnih insolventijskih prava.<sup>12</sup> Važno je naglasiti, da preporuke koje su sadržane u tom Zakonodavnom vodiču nisu obavezne niti je mišljeno da one budu preuzete kao doslovno pravilo u nacionalna prava. Zakonodavni vodič ističe samo ključna pitanja insolventijskog prava, koja bi zakonodavac trebao regulirati, a preporuke samo pokazuju kako bi određena pravila mogla biti sročena.<sup>13</sup>

---

<sup>10</sup> Legislative Guide on Insolvency Proceedings, dostupan na web stranici: [https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativguides/insolvency\\_law](https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativguides/insolvency_law), United Nations Publication, Sales No.E.05.V.10, ISBN 92-1-1333736-4, New York, 2005, predgovor, str. iii, posjećeno dana 15. 06.2024.

<sup>11</sup> Ibidem.

<sup>12</sup> Zakonodavni vodič, str. 1., br. 1.

<sup>13</sup> Zakonodavni vodič, str. 1., br. 2.

Pod pojmom „insolventijskog postupka“ Zakonodavni vodič podrazumijeva kolektivni postupak koji je podložan sudskom nadzoru, bilo za reorganizaciju ili likvidaciju (Uvod, toč. 12. sl. u))<sup>14</sup>. Pod pojmom „reorganizacija“ Zakonodavni vodič podrazumijeva proces kojim se financijsko blagostanje i održivost dužnikovog poduzeća može obnoviti i poduzeće može nastaviti poslovati, koristeći različita sredstva uključujući i oprost duga, reprogramiranje dugova, konverziju duga u vlasnički kapital i prodaju poduzeća (ili njegovih dijelova) s njegovim neprekinutim poslovanjem (*as a going concern*) (Uvod, toč. 12. sl. kk))<sup>15</sup>. Pod pojmom „likvidacija“ Zakonodavni vodič podrazumijeva postupak prodaje i raspolaganja imovinom za diobu vjerovnicima u skladu s insolventijskim pravom (Uvod, toč. 12. sl. w))<sup>16</sup>.

U radu će se posebno predstaviti i proanalizirati Preporuke br. 126.—136. navedenog Zakonodavnog vodiča koje se odnose na odbor vjerovnika, a isto tako i njegova objašnjenja koja su dana uz navedene preporuke.

Kako bi se što detaljnije istražila pravna pozicija odbora vjerovnika u stečajnom postupku nakon kratkog uvoda (I. dio) u okviru ovoga završnoga rada pokušat će se pronaći u hrvatskom, slovenskom pravu te UNCITRAL-ovom Zakonodavnom vodiču odgovori na sljedeća pitanja: svrha odbora vjerovnika i njegovi zadatci (II. dio); osnivanje odbora vjerovnika (III. dio); sastav odbora vjerovnika (IV. dio rada); sjednice odbora vjerovnika i donošenje odluka (V. dio); nadzor nad radom odbora vjerovnika (VI. dio); razrješenje odbora vjerovnika (VII. dio); odgovornost članova odbora vjerovnika (VIII. dio); te nagrada za rad i naknada troškova članovima odbora vjerovnika (IX.). U svakom od navedenih dijelova rada, sumarno će se utvrditi eventualne razlike između promatranih modela pravnih rješenja, te preporučiti najbolja rješenja po mišljenju autorice. U zaključnom dijelu, koji čini X. dio rada, na temelju provedenog istraživanja dat će se završna ocjena da li je odbor vjerovnika u hrvatskom stečajnom pravu dobro zakonski reguliran i kako se ta konkretna pravila primjenjuju u sudskoj praksi. U zaključnom dijelu rada posebno će se istaknuti pitanja koja bi u odnosu na odbor vjerovnika trebalo drugačije zakonski regulirati te će se *de lege ferenda* predložiti rješenja koja bi bila poželjna.

---

<sup>14</sup> Zakonodavni vodič, str. 5.

<sup>15</sup> Zakonodavni vodič, str. 7.

<sup>16</sup> Zakonodavni vodič, str. 5.

## II. SVRHA ODBORA VJEROVNICA I NJEGOVI ZADATCI ODNOSNO DUŽNOSTI

### 1. Hrvatsko pravo

#### 1.1. Općenito o zadacima odbora vjerovnika

Stečajni zakon ne definira pojam odbora vjerovnika. No, iz načina njegova osnivanja i ovlasti koje mu zakon daje može se zaključiti kako je riječ o predstavničkom tijelu koje obavlja kontrolu provođenja stečajnog postupka.

Osnovna svrha odbora vjerovnika u hrvatskom insolventijskom pravu je zaštita interesa vjerovnika<sup>17</sup>, što se najbolje vidi iz zadataka koje tom tijelu povjerava Stečajni zakon (čl. 98. SZ). Interese vjerovnika odbor vjerovnika zastupa na način da nadzire i usmjerava rad stečajnog upravitelja i uopće odvijanje postupka<sup>18</sup>.

Odbor vjerovnika u svojoj osnovi predstavlja delegirano tijelo predstavnika vjerovnika koje obavlja tekuću kontrolu tijeka provođenja stečajnog postupka i nadzor nad radom stečajnog upravitelja, a daje mišljenja i suglasnosti u situacijama kada ostala tijela stečajnog postupka to od njega zatraže.<sup>19</sup> Odbor vjerovnika na određeni način i pomaže u radu stečajnom upravitelju dajući određena odobrenja i mišljenja.<sup>20</sup>

Tijekom izmjena Stečajnog zakona kroz godine, više puta su se već vodile rasprave o tome da li je odbor vjerovnika uopće nužan i potreban za provođenje stečajnog postupka.<sup>21</sup> Kao jedan od prigovora navodi se nastojanje vjerovnika s najvišim tražbinama da kroz stečajni postupak nametnu svoje interese, te u takvim konkretnim situacijama dolazi do toga da članovi koje imenuju većinski vjerovnici zanemaruju zajedničke interese stečajnih vjerovnika jer članstvo doživljavaju kao mogućnost da na privilegirani način zastupaju svoje vlastite interese.<sup>22</sup> Jedan od čestih prigovora je i da odbor vjerovnika nepotrebno opterećuje

---

<sup>17</sup> Mustapić Jelena, Stečajni postupak – tijela, vjerovnici i prijava tražbina ( II.dio), <https://www.iusinfo/strucni-clanci/CLN20V01D2012B472>, objavljeno dana 05. 04. 2012., str. 2., posjećeno dana 15. 06. 2024.

<sup>18</sup> Hrastinski Jurčec Ljiljana, Stečajni sud, skupština i odbor vjerovnika, u knjizi: Dika Mihajlo (ur.), Treća novela Stečajnog zakona, Narodne Novine, Zagreb, 2003., str. 63.

<sup>19</sup> Hrastinski Jurčec, op. cit. u bilj.18., str. 63.

<sup>20</sup> Omazić Ivica/Šimić Željko: Tijela stečajnog postupka, Priručnik za polaznike, Pravosudna akademija, Zagreb, 2016., str. 36.

<sup>21</sup> Hrastinski Jurčec, op. cit. u bilj.18., str. 63.

<sup>22</sup> Hrastinski Jurčec, op. cit. u bilj.18., str. 63.

stečajnu masu, uslijed troškova koji nastaju u njegovom radu.<sup>23</sup> Suci trgovačkih sudova koji provode stečajne postupke kao prigovor odboru vjerovnika često ističu loše poznavanje pravila stečajnog postupka od strane članova odbora vjerovnika, nadalje inzistiranje na odlukama za čije donošenje nisu ovlašteni, te vrlo često namjerno opstruiranje postupka u interesu pojedinih članova odbora.<sup>24</sup>

Zadnje opisano i sama sam imala priliku primijetiti u više stečajnih postupaka. Primjerice bila sam uključena u parnični postupak kao zastupnik stečajnog dužnika, u kojem je odbor vjerovnika odbijao dati pristanak stečajnom upravitelju da povuče tužbu u tom parničnom postupku pred općinskim sudom, iako čak niti u slučaju uspjeha u sporu stečajni dužnik kao tužitelj se ne bi mogao naplatiti zato što tuženik nije imao imovinu na kojoj bi se naplata tražbine mogla izvršiti. Uslijed takvog postupanja za konkretnu stečajnu masu nastajali su i troškovi također bez mogućnosti da ih se naplati. U konkretnom predmetu, unatoč izvješćima stečajnog upravitelja, u kojima je on iznio otvorenu sugestiju za povlačenjem tužbe, uz postignuti dogovor s tuženikom da svaka strana snosi svoje troškove, odbor vjerovnika uslijed neznanja odbio je dati suglasnost stečajnom upravitelju da povuče tužbu.

Bitno je za istaknuti kako je odbor vjerovnika fakultativno tijelo u stečajnom postupku, za koje vjerovnici odlučuju da li će ga oformiti ili neće, dok za razliku od njega ostala tijela stečajnog postupka moraju obavljati svoje zakonom propisane dužnosti.

U sudskoj praksi prihvaćeno je stajalište kako članstvo u odboru vjerovnika nije subjektivno pravo nekog od vjerovnika, već samo izabrano i delegirano tijelo koje čine predstavnici svih vjerovnika i koja obavlja tekuću kontrolu provedbe stečajnog postupka.<sup>25</sup>

Odbor vjerovnika se ne osniva, ako je broj stečajnih vjerovnika manji od pet, s obzirom na to da u tom slučaju ovlaštenja odbora vjerovnika imaju svi vjerovnici (čl. 96. st. 6. SZ). Odbor vjerovnika se ne osniva ni ako se radi o stečajnom postupku male vrijednosti iz članka 127. stavak 3. Stečajnog zakona, s obzirom na to da se u toj vrsti stečajnog postupka ne primjenjuju odredbe Stečajnog zakona o odboru vjerovnika.<sup>26</sup>

---

<sup>23</sup> *Hrastinski Jurčec*, op. cit. u bilj.18., str. 63.

<sup>24</sup> *Hrastinski Jurčec*, op.cit. u bilj.18., str. 63.

<sup>25</sup> Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-278/2009 od 18. 02. 2009., navedeno kod *Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, Narodne Novine, Zagreb, 2018., str. 304.

<sup>26</sup> *Hrastinski Jurčec*, op. cit. u bilj. 18., str. 63.

Sadržaj odredbi članka 107. stavka 1. točke 5., članka 230. stavka 1. rečenice 1.-2. te članka 220. stavka 1. SZ-a upućuje na zaključak da odbor vjerovnika nije obvezno tijelo stečajnog postupka.<sup>27</sup> Odbor vjerovnika u pravilu se osniva u postupcima gdje ima više imovine kao i posebnih pitanja koja treba urediti.<sup>28</sup> Tako je člankom 107. stavkom 1. točkom 5. SZ-a propisano da je skupština ovlaštena donijeti sve odluke iz nadležnosti odbora vjerovnika. Skupština vjerovnika, dakle, ima pravo donositi odluke iz nadležnosti odbora vjerovnika i u situaciji kada je osnovan odbor vjerovnika i kada nije. U članku 230. stavku 1. rečenicama 1.-2. SZ-a propisano je da skupština vjerovnika daje suglasnost stečajnom upravitelju za poduzimanje pravnih radnji koje su od posebne važnosti za stečajni postupak, ako odbor vjerovnika nije osnovan. Člankom 220. stavkom 1. rečenicama 1.-2. SZ-a propisano je da ako odbor vjerovnika nije osnovan tada skupština vjerovnika odlučuje kada će se i pod kojim uvjetima uložiti ili pohraniti novac, vrijednosni papiri ili druge dragocjenosti.

Zadatci odbora vjerovnika određeni su člankom 98. Stečajnog zakona, pa je tako odbor vjerovnika dužan nadzirati stečajnoga upravitelja i pomagati mu u vođenju poslova, pratiti tijek poslovanja iz članka 217.SZ-a<sup>29</sup>, pregledavati poslovne knjige i poslovnu dokumentaciju te naložiti provjeru prometa i iznosa gotova novca (čl. 98. st. 1. reč. 1. SZ). Za obavljanje pojedinih poslova iz svoga djelokruga odbor vjerovnika može ovlastiti pojedine svoje članove (čl. 98. st. 1. reč. 2. SZ). Iz toga slijedi da ne postoji obveza prema kojoj svi članovi odbora vjerovnika moraju obavljati sve poslove iz djelokruga rada odbora vjerovnika, već članovi odbora vjerovnika između sebe mogu raspodijeliti zadatke, te na opisani način biti učinkovitiji i operativniji.

U okviru svoga djelokruga odbor vjerovnika prema članku 98. stavku 2. SZ-a ima pravo osobito: 1. razmatrati izvješća stečajnoga upravitelja o tijeku stečajnoga postupka i o stanju stečajne mase; 2. pregledavati poslovne knjige i cjelokupnu dokumentaciju koju je preuzeo stečajni upravitelj; 3. podnositi prigovor sudu na rad stečajnoga upravitelja; 4. davati odobrenje na predračun troškova stečajnoga postupka; 5. davati mišljenje sudu o unovčenju imovine dužnika, kad sud to zatraži; 6. davati mišljenje sudu o nastavljanju započetih poslova

---

<sup>27</sup>Omazić/Šimić, op. cit. u bilj. 20, str. 38.

<sup>28</sup>Čuveljak, op. cit. u bilj. 25.,str. 297.

<sup>29</sup>Sukladno članku 217. stavku 1. SZ-a do izvještajnoga ročišta završit će se oni započeti poslovi čije je ispunjenje potrebno da bi se spriječilo nastupanje štete na imovini stečajnoga dužnika i oni poslovi za koje stečajni upravitelj utvrdi da su korisni za stečajnu masu. Sukladno članku 217. stavku 2. rečenici 1. SZ-a na izvještajnom ročištu stečajni vjerovnici odlučuju hoće li se poslovanje dužnika nastaviti ili obustaviti. Sukladno članku 217. stavku 2. rečenici 2. SZ-a odluku o nastavljanju odnosno obustavi poslovanja stečajni vjerovnici mogu izmijeniti bilo na kojoj skupštini vjerovnika.

odnosno o radu stečajnoga dužnika, kad sud to zatraži; 7. davati mišljenje sudu o priznavanju opravdanih manjkova utvrđenih popisom imovine, kad sud to zatraži.

Pored svega navedenoga, sukladno članku 98. stavku 3. SZ-a odbor vjerovnika dužan je obavješćivati vjerovnike o tijeku stečajnoga postupka i o stanju stečajne mase. Iz sadržaja članka 98. Stečajnog zakona vidljivo je nepotrebno preklapanje u odredbama stavka 1. i stavka 2., jer oba stavka ističu obvezu odbora vjerovnika da pregleda poslovne knjige i poslovnu dokumentaciju, iz čega proizlazi zaključak da predmetni članak nije dobro odnosno pravilno nomotehnički napisan, te je potrebno korigirati nepotrebno ponavljanje u tim odredbama.

Nadalje, dio članka 98. stavka 1. SZ-a koji propisuje da je odbor vjerovnika dužan naložiti provjeru prometa i iznosa gotova novca preklapa se s dijelom članka 98. stavka 2. točke 4. SZ-a koja određuje da odbor vjerovnika daje odobrenje na predračun troškova stečajnoga postupka i s dijelom članka 98. stavka 2. točke 5. SZ-a, koja određuje da odbor vjerovnika daje mišljenje sudu o unovčenju imovine dužnika, kada sud to zatraži. I takvo sadržajno preklapanje potrebno je *de lege ferenda* izbjeći te članak 98. SZ-a sadržajno propisati na način da se izbjegne postojeće preklapanje u njegovom stavku 1. i 2.

Članak 98. SZ-a općenito određuje zadaće odbora vjerovnika. No, Stečajni zakon na mnogim svojim mjestima sadrži dodatna pravila kojima se konkretiziraju zadaće odbora vjerovnika u specifičnim situacijama. Neka od tih pravila odnose se na obavezu drugih tijela da od odbora vjerovnika zatraže odobrenja, suglasnosti, mišljenja ili očitovanja, a koje doprinose aktivnoj ulozi odbora vjerovnika u stečajnom postupku bilo da su ta pravila u funkciji vršenja nadzorne uloge bilo pomoćne uloge odbora vjerovnika u provođenju stečajnog postupka. Ona će biti prikazana u odjeljku II.1.2. Druga od tih pravila olakšavaju provođenje nadzorne uloge odbora vjerovnika, a bit će prikazana u odjeljku II.1.3. I konačno postoje dodatna pravila koja reguliraju savjetodavnu ulogu odbora vjerovnika u stečajnom postupku, a koja ćemo prikazati u odjeljku II.1.4. Ukratko ćemo se osvrnuti i na dužnost članova odbora vjerovnika da čuvaju poslovnu tajnu, to u odjeljku II.1.5.

Naglasimo da odbor vjerovnika ima pravo prema članku 104. stavku 1. točki 2. SZ-a predložiti sazivanje skupštine vjerovnika, pri čemu taj prijedlog mora biti obrazložen. Odbor vjerovnika predložit će sazivanje skupštine uvijek onda kada je o određenom pitanju potrebna rasprava i odluka vjerovnika. Svakako je skupština vjerovnika jedan od načina na koji odbor vjerovnika može dati određene obavijesti vjerovnicima, ali to nije jedini način obavješćivanja

vjerovnika o relevantnim informacijama u stečajnom postupku. U stečajnim postupcima u kojima ima nekoliko stotina vjerovnika, skupštine vjerovnike mogu biti iznimno velike te se sazivaju javnim pozivom (čl. 103. st. 2. SZ). Odbor vjerovnika mnogo je operativnije tijelo koje svoje sastanke održava izvan ročišta, a koji se ne sazivaju javnim pozivom niti postoje formalni rokovi u pogledu njihovog održavanja. To je upravo i razlog zašto se osniva odbor vjerovnika u stečajnom postupku, čime se ujedno bolje štite prava i interesi vjerovnika. Kao što je već spomenuto skupština vjerovnika je ovlaštena donijeti sve odluke iz nadležnosti odbora vjerovnika (čl. 107. st. 1. toč. 5. SZ).

Da bi odbor vjerovnika mogao izvršavati svoje brojne zadatke, zakonodavac je izričito propisao da je stečajni dužnik dužan dati sve potrebne obavijesti o okolnostima koje se odnose na postupak ne samo stečajnom sudu i stečajnom upravitelju, već i odboru vjerovnika (čl. 177. st. 1. SZ). To se odnosi kako na dužnika pojedinca (čl. 177. st. 1. SZ), tako i na stečajnog dužnika koji je pravna osoba, pri čemu se dužnost obavješćavanja u tom slučaju odnosi na osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe po zakonu, članove nadzornoga tijela i osobno odgovorne članove, uključujući i one od tih osoba koje su navedeno svojstvo izgubile tijekom posljednjih dviju godina prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka (čl. 180. st. 1. reč. 1. SZ), kao i na radnike, uključujući i prijašnje radnike stečajnoga dužnika, osim onih koji su to svojstvo izgubili prije više od dvije godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka (čl. 180. st. 2. SZ).

Inače, kada je Stečajnim zakonom određeno da odbor vjerovnika poduzima određene radnje u postupku, podneske u ime odbora vjerovnika podnosi odnosno izjave daje predsjednik odbora vjerovnika na temelju odluke odbora (čl. 96. st. 5. SZ). Navedeno pravilo je logično, jer doprinosi operativnosti i funkcionalnosti u obavljanju zadataka odbora vjerovnika kao stečajnog tijela. Bilo bi iznimno nepraktično da svi članovi odbora vjerovnika moraju potpisati određeni podnesak, te bi to zasigurno dovelo do značajnog usporavanja u radu tijela. U literaturi se navodi da članovi odbora vjerovnika na svojoj prvoj sjednici izabiru predsjednika.<sup>30</sup> Rečeno je već da za obavljanje pojedinih poslova iz svoga djelokruga odbor vjerovnika može ovlastiti pojedine svoje članove (čl. 98. st. 1. reč. 2. SZ).

---

<sup>30</sup> *Hrastinski Jurčec Ljiljana*, op. cit. u bilj. 18., str. 65.

## **1.2. Davanje zakonom propisanih odobrenja, suglasnosti, mišljenja odnosno očitovanja**

U ovom odjeljku prikazat ćemo pravila iz kojih proizlazi obaveza drugih tijela u stečajnom postupku da od odbora vjerovnika zatraže odobrenja, suglasnosti, mišljenja ili očitovanja u određenim konkretnim situacijama.

Već je rečeno da članak 98. stavak 2. toč. 4. SZ-a izričito stavlja u nadležnost odbora vjerovnika da to tijelo daje odobrenje na predračun troškova stečajnoga postupka. Pri tome zakon ujedno obvezuje stečajnog upravitelja da sastavljeni predračun troškova stečajnoga postupka dostavi na odobrenje odboru vjerovnika (čl. 89. st. 1. toč. 2. SZ).

Nadalje, Stečajni zakon obvezuje stečajnog upravitelja i da završni račun dostavi odboru vjerovnika (čl. 89. st. 1. toč. 13. SZ). Istu dužnost zakon propisuje i sudu i to prije nego što sud sam ispita završni račun te je on dužan odboru vjerovnika pri tome odrediti rok za očitovanje (čl. 95. st. 3. SZ). Čini se da nije bilo potrebno i sud i stečajnog upravitelja obvezati da dostave završni račun odboru vjerovnika. No, u svakom slučaju, jasno je da se odbor vjerovnika mora očitovati o završnom računu stečajnog dužnika. Ispitani završni račun i očitovanje odbora vjerovnika objavljuje se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča suda (čl. 95. st. 4. reč. 1. SZ).

U stečajnim postupcima s dužnikom pojedincem, vjerovnici na ročištu odlučuju hoće li se i u kojem obujmu dužniku pojedincu i njegovoj obitelji davati uzdržavanje iz stečajne mase (čl. 179. st. 2. SZ). No, do odluke vjerovnika stečajni upravitelj može, uz suglasnost odbora vjerovnika odnosno stečajnoga suda ako taj odbor nije osnovan, odrediti dužniku nužno uzdržavanje (čl. 179. st. 2. reč. 1. SZ). Na isti način se jamči uzdržavanje i osobama koje je dužnik pojedinac dužan uzdržavati po zakonu, u skladu s odredbama obiteljskoga prava (čl. 179. st. 2. reč. 2. SZ).

Jedna od zadaća odbora vjerovnika sukladno članku 220. stavku 1. rečenici 1. SZ-a jest odrediti gdje će se i pod kojim uvjetima pohraniti ili uložiti novac, vrijednosni papiri ili dragocjenosti. Ako odbor vjerovnika nije osnovan ili ako još nije donio odluku, sud može donijeti odgovarajuću odluku (čl. 220. st. 1. reč. 2. SZ). Ako je odbor vjerovnika osnovan, stečajni upravitelj ima pravo pohranjeni ili uloženi novac, vrijednosne papire ili dragocjenosti preuzeti samo ako priznanicu supotpíše i jedan od članova odbora vjerovnika (čl. 220. st. 2. reč. 1. SZ). Upute koje je stečajni upravitelj dao o uvjetima pohrane vrijede samo uz supotpis

i jednog od članova odbora vjerovnika (čl. 220. st. 2. reč. 2. SZ). Važno je istaknuti da vjerovnici na ročištu (skupštini vjerovnika) mogu donijeti odluku kojom se određuje način pohrane ili ulaganja novca ili predmeta od vrijednosti, ili izmijeniti prethodnu odluku odbora vjerovnika, odnosno stečajnog suda o tome (čl. 220. st. 3. SZ). Ako stečajni upravitelj ne može dobiti supotpis kojega od članova odbora vjerovnika u skladu s člankom 220. stavkom 2. SZ-a, sud ga u slučaju potrebe može ovlastiti da sam preuzme pohranjen ili uloženi novac, vrijednosne papire ili dragocjenosti (čl. 220. st. 4. SZ).

Kao što je poznato, stečajni upravitelj je dužan nakon izvještajnog ročišta bez odgode unovčiti imovinu koja ulazi u stečajnu masu, ako to nije protivno odluci skupštine vjerovnika (čl. 229. st. 2. SZ), primjerice, jer je skupština vjerovnika naložila stečajnom upravitelju izradu stečajnog plana i nastavak poslovanja. U najvećem broju slučajeva u stečajnim postupcima se ne izrađuje stečajni plan, već se imovina koja ulazi u stečajnu masu odmah unovčava nakon izvještajnog ročišta. Pri tome je stečajni upravitelj dužan unovčiti imovinu stečajne mase u skladu s odlukama skupštine vjerovnika i odbora vjerovnika (čl. 229. st. 2. SZ). Već je spomenuto da odbor vjerovnika daje mišljenje sudu o unovčenju imovine dužnika, kad sud to zatraži (čl. 98. st. 2. toč. 5. SZ), te da odbor vjerovnika daje mišljenje sudu o priznavanju opravdanih manjkova utvrđenih popisom imovine, kad sud to zatraži (čl. 98. st. 2. toč. 7. SZ).

Isto tako već je spomenuto da odbor vjerovnika daje mišljenje sudu o nastavljanju započetih poslova odnosno o radu stečajnoga dužnika, kad sud to zatraži (čl. 98. st. 2. toč. 6. SZ).

Kada je riječ o pravnim radnjama koje su od posebne važnosti za stečajni postupak, zakon izričito propisuje da je stečajni upravitelj dužan za njihovo poduzimanje dobiti suglasnost odbora vjerovnika (čl. 230. st. 1. reč. 1. SZ). Pri tome zakon propisuje da je suglasnost osobito potrebna: 1. ako se namjerava otuđiti poduzeće ili neki pogon, robno skladište u cjelini, nekretnina, udio dužnika u nekom drugom poduzeću koje treba služiti uspostavljanju trajne veze s tim poduzećem ili pravo na povremena primanja<sup>31</sup>; 2. ako se namjerava uzeti zajam kojim bi stečajna masa bila znatno opterećena; 3. ako se namjerava pokrenuti ili preuzeti parnica znatne vrijednosti predmeta spora, ako se preuzimanje takve parnice namjerava odbiti ili se radi rješavanja ili izbjegavanja takve parnice namjerava

---

<sup>31</sup> Spomenimo slučaj iz sudske prakse, u kojem je odbor vjerovnika odbio ponudu ponuditelja za kupovinu nekretnine stečajnog dužnika, jer je ponuditelj ponudio prenisku cijenu. Vidjeti Rješenje VTSRH, Pž-5019/2017 od 11. 12. 2017., navedeno u knjizi: Čuveljak, op. cit. u bilj. 25, str. 300.

sklopiti nagodba ili ugovor o izabranom sudu; 4. ako se namjerava izdati odvjetniku punomoć za zastupanje u upravnom ili sudskom postupku; 5. ako stečajni upravitelj namjerava sklopiti ili nastaviti ugovor o zakupu na rok duži od šest mjeseci (čl. 230. st. 2. toč. 1.-5. SZ). Ako odbor vjerovnika nije osnovan, suglasnost daje skupština vjerovnika (čl. 230. st. 1. reč. 2. SZ). Ako bi se imovina stečajne mase otuđila bez propisane suglasnosti odbora vjerovnika, to ipak ne bi utjecalo na valjanost radnje stečajnoga upravitelja, što jasno proizlazi iz članka 234. stavka 1. SZ-a. Ipak, pravne radnje koje je stečajni upravitelj poduzeo u ime stečajnoga dužnika mogu se pobijati prema općim pravilima za pobijanje pravnih radnji, odnosno pravnih poslova (čl. 234. st. 2. SZ). Naglasimo da je u stečajnom postupku s osobnom upravom stečajnog dužnika, stečajni dužnik onaj koji je dužan dobiti prethodnu suglasnost odbora vjerovnika za poduzimanje pravnih radnji koje su od posebnoga značenja za stečajni postupak (čl. 362. reč. 1. SZ). U tom se slučaju na odgovarajući način primjenjuju odredbe Stečajnoga zakona o pravnim radnjama stečajnoga upravitelja od posebnoga značenja (čl. 362. reč. 2. SZ).

Jedan od načina na koji se mogu riješiti sporovi nastali osporavanjem prijavljenih tražbina u stečajnom postupku jest mirenje. No, da bi se na taj način mogli riješiti navedeni sporovi, za to je prema članku 262. SZ-a potrebna suglasnost odbora vjerovnika. Naime, sukladno članku 262. stavku 1. SZ-a, ako je stečajni upravitelj osporio tražbinu stečajnoga vjerovnika ili ako je koji od stečajnih vjerovnika osporio tražbinu koju je priznao stečajni upravitelj, vjerovnik osporene tražbine, vjerovnik koji je osporio priznatu tražbinu, odnosno stečajni upravitelj uz suglasnost odbora vjerovnika, mogu predložiti rješavanje spora u postupku mirenja u skladu s odredbama zakona koji uređuju postupak mirenja. Ako do zaključenja ispitnoga ročišta postoji suglasnost vjerovnika osporene tražbine, vjerovnika koji je osporio priznatu tražbinu, odnosno stečajnoga upravitelja i odbora vjerovnika, za rješavanje spora mirenjem, sud će osporene prijavljene tražbine izdvojiti iz tablice ispitanih tražbina (čl. 262. st. 2. SZ). Postupak mirenja može trajati najduže 60 dana od zaključenja ispitnoga ročišta (čl. 262. st. 3. SZ). Stečajni upravitelj dužan je prije sklapanja nagodbe dostaviti prijedlog nagodbe iz postupka mirenja odboru vjerovnika na očitovanje u roku od osam dana od zaprimanja prijedloga nagodbe (čl. 262. st. 4. SZ). Ako se odbor vjerovnika ne očituje o prijedlogu nagodbe iz postupka mirenja u spomenutom roku, smatra se da se odbor vjerovnika suglasio s prijedlogom nagodbe (čl. 262. st. 5. SZ). Prije osporenu tražbinu stečajnoga vjerovnika čija se osnovanost utvrdi nagodbom u postupku mirenja, sud će unijeti u tablicu ispitanih tražbina kao utvrđenu tražbinu (čl. 262. st. 6. SZ). Osporenu tražbinu stečajnoga

vjerovnika čija se neosnovanost utvrdi nagodbom u postupku mirenja, sud će unijeti u tablicu ispitanih tražbina kao osporenu tražbinu (čl. 262. st. 7. SZ). U odnosu na tražbinu stečajnoga vjerovnika o kojem stranke ne postignu nagodbu u postupku mirenja, primijenit će se odredbe Stečajnoga zakona vezane za upućivanje u parnicu (čl. 262. st. 8. SZ).

Namirenje stečajnih vjerovnika u stečajnom postupku u kojem se ne izrađuje stečajni plan provodi se prema priljevu gotova novca putem dioba (čl. 273. st. 2. reč. 1. SZ). U jednom stečajnom postupku može biti više dioba. Diobe obavlja stečajni upravitelj (čl. 273. st. 3. reč. 1. SZ). No, prije svake diobe stečajni upravitelj je dužan dobiti suglasnost odbora vjerovnika, odnosno suda ako odbor vjerovnika nije osnovan (čl. 273. st. 3. reč. 2. SZ). Pored toga, odbor vjerovnika je taj koji konačno određuje postotak namirenja tražbina djelomičnom diobom na prijedlog stečajnog upravitelja (čl. 281. st. 1. reč. 1. SZ). Ako odbor vjerovnika nije osnovan, postotak će odrediti sud (čl. 281. st. 1. reč. 2. SZ). Spomenimo da je sudska praksa zauzela stajalište da je stečajni upravitelj dužan prije svake diobe pribaviti suglasnost odbora vjerovnika, ali da mu takva suglasnost nije potrebna za sastavljanje popisa tražbina koje se uzimaju u obzir pri diobi odnosno za diobni popis.<sup>32</sup>

Odbor vjerovnika sudjeluje i u postupku povodom prijedloga dužnika pojedinca za obustavu stečajnoga postupka, kada za to postoji suglasnost svih stečajnih vjerovnika koji su prijavili svoje tražbine (čl. 299. u vezi s čl. 298. SZ). Naime, sud odlučuje o prijedlogu za obustavom stečajnoga postupka u tom slučaju nakon što sasluša podnositelja prijedloga, stečajnoga upravitelja, odbor vjerovnika i podnositelja eventualnog prigovora (čl. 299. st. 3. SZ).

I u slučaju izrade stečajnog plana u stečajnom postupku odbor vjerovnika ima važnu ulogu. Tako, ako je dužnik u stečajnom postupku već podnio plan koji su vjerovnici odbili, koji sud nije potvrdio ili koji je dužnik povukao nakon javnoga zakazivanja ročišta za raspravljanje o planu, sud će odbaciti novi plan dužnika, ako to odbacivanje zatraži stečajni upravitelj uz suglasnost odbora vjerovnika, ako je taj odbor osnovan (čl. 317. st. 2. SZ). Ako stečajni plan ne bude odbačen sud će zatražiti da se o njemu pored dužnika pojedinca odnosno stečajnog upravitelja uvijek izjasni i odbor vjerovnika (čl. 318. st. 1. toč. 1.-3. SZ), pri čemu rok za predaju izjašnjenja ne može biti dulji od 15 dana (čl. 318. st. 3. SZ). Nadalje, ako bi provedba podnesenoga stečajnog plana bila ugrožena nastavljanjem unovčenja i diobe stečajne mase, sud će, na prijedlog dužnika ili stečajnoga upravitelja, odrediti obustavu

---

<sup>32</sup> Rješenje VTSRH, br. Pž-667/19 od 13. 02. 2019., objavljeno na <https://ius.info.hr/sudska-praksa/VTSRH2019PzB667A3>, posjećeno dana 20. 06. 2024.

unovčenja i diobe te mase (čl. 319. st. 1. SZ). Ipak, sud neće odrediti obustavu ili će već doneseno rješenje o obustavi unovčenja staviti izvan snage ako bi zbog obustave mogla nastupiti znatna šteta za stečajnu masu ili ako stečajni upravitelj, uz suglasnost odbora vjerovnika ili vjerovnika, zatraži nastavak unovčenja i diobe mase (čl. 319. st. 2. SZ). Prilikom odlučivanja o potvrdi stečajnog plana, stečajni sud će prije njegove potvrde pored dužnika i stečajnoga upravitelja, uvijek saslušati i odbor vjerovnika (čl. 334. st. 2. SZ).

### **1.3. Nadzorne zadaće**

Opća odredba o nadzornoj zadaći odbora vjerovnika nad radom stečajnog upravitelja izražena u članku 98. stavku 1. SZ-a, poduprijeta je i s čitavim nizom drugih odredaba koja olakšavaju nadzornu ulogu odbora vjerovnika, i to dodatno pored onih odredaba koja drugim tijelima stečajnog postupka nalažu da od odbora vjerovnika zahtijevaju davanje odobrenja, suglasnosti, mišljenja odnosno očitovanja koje su predstavljene u prethodnom odjeljku, a koje su dijelom također u funkciji obavljanja nadzorne uloge odbora vjerovnika.

Rečeno je već da odbor vjerovnika razmatra izvješća stečajnoga upravitelja o tijeku stečajnoga postupka i o stanju stečajne mase, nadalje da pregledava poslovne knjige i cjelokupnu dokumentaciju koju je preuzeo stečajni upravitelj te da podnosi prigovor sudu na rad stečajnoga upravitelja (čl. 98. st. 2. toč. 1.-3. SZ). Nadzor nad radom stečajnog upravitelja odbor vjerovnika obavlja zajedno sa sudom i skupštinom vjerovnika. Sva tri tijela ovlaštena su u svako doba zatražiti obavijesti ili izvješća od stečajnog upravitelja o tijeku stečajnoga postupka i o stanju stečajne mase (čl. 90. st. 1. SZ). Bez poziva tih tijela, stečajni upravitelj je dužan podnositi ta izvješća na propisanom obrascu najmanje jedanput u tri mjeseca (čl. 89. st. 2. SZ). Spomenimo i da ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa prati rad stečajnih upravitelja (čl. 83.a st. 1. SZ). Predstavke i pritužbe na nedolično i neprimjereno ponašanje stečajnih upravitelja u postupcima u kojima sudjeluju u svojstvu stečajnog upravitelja podnose se ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa (čl. 83.a st. 2. SZ).

Odbor vjerovnika ovlašten je predložiti razrješenje stečajnog upravitelja, ako on svoju dužnost ne obavlja uspješno ili iz drugih važnih razloga, a osobito ako ne postupa po nalogu suda (čl. 91. st. 1. SZ). Protiv eventualnog rješenja o odbijanju prijedloga za razrješenje pravo žalbe imaju odbor vjerovnika, ali i svaki stečajni vjerovnik koji je na skupštini vjerovnika glasovao za prijedlog za razrješenje stečajnog upravitelja (čl. 91. st. 2. SZ).

Sud će rješenje kojim se stečajni postupak obustavlja te razlog za obustavu objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova (čl. 300. st. 1. reč. 1. SZ). No, sud je dužan prije toga izvijestiti dužnika, stečajnoga upravitelja i članove odbora vjerovnika o vremenu nastupanja pravnih učinaka obustave postupka (čl. 300. st. 1. reč. 2. SZ).

Sud će rješenje o zaključenju stečajnoga postupka čim rješenje o potvrdi stečajnoga plana postane pravomoćno (čl. 344. st. 1. SZ). Sud će objaviti izreku rješenja s naznakom osnove za zaključenje stečajnoga postupka (čl. 344. st. 3. SZ). No prije toga sud će unaprijed izvijestiti dužnika, stečajnoga upravitelja i članove odbora vjerovnika o tome kada će nastupiti pravni učinci zaključenja stečajnoga postupka (čl. 344. st. 3. reč. 2. SZ).

Ako se u provedbenoj osnovi stečajnoga plana predvidi da će se njegovo ispunjenje nadzirati (čl. 346. st. 1. SZ), takav nadzor pored stečajnog upravitelja i suda obavlja i odbor vjerovnika (čl. 348. st. 1. reč. 1. SZ), u kojem slučaju služba članova odbora vjerovnika ne prestaje zaključenjem stečajnoga postupka (čl. 347. st. 1. reč. 2. SZ). Tijekom trajanja nadzora stečajni upravitelj dužan je odbor vjerovnika, ako je osnovan, i sud jednom godišnje izvijestiti o ispunjenju stečajnoga plana te o daljnjim izgledima za njegovo ispunjenje (čl. 347. st. 2. reč. 1. SZ). Time se ne utječe na pravo odbora vjerovnika i suda da u svako doba zahtijevaju pojedine obavijesti ili podnošenje međuizvješća (čl. 347. st. 2. reč. 2. SZ).

Ako stečajni upravitelj utvrdi da se tražbine čije se ispunjenje nadzire ne ispunjavaju ili ne mogu ispuniti, dužan je o tome bez odgode podnijeti prijavu sudu i odboru vjerovnika (čl. 348. st. 1. SZ), ako je on osnovan.

U stečajnom postupku s osobnom upravom stečajnog dužnika, ako stečajni povjerenik utvrdi da postoje okolnosti iz kojih se može zaključiti da će nastavljanje osobne uprave dovesti do oštećenja vjerovnika, on je dužan o tome bez odgode obavijestiti sud i odbor vjerovnika (čl. 360. st. 3. reč. 1. SZ), ako je on osnovan.

#### **1.4. Savjetodavna uloga odbora vjerovnika**

O savjetodavnoj ulozi odbora vjerovnika Stečajni zakon izričito govori samo kod stečajnog plana. Tako zakon u članku 304. stavku 2. rečenici 2. određuje da sa stečajnim upraviteljem u izradi stečajnoga plana savjetodavno surađuju odbor vjerovnika, ako je osnovan, i dužnik pojedinac. Spomenuto je već da će sud zatražiti odbor vjerovnika da se

izjasni o podnesenom stečajnom planu, ako on nije odbačen (č. 318. st. 1. toč. 1. SZ), a isto tako da će sud prije potvrde stečajnog plana saslušati odbor vjerovnika (čl. 334. st. 2. SZ).

Savjetodavna uloga odbora vjerovnika u stečajnom postupku ipak posredno dolazi do izražaja i u svim onim situacijama u kojima on daje svoje mišljenje odnosno očitovanje.

### **1.5. Dužnost čuvanja poslovne tajne**

Hrvatski Stečajni zakon ne sadrži odredbe o dužnosti čuvanja poslovne tajne o kojima se sazna tijekom stečajnog postupka, što predstavlja veliki propust zakonodavca.

S obzirom na značaj stečajnog postupka za gospodarstvo i druge segmente društva, kao i štetu koja bi mogla nastati zbog nepotpune zaštite sudionika u stečajnim postupcima, nužno je pažljivije urediti ovaj institut u kontekstu stečajnih postupaka.<sup>33</sup>

Stečajni zakon ne sadrži načelo razmjernosti. Naime, načelo razmjernosti obvezuje osiguravanje proporcionalnosti između ciljeva koje treba postići (čuvanja poslovne tajne) i sredstava koja se mogu koristiti za njihovo postizanje.<sup>34</sup> Predmetno načelo zahtijeva da mjere koje se poduzimaju ne prelaze granice onoga što je odgovarajuće i potrebno za ostvarenje ciljeva.<sup>35</sup>

U literaturi se ističe da bi sudska kontrola dopuštenosti ograničenja načela transparentnosti pozivom na poslovnu tajnost trebala obuhvatiti cjelovitu pravnu analizu i interpretaciju mjerodavnih pravnih normi, uključujući afirmiranje dosad relativno zanemarenog načela razmjernosti.<sup>36</sup> Takvo uređenje se nameće kao logičan nastavak definicije poslovne tajne iz propisanih ograničenja određivanja poslovne tajnosti.<sup>37</sup> Sud ne bi trebao otkriti prosljeđene informacije gospodarskih subjekata koje su potonji označili kao povjerljive, pri čemu se navedeno posebno odnosi na tehničke ili trgovinske tajne i povjerljive aspekte ponuda.<sup>38</sup> U svakodnevnoj praksi, sudovi se susreću s brojnim pitanjima prilikom

---

<sup>33</sup> *Bodul Dejan*, Izazovi čuvanja poslovne tajne u (pred)stečajnom postupku, <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/CLN20V01D2022B1176>, objavljeno dana 22. 11. 2022., str. 5., posjećeno dana 10. 03. 2024.

<sup>34</sup> Ibidem.

<sup>35</sup> Ibidem.

<sup>36</sup> Ibidem.

<sup>37</sup> Ibidem.

<sup>38</sup> Ibidem.

uspostavljanja sistema transparentnosti. Uspješna implementacija transparentnosti u praksi ovisi o brojnim čimbenicima: pravni okvir, administrativna kultura i kapaciteti institucije kao i interes javnosti, medija, nevladinih udruga.<sup>39</sup> Nažalost, svi koji rade u pravosudnom sustavu, više puta su bili svjedoci izostanka minimalne administrativne kulture, te učestale pojave da podatci iz sudskih spisa, postanu predmetom „javne tajne“, a posljedično tome i medijskih natpisa. Nebrojeno puta takve su situacije izazvale veliku štetu trgovačkim društvima, čije se poslovanje na opisani način otkrilo.

Da bi se izbjeglo naprijed opisano potreban je snažan pravni okvir kojim se osigurava i štiti pravo javnosti da zna, te propisuje obveza sudova da objavljuju informacije od javnog interesa<sup>40</sup>, a s druge strane štiti trgovačko društvo na način da se ne iznose povjerljive informacije, primjerice o načinu realizacije i proizvodnje proizvoda. U tom kontekstu zaštita tajnosti podataka predstavlja iznimku od načela transparentnosti u stečajnim postupcima, te je kao takvu treba usko tumačiti slijedeći načelo razmjernosti. Odredbe koje se odnose na zaštitu povjerljivih informacija ni na koji način ne bi trebale spriječiti javnu objavu dijelova koji nisu povjerljive prirode.<sup>41</sup> Tako se podatci koji se smatraju poslovnom tajnom ne smiju priopćavati ni činiti dostupnim neovlaštenim osobama, ako posebnim zakonom nije što drugo određeno.<sup>42</sup>

Odredbom članka 22. stavkom 2. Zakona o zaštiti tajnosti podataka (u daljnjem tekstu: ZZTP)<sup>43</sup> određeno je da su poslovnu tajnu dužni čuvati svi zaposlenici koji na bilo koji način saznaju za podatak koji se smatra poslovnom tajnom. Sukladno članku 22. stavku 1. istog zakona podaci koji se smatraju poslovnom tajnom ne smiju se priopćavati ni učiniti dostupnim neovlaštenim osobama, ako posebnim zakonom nije što drugo određeno. Zabrana priopćavanja ili činjenja dostupnom poslovne tajne odnosi se kako unutar poslodavca (drugim zaposlenicima i sl.) tako i izvan poslodavca (trećim osobama).<sup>44</sup>

Ipak, treba istaknuti da se ne smatra povredom čuvanja poslovne tajne priopćavanje podataka koji se smatraju poslovnom tajnom ako se to priopćavanje obavlja fizičkim ili pravnim osobama kojima se takvi podatci mogu ili moraju priopćavati: 1. na temelju zakona i drugih propisa; 2. na temelju ovlasti koja proizlazi iz dužnosti koji obavljaju, položaja na kome se nalaze ili radnog mjesta na kojem su zaposleni (čl. 24. st. 1. ZZTP). Ne smatra se povredom čuvanja poslovne tajne priopćavanje poslovnih podataka koji se smatraju

---

<sup>39</sup> Ibidem.

<sup>40</sup> Ibidem.

<sup>41</sup> Ibidem.

<sup>42</sup> Ibidem.

<sup>43</sup> Zakon o zaštiti tajnosti podataka, Narodne novine br. 108/96.

<sup>44</sup> Bodul, op. cit. u bilj. 33., str. 5.

poslovnom tajnom na sjednicama, ako je takvo priopćavanje nužno za obavljanje poslova (čl. 24. st. 2. ZZTP). Ovlaštena osoba koja na sjednici priopćava podatke koji se smatraju poslovnom tajnom, dužna je upozoriti nazočne da se ti podaci smatraju poslovnom tajnom, a nazočni su dužni ono što tom prilikom saznaju čuvati kao poslovnu tajnu (čl. 24. st. 3. ZZTP).

Nema sumnje da bi stečajni upravitelj koji sudjeluje na sjednici odbora vjerovnika (čl. 101. st. 5. reč. 1.-2. SZ) bio dužan upozoriti članove odbora na dužnost čuvanja poslovne tajne, ako se priopćavaju podaci koji se smatraju poslovnom tajnom.

Treba podsjetiti da su dužnik pojedinac, odnosno u slučaju pravne osobe - osobe ovlaštene za zastupanje dužnika po zakonu, članovi tijela dužnika i osobno odgovorni članovi dužnika ovlašteni za zastupanje, kao i radnici dužnika, pa i u slučaju kada im je prestala dužnost odnosno zaposlenje unutar dvije godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka, te tijela javne vlasti, dužni nakon podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka pa tijekom čitavog postupka stečajnim tijelima, na njihov zahtjev, bez odgode, pružiti sve potrebne podatke i obavijesti (vidjeti čl. 117., čl.177. i čl. 180. SZ).

Istaknimo da samo određeni podaci mogu nositi oznaku tajnosti, dok je objavljivanje podataka pravilo.<sup>45</sup> Opisanim se ostvaruje gore opisana potrebna ravnoteža između transparentnosti postupka i čuvanja poslovne tajne. Ako nema iznimke, objavljivanje podataka je obvezno u svakom slučaju, s obzirom na to da je pristup podacima u stečajnim postupcima pravilo. Iznimke u smislu zaštite poslovne tajne treba usko tumačiti te se one ne bi se smjele koristiti za prikrivanje poslova koji su štetni za javni interes.<sup>46</sup>

## **2. Slovensko pravo**

### **2.1. Općenito o zadatcima odbora vjerovnika**

Slovenski ZFPPIPP određuje odbor vjerovnika kao tijelo vjerovnika, koji u postupku zbog insolventnosti obavlja procesne radnje, za koje zakon određuje da ih je nadležan obavljati odbor vjerovnika za račun svih vjerovnika koji su stranke toga postupka (čl. 76. ZFPPIPP).

---

<sup>45</sup> Ibidem.

<sup>46</sup> Ibidem.

U slovenskom pravu odbor vjerovnika se uvijek osniva u postupku prisilne nagodbe, a u stečajnom postupku, ako vjerovnici zahtijevaju osnivanje odbora vjerovnika (čl. 77. st. 1. toč. 1.-2. ZFPPIPP). Procesne radnje koje zakon određuje da ih obavlja odbor vjerovnika, ne provode se u stečajnom postupku u razdoblju od otvaranja stečajnoga postupka do dana kada su članovi odbora vjerovnika imenovani ili izabrani na temelju zahtjeva vjerovnika za osnivanje odbora vjerovnika (čl. 77. st. 2. ZFPPIPP). U literaturi se ističe da se odbor vjerovnika u stečajnom postupku ne osniva ako je vrijednost stečajne mase neznatna ili ako bi to dovelo do značajnog povećanja troškova postupka.<sup>47</sup>

Prema čl. 87. stavku 1. ZFPPIPP-a odbor vjerovnika ima sljedeće zadaće: 1. daje mišljenja ili suglasnost o pitanjima određenim zakonom; 2. razmatra izvješća koje je dužan u skladu s zakonom podnijeti upravitelj, te 3. izvršava i druge ovlasti određene zakonom.

Radi zaštite interesa vjerovnika, odbor vjerovnika ima pravo pregledati poslovne knjige i dokumentaciju koju je preuzeo upravitelj od dužnika u stečajnom postupku, kao i dokumentaciju koju dužnik mora voditi u vezi s tim postupkom (čl. 87. st. 2. reč. 1. ZFPPIPP). No, upravitelj može odboru vjerovnika uskratiti uvid u dokumentaciju ako se radi o poslovnoj tajni ili ako smatra da bi njezino otkrivanje moglo prouzročiti štetu drugoj osobi ili bi utjecalo na nesmetan tijek stečajnog postupka ili namirenje vjerovnika (čl. 87. st. 2. reč. 2. ZFPPIPP). U slučaju uskrate uvida u dokumentaciju odbor vjerovnika može zahtijevati da o tome odluči sud (čl. 87. st. 2. reč. 3. ZFPPIPP). Ako odbor vjerovnika zahtijeva obavijesti ili uvid u dokumentaciju, koja je poslovna tajna, sud može omogućiti otkrivanje poslovne tajne na način i pod uvjetima koje određuje zakon koji uređuje parnični postupak o zaštiti poslovne tajne (čl. 87. st. 2. reč. 4. ZFPPIPP).

Odbor vjerovnika na zahtjev vjerovnika ili na vlastitu inicijativu obavještava vjerovnike o svojim utvrđenjima (čl. 87. st. 3. ZFPPIPP).

Slovenski zakon ne propisuje obvezu dužnika da izravno surađuje s odborom vjerovnika, no, u postupku prisilne nagodbe on obvezuje dužnika da vjerovnicima otkrije svoj financijski položaj i poslovanje te dade sve informacije koje su potrebne za procjenu: 1. je li dužnik insolventan (nesposoban za plaćanje); 2. hoće li provedba plana financijskog restrukturiranja dužnika omogućiti financijsko restrukturiranje na način da on postane kratkoročno i dugoročno sposoban za plaćanje; 3. hoće li se potvrdom prisilne nagodbe koju

---

<sup>47</sup>Tomas Živković Ivana/ Bodul Dejan/Tomas Nataša: Pitanja pravnog transplatiranja stečajnog zakonodavstva: kolizija pravne tradicije i ekonomskih čimbenika, Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci, vol. 35., 2014., br. 2., str. 588.

je predložio dužnik vjerovnicima osigurati povoljniji uvjeti za namirenje njihovih tražbina nego da je nad dužnikom otvoren stečajni postupak (čl. 137. st. 1. toč. 1.-3. ZFPPIPP).

Da bi se olakšao rad odboru vjerovnika, zakon obvezuje upravitelja da u svim onim slučajevima u kojima on mora u skladu s zakonom podnijeti svoje izvješće ili mišljenje sudu, on ga je dužan istovremeno poslati i svakom članu odbora vjerovnika (čl. 89. st. 1. ZFPPIPP). Navedimo i da je odbor vjerovnika ovlašten od upravitelja zahtijevati pisano izvješće o pojedinom pitanju koje je važno za tijek postupka ili za zaštitu ili ostvarivanje interesa vjerovnika u dotičnom postupku (tzv. izvanredno izvješće), pri čemu ga je upravitelj dužan podnijeti u roku od 8 dana od primitka zahtjeva, izuzev ako je u zahtjevu naveden duži rok za podnošenje izvješća (čl. 100. st. 1. ZFPPIPP). To vrijedi kako u postupku prisilne nagodbe, tako i u stečajnom postupku.

Upravo predstavljena pravila o izvješćima upravitelja odgovarajuće se primjenjuju i na izvješća dužnika u postupku prisilne nagodbe (čl. 169. st. 1. ZFPPIPP).

Zakon izričito određuje da se zapisnici o tijeku sjednica odbora vjerovnika objavljuju na mrežnim stranicama za objavu u postupcima zbog insolventnosti (čl. 122. st. 1. toč. 4. ZFPPIPP).

## **2.2. Davanje zakonom propisanih odobrenja, suglasnosti, mišljenja odnosno očitovanja**

Slovenski ZFPPIPP u nekoliko svojih odredaba propisuje da odbor vjerovnika o određenom pitanju daje svoje mišljenje ili suglasnost.

Tako sud tek na temelju mišljenja odbora vjerovnika i upravitelja daje svoju suglasnost da dužnik u postupku prisilne nagodbe: 1. proda svoju imovinu koja nije potrebna u poslovanju, ako je prodaja te imovine predviđena planom financijskog restrukturiranja; 2. uzme zajmove ili kredite ali najviše u ukupnom iznosu likvidnih sredstava potrebnih za financiranje (redovnog) poslovanja iz članka 151. st. 1. ZFPPIPP i za pokriće troškova postupka prisilne nagodbe (čl. 151. st. 3. i 5. ZFPPIPP).

Nadalje, sud u postupku prisilne nagodbe tek na temelju mišljenja odbora vjerovnika i upravitelja daje svoju suglasnost: 1. na odluku uprave ili nadzornog tijela insolventnog

dužnika o opozivu ili razrješenju člana i imenovanju novog člana uprave ili člana nadzornog tijela insolventnog dužnika; 2. na odluku uprave ili nadzornog tijela insolventnog dužnika koja je potrebna za provedbu mjere financijskog restrukturiranja koja je predviđena planom financijskog restrukturiranja (čl. 151.a st. 2. u vezi sa st. 1. toč. 1. i 4. ZFPPIPP).

Sud će na zahtjev insolventnog dužnika u postupku prisilne nagodbe dopustiti produženje roka za podnošenje zahtjeva za izmjenom plana restrukturiranja koji inače iznosi tri mjeseci od početka postupka prisilne nagodbe, a koji mora biti uložen prije isteka tog tromjesečnog roka, za daljnja dva mjeseca, no samo ako se s time suglasi odbor vjerovnika (čl. 182. st. 4. ZFPPIPP).

U postupku prisilne nagodbe odbor vjerovnika je aktivno uključen i u proces odlučivanja o promjeni temeljnog kapitala insolventnog dužnika (čl. 192. st. 5., st. 6. toč. 2., st. 7.; čl. 199.a-d ZFPPIPP).

Odbor vjerovnika posebno je intenzivno uključen i u prisilnu nagodbu u slučaju društva kapitala te samostalnog poduzetnika, između ostalog sudjelovanjem u vođenju poslova takvog insolventnog dužnika pod određenim okolnostima (čl. 221.h-čl. 221.u, posebno čl. 221. st. 1.-5. i st. 10. ZFPPIPP).

O raskidu pravnih poslova koje je stečajni dužnik počeo obavljati prije otvaranja stečajnog postupka sud odlučuje na temelju mišljenja odbora vjerovnika i upravitelja (čl. 316. st. 1.-2. ZFPPIPP).

O nastavku poslovanja stečajnog dužnika nakon otvaranja stečajnog postupka sud odlučuje na temelju prijedloga odbora vjerovnika ili na temelju prijedloga upravitelja uz prethodno dobivenu suglasnost odbora vjerovnika (čl. 317. st. 2. ZFPPIPP).

Sud utvrđuje nacrt tijeka stečajnog postupka na prijedlog upravitelja te na temelju mišljenja odbora vjerovnika (čl. 321. st. 1. i 3. ZFPPIPP).

Sud odlučuje o prodaji imovine stečajnog dužnika na prijedlog upravitelja te na temelju mišljenja odbora vjerovnika (čl. 331. st. 1. ZFPPIPP) odnosno u pojedinim slučajevima prodaje na temelju mišljenja ili suglasnosti odbora vjerovnika (čl. 341. st. 4.-7.; čl. 345. st. 2. ZFPPIPP).

Sud na temelju završnog izvješća upravitelja i mišljenja odbora vjerovnika odlučuje o iznosu zadnjeg dijela nagrade upravitelja iz članka 104. stavka 2. točke 2., te donosi rješenje o zaključenju stečajnog postupka (čl. 375. st. 3. ZFPPIPP).

Ako je stečajna masa neznatne vrijednosti ili nije dostatna ni za troškove stečajnoga postupka sud će na prijedlog upravitelja i na temelju mišljenja odbora vjerovnika odlučiti da se stečajni postupak okonča bez diobe mase vjerovnicima (čl. 378. st. 1. ZFPPIPP).

U postupku osobnog stečaja sud će o dopuštenju stečajnom dužniku da radi kao poduzetnik ili fizička osoba te izuzimanju imovine iz stečajne mase potrebne za poslovanje odlučiti na temelju mišljenja upravitelja i odbora vjerovnika (čl. 389.a st. 4. ZFPPIPP), a isto tako će na temelju njihovog mišljenja donijeti odluku o prestanku poslovanju stečajnog dužnika kao poduzetnika ili fizičke osobe (čl. 389.c st. 1. ZFPPIPP).

Slovenski zakon propisuje i posebno postupanje u vezi s mišljenjem ili suglasnosti odbora vjerovnika. Ako sud u skladu s zakonom o pojedinom pitanju treba odlučiti na temelju mišljenja odbora vjerovnika ili u suglasnosti s odborom vjerovnika, sud zahtjev za mišljenjem ili suglasnosti mora objaviti (čl. 88. st. 1. ZFPPIPP). Takav zahtjev, kojim sud traži mišljenje ili suglasnost odbora vjerovnika, mora u sebi sadržavati: 1. sadržaj namjeravane odluke suda koja je predmet zahtjeva i 2. razloge suda za takvu odluku (čl. 88. st. 2. ZFPPIPP). Kada o pitanju koje je predmet zahtjeva sud odlučuje na prijedlog upravitelja ili druge osobe, sud mora objaviti i taj prijedlog i isprave koje su mu priložene (čl. 88. st. 3. ZFPPIPP).

Ako sud u skladu sa zakonom o pojedinom pitanju treba odlučiti na temelju mišljenja odbora vjerovnika ili na temelju njegove suglasnosti, a odbor vjerovnika u roku od 15 dana od objave zahtjeva za mišljenje ili suglasnost predsjedniku odbora vjerovnika ne donese odluku o svom mišljenju ili suglasnosti, smatra da je ispunjena procesna pretpostavka za odluku suda u vezi s mišljenjem ili suglasnošću odbora vjerovnika čl. 88. st. 4. ZFPPIPP). Odbor vjerovnika nema obvezu obrazložiti svoje mišljenje. Međutim u situaciji kada odbor vjerovnika ne obrazloži svoje mišljenje samom sebi uskraćuje mogućnost konstitutivnog sudjelovanja u oblikovanju stajališta suda vezanog za konkretni predmet.<sup>48</sup>

---

<sup>48</sup> Rješenje Višeg suda u Ljubljani, Cst 235/2014 od 10. 06. 2014. objavljeno na <https://www.sodnapraksa.si> dana 10. 12. 2014., posjećeno 12. 06. 2024.

### 2.3. Nadzorne zadaće

Za razliku od hrvatskog prava u slovenskom pravu ne postoji izričita odredba da odbor vjerovnika vrši nadzor nad radom stečajnog upravitelja. U članku 106. ZFPPIPP propisano je da je ministarstvo nadležno za pravosuđe nadležno za obavljanje nadzora nad upraviteljima sukladno člancima 106.-114. toga zakona.

No, odbor vjerovnika razmatra izvješća dužnika u postupku prisilne nagodbe, i to kako redovna, tako i izvanredna (čl. 169. st. 1.-3. ZFPPIPP). Odbor vjerovnika razmatra i mišljenja upravitelja o izvješćima dužnika u postupku prisilne nagodbe (čl. 170. st. 1.-2. ZFPPIPP).

Kako u postupku prisilne nagodbe, tako i u stečajnom postupku, kada upravitelj u skladu s zakonom mora podnijeti svoje izvješće ili mišljenje sudištu, on ga mora poslati i svakom članu odbora vjerovnika (čl. 89. st. 1. ZFPPIPP). Zajedno s izvješćem ili mišljenjem upravitelj članovima odbora vjerovnika mora poslati i isprave koje su mu priložene (čl. 89. st. 2. ZFPPIPP). To se ne odnosi na izvješća i isprave koja odnosno koje se objavljuju (čl. 89. st. 4. ZFPPIPP). Upravitelj mora na sjednici odbora vjerovnika koji razmatra njegovo izvješće ili mišljenje na zahtjev svakog člana odbora vjerovnika dati dodatna razjašnjenja o izvršavanju svojih ovlasti i zadaća u postupku kao i o drugim pitanjima, koja su važna za zaštitu ili ostvarivanje interesa vjerovnika u tom postupku (čl. 89. st. 3. ZFPPIPP).

Naglasimo da odbor vjerovnika ima pravo zahtijevati razrješenje upravitelja, i to: 1. ako upravitelj povređuje obveze upravitelja u postupku u kojem je imenovan; 2. ako mu je oduzeta dozvola za obavljanje funkcije upravitelja; 3. ako mu je prestala važiti dozvola prema članku 109. stavku 5. ZFPPIPP; 4. ako zbog bolesti, poslovne nesposobnosti ili smrti više ne može obavljati funkciju upravitelja (čl. 119. st. 1. u vezi s čl. 118. toč. 1.-4. ZFPPIPP). Ako sud odbije zahtjev odbora vjerovnika za razrješenjem upravitelja, odbor vjerovnika ima pravo na žalbu protiv takve odluke (čl. 119. st. 7. ZFPPIPP). Pored toga, ako po ocjeni odbora vjerovnika upravitelj više ne uživa povjerenje vjerovnika, odbor vjerovnika može u bilo koje vrijeme nakon objave odluke o ispitivanju tražbina većinom glasova svih svojih članova zatražiti glasovanje vjerovnika o razrješenju upravitelja (čl. 119.a ZFPPIPP). Ako većina vjerovnika glasa za razrješenje upravitelja, on će biti razriješen te funkcije (čl. 118. toč. 5. ZFPPIPP).

Posredno odbor vjerovnika vrši funkciju nadzora u postupku prisilne nagodbe i u stečajnom postupku uvijek kada ga se traži mišljenje odnosno suglasnost za neku odluku.

## **2.4. Savjetodavna uloga odbora vjerovnika**

Slovenski ZFPPIPP ne govori izričito o savjetodavnoj funkciji odbora vjerovnika. No, ona posredno dolazi do izražaja u svim onim slučajevima u kojima druga tijela odbor vjerovnika moraju tražiti mišljenje odnosno suglasnost.

## **2.5. Dužnost čuvanja poslovne tajne**

Kada je riječ o dužnosti čuvanja poslovne tajne, u slovenskom ZFPPIPP-u potrebno je upozoriti na odredbe dvaju članka, i to članka 87. i članka 137.

Rečeno je već da radi zaštite interesa vjerovnika, odbor vjerovnika ima pravo pregledati poslovne knjige i dokumentaciju koju je preuzeo upravitelj od dužnika u stečajnom postupku, kao i dokumentaciju koju dužnik mora voditi u vezi s tim postupkom (čl. 87. st. 2. reč. 1. ZFPPIPP). No, upravitelj je ovlašten odboru vjerovnika uskratiti uvid u dokumentaciju ako se radi o poslovnoj tajni ili ako smatra da bi njezino otkrivanje moglo prouzročiti štetu drugoj osobi ili bi utjecalo na nesmetan tijek stečajnog postupka ili namirenje vjerovnika (čl. 87. st. 2. reč. 2. ZFPPIPP). U slučaju uskrate uvida u dokumentaciju odbor vjerovnika može zahtijevati da o tome odluči sud (čl. 87. st. 2. reč. 3. ZFPPIPP). Ako odbor vjerovnika zahtijeva obavijesti ili uvid u dokumentaciju, koja je poslovna tajna, sud može omogućiti otkrivanje poslovne tajne na način i pod uvjetima koje određuje zakon koji uređuje parnični postupak o zaštiti poslovne tajne (čl. 87. st. 2. reč. 4. ZFPPIPP).

U pogledu postupka prisilne nagodbe i potrebe zaštite poslovne tajne, slovenski zakon propisuje sljedeće. Dužnik mora svakom vjerovniku koji to zahtijeva u roku od osam dana od primitka tog zahtjeva dati obavijesti (podatke) i omogućiti mu uvid u dokumentaciju koja je potrebna za provjeru točnosti izvješća o financijskom položaju i poslovanju dužnika ili plana financijskog restrukturiranja, a što je potrebno za odluku o glasovanju o prisilnoj

nagodbi (čl. 137. st. 2. reč. 1. ZFPPIPP). Dužnik može odbiti davanje podataka i uvid u dokumentaciju ako ona predstavlja poslovnu tajnu ili dokaže da će vjerovnik dobivene podatke koristiti protivno svrsi za koju su traženi (čl. 137. st. 2. reč. 2. ZFPPIPP). Ako dužnik odbije dati podatke ili uvid u dokumentaciju vjerovniku ili mu ne da podatke ili uvid u dokumentaciju u roku od osam dana, vjerovnik može zahtijevati da o tome odluči sud (čl. 137. st. 2. reč. 3. ZFPPIPP). Ako vjerovnik zahtijeva podatke ili uvid u dokumentaciju koja je poslovna tajna, sud može dopustiti otkrivanje poslovne tajne u skladu s zakonom koji uređuje parnični postupak o zaštiti poslovne tajne (čl. 137. st. 2. reč. 4. ZFPPIPP).

### **3. UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu**

#### **3.1. Općenito o položaju vjerovnika, te o zadatcima odbora vjerovnika**

UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič poseban naglasak u svojim pravilima stavlja na položaj vjerovnika. Budući je odbor vjerovnika predstavničko tijelo skupštine vjerovnika koje vodi računa o interesima vjerovnika, to će se u radu prvo prikazati položaj vjerovnika kako ga vidi UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič.

Zakonodavni vodič sugerira zakonodavcima, prilikom pokretanja insolventijskog postupka, što veće i potpunije involviranje vjerovnika u proces.<sup>49</sup> Sugerira se da vjerovnici trebaju imati središnju ulogu u insolventijskom postupku, budući su financijski zainteresirani za konačni ishod tog postupka, pri čemu se naglašava da je cilj insolventijskog postupka namirenje vjerovnika, te da o tome treba osobito voditi računa. Naime, navodi se, kako je čest slučaj potpuna nezainteresiranost vjerovnika za insolventijski postupak, čak kada zakon predviđa njihovu aktivnu ulogu u postupku, uz opasku kako vjerovnici često zauzimaju takav stav, budući smatraju kako neće dobiti nikakvu financijsku korist tijekom insolventijskog postupka, te da im bilo kakvo angažiranje u tijeku tog postupka, zapravo samo oduzima vrijeme i novac<sup>50</sup>.

---

<sup>49</sup> Zakonodavni vodič, str. 193., točka 85. sl. (c)

<sup>50</sup> Zakonodavni vodič, str. 193., toč.85.

Nadalje, Zakonodavni vodič navodi kako je bitno da osobe koje odlučuju o insolventijskom postupku, koje ga vode i usmjeravaju, imaju iskustvo i znanje vezano za vrstu poslova kojima se bavi dužnik. Pri tome se detaljno opisuju koje bi poslovne kvalitete, stručna znanja i iskustvo trebale imati osobe koje se bave poslom upravitelja<sup>51</sup>.

Zakonodavni vodič iznimno naglašava potrebu uspostavljanja ravnoteže između velikog stupnja sudjelovanja vjerovnika u postupku, nasuprot njihovom gotovo isključivanju iz mogućnosti utjecaja na postupak i njegov ishod. Posebno se ističe kako je iznimno bitno razgraničiti ta dva suprotstavljena interesa, a u cilju postizanja optimalnih rezultata insolventijskog postupka.<sup>52</sup>

Zakonodavni vodič poznaje različite stupnjeve uključenosti vjerovnika. Pri tome navode kako se upravo prema stupnju sudjelovanja vjerovnika prilikom donošenja odluka tijekom postupka, treba određivati i sadržaj i širina ovlaštenja koja im pripada, te isto treba biti u vezi.<sup>53</sup>

Vjerovnike i njihov položaj potrebno je promatrati i kroz njihov međusobni odnos sa drugim tijelima postupka. U onim pravnim sustavima koji predviđaju nisku razinu sudjelovanja vjerovnika u postupku, važno je da insolventijski upravitelj preuzme funkciju uprave društva dužnika i samostalno donosi ključne odluke za sva nesporna pitanja, pri čemu vjerovnici imaju mali utjecaj u postupku<sup>54</sup>. U takvoj opciji, insolventijski upravitelj mora biti stručan i iskusan, mora upravljati imovinom dužnika na način da maksimalno zaštititi vrijednost dužnikove imovine, što je u konačnici glavni cilj vjerovnika<sup>55</sup>.

Drugi pristupi u kreiranju insolventijskog postupka dozvoljavaju višu razinu sudjelovanja vjerovnika u tom postupku koja može varirati od opcije koja se sastoji od sudjelovanja vjerovnika samo na inicijalnom sastanku vjerovnika na kojem se razmatraju određena pitanja, ili se može odnositi na stalnu savjetodavnu ulogu vjerovnika tijekom postupka ili na višoj razini vjerovnici mogu biti ovlašteni odobravati određene radnje i odluke insolventijskog upravitelja do okončanja stečajnog postupka.<sup>56</sup> U situaciji kada vjerovnici obavljaju još višu ulogu, odnosno kada imaju opću savjetodavnu ulogu, insolventijski upravitelj vjerovnicima može uputiti određena pitanja, tražiti pomoć oko odabira

---

<sup>51</sup> Detaljnije o tome Zakonodavni vodič, str. 190., toč.75.

<sup>52</sup> Zakonodavni vodič, str. 190., toč.75. i toč.76.

<sup>53</sup> Zakonodavni vodič, str. 190., toč.77.

<sup>54</sup> Zakonodavni vodič, str. 191., toč.78.

<sup>55</sup> Zakonodavni vodič, str. 191., toč.78.

<sup>56</sup> Zakonodavni vodič, str. 190., toč.79.

najprihvatljivijeg rješenja određene situacije, ali pri tome nije vezan savjetom ili odlukom koji su mu vjerovnici dali.<sup>57</sup> Ako insolventijski upravitelj nije dužan provoditi odluke vjerovnika, insolventijsko pravo bi prema Zakonodavnom vodiču, trebalo predvidjeti da je za određene radnje insolventijski upravitelj dužan zatražiti prethodno odobrenje suda.<sup>58</sup>

Prema trećem pristupu, zakonodavac može predvidjeti da vjerovnici imaju široka ovlaštenja u insolventijskom postupku, koja uključuju suradnju i koordinaciju s insolventijskim upraviteljem.<sup>59</sup> Moguće je da zakonodavac predvidi da u određenim pitanjima insolventijski upravitelj mora tražiti konzultaciju s vjerovnicima, a moguće je i da vjerovnici imaju ovlast donijeti odluku o određenim pitanjima. Može se predvidjeti da vjerovnici nadgledaju radnje i odluke insolventijskog upravitelja, posebno one koje se odnose na upravljanje postupkom i pitanja koju utječu na interese vjerovnika.<sup>60</sup>

Vjerovnici mogu biti ovlašteni sudjelovati u izboru i imenovanju insolventijskog upravitelja, kao i tražiti njegovo razrješenje i imenovanje novog upravitelja od strane suda, ako upravitelj nije obavljao svoje dužnosti.<sup>61</sup>

Visoka razinu zaštite vjerovničkih interesa postoji u insolventijskim pravnim sustavima koji predviđaju da radnje insolventijskog upravitelja nadziru ili odobravaju vjerovnici općenito, odbor vjerovnika ili predstavnik vjerovnika.<sup>62</sup> Zakonodavni vodič navodi kako je u takvom slučaju gotovo nemoguće izbjeći određeni stupanj neslaganja insolventijskog upravitelja i pojedinih vjerovnika, s obzirom na to da je insolventijski upravitelj dužan voditi računa o interesima svih vjerovnika i poduzeti radnje koje pojedini vjerovnici možda neće podržati odnosno složiti se s njima.<sup>63</sup> Takvo nezadovoljstvo pojedinih vjerovnika uobičajeno neće dovesti do razrješenja vjerovnika od strane suda. Potrebno je uravnotežiti opseg u kojem je potreban nadzor vjerovnika ili odobrenje vjerovnika za pojedine radnje, nasuprot neovisnosti insolventijskog upravitelja i brzine i isplativosti u provođenju insolventijskog postupka.<sup>64</sup>

Zakonodavni vodič posebno ističe kako je u insolventijskom pravu potrebno jasno navesti da li su vjerovnici dužni poduzeti određene radnje ili su njihove određene funkcije

---

<sup>57</sup> Zakonodavni vodič, str. 190., toč.79.

<sup>58</sup> Zakonodavni vodič, str. 191., toč.79.

<sup>59</sup> Zakonodavni vodič, str. 191., toč.80.

<sup>60</sup> Zakonodavni vodič, str. 191., toč.80.

<sup>61</sup> Zakonodavni vodič, str. 191., toč.79.

<sup>62</sup> Zakonodavni vodič, str. 192., toč. 82.

<sup>63</sup> Zakonodavni vodič, str. 192., toč. 82.

<sup>64</sup> Zakonodavni vodič, str. 192., toč. 82.

samo diskrecijske kao i na koji način vjerovnici surađuju s insolventijskim upraviteljem prilikom obavljanja tih radnji odnosno funkcija.<sup>65</sup> U slučaju spora, prednost treba dati odluci koju su poduzeli vjerovnici.<sup>66</sup>

Da bi vjerovnici mogli sudjelovati u insolventijskom postupku bilo neposredno, bilo putem odbora vjerovnika ili putem predstavnika vjerovnika, važno je da imaju aktualne i točne informacije o dužnikovom poslovanju i financijskim pitanjima i obavijest o pitanjima koja utječe na njihove interese.<sup>67</sup>

Zakonodavni vodič sadrži preporuke za olakšavanje sudjelovanja vjerovnika u insolventijskom postupku. Načelno, vjerovnici mogu sudjelovati u donošenju odluka u insolventijskom postupku na dva načina: putem sazivanja sastanaka za sve vjerovnike na kojem se raspravlja o ključnim pitanjima za postupak ili putem odbora vjerovnika. No, u nekim pravnim sustavima postoji i alternativa osnivanju odbora vjerovnika koja se sastoji u imenovanju jedne osobe (tzv. Intervenijenta ili inspektora) od strane vjerovnika ili suda na zahtjev vjerovnika, a koja predstavlja određene vjerovnike ili grupu vjerovnika (npr. one koji drže najmanje 10% svih tražbina). Takvo zakonsko rješenje može biti efikasnije, s manje troškova i manje sporova no u slučaju odbora vjerovnika. Ipak, odbor vjerovnika je transparentniji i demokratskiji način predstavljanja i zastupanja interesa vjerovnika.<sup>68</sup>

Zakonodavni vodič ističe kako je poželjno u insolventijskom pravu odrediti u kojem opsegu razlučni vjerovnici mogu sudjelovati na skupštinama vjerovnika odnosno u radu odbora vjerovnika.<sup>69</sup>

Pojam „odbor vjerovnika“ Zakonodavni vodič definira kao predstavničko tijelo vjerovnika imenovan u skladu s insolventijskim pravom, koje ima savjetodavna i druga ovlaštenja propisana insolventijskim pravom (Uvod. Toč. 12. sl. k)).<sup>70</sup>

Zakonodavni vodič navodi kako u slučaju kada je imenovan odbor vjerovnika, on treba imati mogućnost djelovanja neovisno o insolventijskom upravitelju, s ciljem osiguravanja pravednog i nepristranog zastupanja interesa vjerovnika.<sup>71</sup>

---

<sup>65</sup> Zakonodavni vodič, str. 192., toč. 82.

<sup>66</sup> Zakonodavni vodič, str. 192., toč. 82.

<sup>67</sup> Zakonodavni vodič, str. 193., toč. 85.

<sup>68</sup> Zakonodavni vodič, str. 194., toč. 88. i 89. i str. 195., toč. 91. i 92.

<sup>69</sup> Zakonodavni vodič, str. 193., toč. 87.

<sup>70</sup> Zakonodavni vodič, str. 5.

<sup>71</sup> Zakonodavni vodič, str. 194., toč. 88.

Prema preporuci br. 130. reč. 1. Zakonodavnog vodiča, kada insolventijsko pravo dozvoljava osnivanje odbora vjerovnika ili imenovanje predstavnika vjerovnika, tada odnos između vjerovnika i odbora vjerovnika ili predstavnika vjerovnika mora biti jasno određen.

Preporuka br. 133. Zakonodavnog vodiča navodi da insolventijsko pravo treba odrediti prava i funkcije odbora vjerovnika u insolventijskom postupku, što može uključivati: a) davanje savjeta i pomoći insolventijskom upravitelju ili dužniku s osobnom upravom; b) sudjelovanje u razvoju reorganizacijskog/restrukturirajućeg plana; c) primanje obavijesti i sudjelovanje u pitanjima u kojima odbor vjerovnika i isplatni red vjerovnika za koji je osnovan ima interes, uključujući prodaju imovine izvan redovnog tijeka poslovanja; d) pravo odbora vjerovnika da sasluša insolventijskog upravitelja u bilo koje vrijeme; i e) pravo da odbor bude saslušan u postupku.

Zakonodavni vodič u svojim objašnjenjima preporuka osobito navodi da odbor vjerovnika obavlja svoje funkcije za račun vjerovnika, ali da njegove funkcije ne smiju umanjiti prava vjerovnika da kao cjelina nastave sudjelovati i djelovati u insolventijskom postupku.<sup>72</sup>

Odbor vjerovnika može zatražiti administrativnu i stručnu pomoć, potrebnu za obavljanje gore navedenih zadataka odnosno odbor može zatražiti od suda ili insolventijskog upravitelja angažiranje tajnika ili konzultanta profesionalca za određena pitanja. Moguće je da insolventijsko pravo predvidi da se troškovi takvog profesionalca isplate iz insolventijske mase ili da vjerovnici podmire troškove angažiranja takve osobe.<sup>73</sup>

### **3.2. Davanje zakonom propisanih odobrenja, suglasnosti, mišljenja odnosno očitovanja**

Prema Zakonodavnom vodiču kada je riječ o donošenju odluka u insolventijskom postupku odbor vjerovnika bi načelno trebao imati savjetodavnu ulogu, dajući preporuke vjerovnicima kako bi trebalo odlučiti o ključnim pitanjima, no bez ovlaštenja da sam donese

---

<sup>72</sup> Zakonodavni vodič, str. 200., toč. 110.

<sup>73</sup> Zakonodavni vodič, str. 201., toč. 112.

odluke za račun vjerovnika. Općenito, odbor vjerovnika može imati važnu ulogu u prijenosu informacija ostalim vjerovnicima.<sup>74</sup>

Insolventijsko pravo može propisati suradnju insolventijskog upravitelja s odborom vjerovnika i obvezu upravitelja da o određenim pitanjima traži mišljenje odnosno suglasnost odbora vjerovnika.<sup>75</sup> Zakonodavni vodič naglašava da odbor vjerovnika, da bi mogao davati svoja mišljenja i suglasnosti o pitanjima koji su od interesa za vjerovnike, on mora imati pristup ažurnim informacijama o dužniku i njegovim financijskim poslovima<sup>76</sup>. U tu svrhu je važno da odbor vjerovnika u svako vrijeme može tražiti obavijesti od insolventijskog upravitelja (Preporuka br. 133. sl. d), kao i da bude informiran o pitanjima koja su od interesa za vjerovnike, uključujući prodaju imovine izvan redovnog tijeka poslovanja (Preporuka br. 133. sl. c).

### **3.3. Nadzorne zadaće**

Insolventijsko pravo može predvidjeti da odbor vjerovnika nadzire rad insolventijskog upravitelja.<sup>77</sup> U tom kontekstu insolventijsko pravo može predvidjeti i pravo odbora vjerovnika tražiti smjenu insolventijskog upravitelja, ako on ne obavlja svoje dužnosti i funkciju.<sup>78</sup>

### **3.4. Savjetodavna uloga odbora vjerovnika**

Zakonodavni vodič navodi da insolventijsko pravo može između ostalih funkcija za odbor vjerovnika predvidjeti i funkciju savjetovanja insolventijskog upravitelja u pogledu želja vjerovnika koja se odnose na pitanja poput prodaje imovine izvan uobičajenog, redovnog tijeka poslovanja ili formuliranja reorganizacijskog plana. Moguće je predvidjeti i općenito konzultiranje odbora vjerovnika s insolventijskim upraviteljem odnosno s

---

<sup>74</sup> Zakonodavni vodič, str. 200., toč. 110.

<sup>75</sup> Zakonodavni vodič, str. 191., toč. 80.

<sup>76</sup> Zakonodavni vodič, str. 201., toč. 112.

<sup>77</sup> Zakonodavni vodič, str. 201., toč. 111.

<sup>78</sup> Zakonodavni vodič, str. 191.-192., toč. 81.

dužnikom u slučaju njegove osobne uprave. Moguće je i propisati sudjelovanje odbora vjerovnika u izradi reorganizacijskog plana reorganizacije.<sup>79</sup>

### **3.5. Dužnost čuvanja poslovne tajne**

U Preporuci br. 111. Zakonodavni vodič naglašava da bi insolventijsko pravo trebalo regulirati zaštitu podataka koje daje dužnik i koji se tiču dužnika a koja su u gospodarskom smislu osjetljiva ili povjerljiva.

U danim objašnjenjima te preporuke Zakonodavni vodič posebno navodi da tijekom trajanja insolventijskog postupka, vjerovnici, članovi odbora vjerovnika i eventualni profesionalci koje je on angažirao te insolventijski upravitelj su u prilici imati uvid u značajnu količinu povjerljivih podataka, koji se odnose na dužnika i njegovo poslovanje, a koji u poslovnom smislu mogu biti izuzetno osjetljivi. To osobito može biti važno u reorganizacijskim postupcima, gdje će dužnik nastaviti s poslovanjem i nakon okončanja insolventijskog postupka. Kako postoji opasnost od zloupotrebe navedenih podataka bilo bi poželjno predvidjeti obvezu posebice članova odbora vjerovnika i profesionalaca koje je odbor vjerovnika angažirao kao i obvezu insolventijskog upravitelja na potpisivanje sporazuma o povjerljivosti podataka.<sup>80</sup>

## **4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja**

Ima mnogo sličnosti i podudaranja u reguliranju općenitih zadaća odbora vjerovnika odnosno njegove nadzorne i savjetodavne uloge u insolventijskom postupku u hrvatskom i slovenskom insolventijskom pravu te u UNCITRAL-ovom Zakonodavnom vodiču o insolventijskom pravu.

Hrvatski zakonodavac bi svakako trebao nomotehnički bolje regulirati članak 98. i njegove stavke 1. i 2. kako između njih ne bi bilo nepotrebnih preklapanja i ponavljanja.

---

<sup>79</sup>Zakonodavni vodič, str. 200., toč. 36.

<sup>80</sup> Zakonodavni vodič, str. 202., toč. 115. Vidjeti i str. 169., toč. 28. te str. 180., toč. 52.

Važno je istaknuti da Zakonodavni vodič izričito naglašava važnost reguliranja zaštite povjerljivih podataka u insolventijskim postupcima. Za razliku od slovenskog insolventijskog prava koji to pitanje barem djelomično regulira (čl. 87. st. 2. reč. 1.-4. i čl. 137. st. 2. reč. 1.-4. ZFPPIPP), u hrvatskom Stečajnom zakonu zaštita povjerljivih podataka odnosno poslovne tajne uopće nije regulirana. Svakako bi bilo uputno to pitanje što prije regulirati Stečajnim zakonom uključujući razgraničenje koje su informacije primjerene za javnu objavu, a koje nisu.

Nadalje, smatram da bi bilo korisno u Stečajnom zakonu pored odbora vjerovnika predvidjeti i dodatnu mogućnost da pojedine kategorije odnosno skupine vjerovnika, uključujući i različne vjerovnike imenuju svog predstavnika (inspektora), koji bi u stečajnom postupku vodio računa prvenstveno o njihovim interesima, a koju spominje Zakonodavni vodič. U tom slučaju bi trebalo regulirati i ovlaštenja takvog predstavnika. Oni vjerovnici koji su ga izabrali kao svog predstavnika morali bi snositi i troškove za njegov rad.

Zakonodavni vodič ističe mogućnost zapošljavanja stručnjaka, osobe koja će svojim znanjem, vještinama i naobrazbom određene specifične vrste, koju nemaju članovi odbora vjerovnika, pomoći u radu odbora vjerovnika. Takvu mogućnost smatram korisnom s obzirom na to da članovi odbora vjerovnika često nemaju dostatna stručna znanja da obave zakonom određene zadaće odbora vjerovnika. U hrvatskom Stečajnom zakonu doduše postoji odredba prema kojoj se za člana odbora vjerovnika može imenovati i osobe koje nisu vjerovnici ako bi svojim stručnim znanjem mogle pridonijeti radu toga odbora (čl. 96. st. 3. SZ), no ta se odredba u praksi skoro uopće ne primjenjuje, pa ponekad odbor vjerovnika donosi odluke koje mu prezentira, sugerira i podredno nameće stečajni upravitelj.

### **III. OSNIVANJE ODBORA VJEROVNIKA**

#### **1. Hrvatsko pravo**

Prema zakonskim odredbama hrvatskog stečajnog prava, sud i skupština vjerovnika, ovlašteni su osnovati odbor vjerovnika. Radi zaštite interesa vjerovnika u stečajnom postupku, prije prvog ročišta vjerovnika, sud može osnovati odbor vjerovnika i imenovati njegove

članove (čl. 96. st. 1. SZ). Osim suda, i sami vjerovnici, na skupštini vjerovnika mogu odlučiti osnovati odbor vjerovnika (čl. 97. st. 1. SZ).

Odbor vjerovnika se ne osniva ako se stečajni postupak provodi prema pravilima postupka male vrijednosti. Naime, prema izričitoj zakonskoj odredbi u stečajnom postupku male vrijednosti ne primjenjuju se odredbe Stečajnoga zakona o odboru vjerovnika (čl. 127. st. 3. SZ). Sud će donijeti odluku da se stečajni postupak provede prema pravilima postupka male vrijednosti, ako tijekom prethodnoga postupka sud ocijeni da imovina stečajnoga dužnika ne prelazi iznos od 270.000,00 eura (čl. 127. st. 1. SZ). Sud može odlučiti da se stečajni postupak provede prema pravilima postupka male vrijednosti i kada se imovina dužnika sastoji većim dijelom od pokretnina koje se mogu lako unovčiti bez obzira na to što imovina stečajnoga dužnika prelazi 270.000,00 eura (čl. 127. st. 2. SZ).

Ako je broj vjerovnika manji od pet, tada ovlaštenja odbora vjerovnika imaju svi vjerovnici (čl. 96. st. 5. SZ).

Ako bi se uzele u obzir samo dvije naprijed navedene odredbe Stečajnog zakona članka 95. stavka 6. i članka 127. stavka 3. stekao bi se dojam da je osnivanje odbora vjerovnika u svim ostalim slučajevima obvezno. No, zakonsko rješenje u pogledu odbora vjerovnika u hrvatskom pravnom uređenju upravo je suprotno, te se odbor vjerovnika osniva kao fakultativno tijelo.

Konkretno, zakonom nisu propisane situacije u kojima se odbor vjerovnika obavezno mora osnovati. Iz sadržaja odredbe čl. 96. SZ-a izvodi se zaključak kako se odbor vjerovnika osniva u slučaju kada sud odluči da je isto potrebno radi zaštite interesa vjerovnika, ili u situaciji kada sami vjerovnici tako odluče na skupštini vjerovnika.

Odbor vjerovnika se u pravilu osniva na izvještajnom ročištu nakon što su utvrđene tražbine vjerovnika, te se zna tko su stečajni vjerovnici određenog stečajnog dužnika i koliko iznose njihove tražbine.<sup>81</sup>

Sud može, ali nije dužan prije prvog ročišta osnovati odbor vjerovnika i imenovati njegove članove, ako smatra potrebnim radi zaštite interesa vjerovnika u stečajnom postupku<sup>82</sup>. Svakako je bitno istaknuti kako je prvo ročište ujedno ispitno ročište, na koje se u praksi u pravilu odmah nadovezuje izvještajno ročište istog dana.

---

<sup>81</sup> Čuveljak Jelena, Odbor vjerovnika, Pravo i porezi, 2004., br. 2., str. 45.

<sup>82</sup> Omazić/Šimić, op. cit. u bilj. 20., str. 36.

Naglasimo da je odredbom članka 107. stavka 5. SZ-a propisano da skupština vjerovnika može donijeti sve odluke iz nadležnosti odbora vjerovnika, dakle i onda kada je osnovan odbor vjerovnika. Točnije, bilo da je odbor vjerovnika osnovan bilo da nije, skupština vjerovnika može paralelno sa odborom vjerovnika donositi odluke iz nadležnosti odbora vjerovnika<sup>83</sup>. U nekim drugim odredbama, kao na primjer u članku 230. stavku 1. rečenici 1.-2. SZ-a propisano je da skupština vjerovnika daje suglasnost stečajnom upravitelju na poduzimanje pojedinih pravnih radnji koje su od posebnog interesa za stečajni postupak ako odbor vjerovnika nije osnovan. Nadalje, u odredbi članka 220. stavaka 1. SZ-a propisano je da ako odbor vjerovnika nije osnovan skupština vjerovnika odlučuje gdje će se i pod kojim uvjetima uložiti ili pohraniti novac, vrijednosne papire ili druge dragocjenosti. Zakonodavac je prilikom sastava odredbi zakona, pošao od pretpostavke da odbor vjerovnika u određenim situacijama neće biti osnovan, te je u tom smislu odmah ponudio i rješenja koja tijela stečajnog postupka zamjenjuju odbor vjerovnika u konkretnim situacijama tijekom stečajnog postupka.

Sve navedeno upućuje na zaključak da odbor vjerovnika nije obvezno tijelo stečajnog postupka.<sup>84</sup>

Sud ne može ukinuti odluku o osnivanju odbora vjerovnika koju su donijeli sami vjerovnici na skupštini vjerovnika, zato što je ista odluka autonomna odluka. Sud ima samo pravo preispitati da li je sastav tako osnovanog odbora vjerovnika u skladu sa zakonskim odredbama.<sup>85</sup>

Sukladno članku 108. stavku 1. SZ-a sud će na zahtjev razlučnoga vjerovnika, stečajnoga vjerovnika koji nije nižega isplatnog reda, stečajnoga upravitelja ili iznimno po službenoj dužnosti ukinuti odluku skupštine vjerovnika ako je ona protivna zajedničkom interesu stečajnih vjerovnika. Sudska praksa pri tome smatra da je zajednički interes stečajnih vjerovnika svakako veća mogućnost njihovog namirenja u stečajnom postupku.<sup>86</sup> Ako prilikom donošenja odluke o osnivanju odbora vjerovnika nisu poštovane odredbe članka 96. stavka 2. SZ-a, koje govore o obveznom sastavu odbora vjerovnika, sud ima pravo ukinuti takvu odluku skupštine vjerovnika. Naime, u slučaju ako je u odbor vjerovnika izabran vjerovnik s najvišom tražbinom, te vjerovnici koji spadaju u skupinu vjerovnika s srednjim

---

<sup>83</sup> Omazić, Šimić, op .cit. u bilj. 20., str. 38.

<sup>84</sup> Omazić/Šimić, op. cit. u bilj. 20., str. 38.

<sup>85</sup> Vidjeti Rješenje VTSRH, br. PŽ-7072/2019 od 11. 12. 2019., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2019PzB7072A2>, posjećeno dana 19. 06. 2024.

<sup>86</sup> Ibidem.

tražbinama, dok u odbor vjerovnika nisu izabrani stečajni vjerovnici s malim tražbinama i predstavnik prijašnjih dužnikovih radnika, iako prijašnji dužnikovi radnici imaju tražbine u iznosu koji nije beznačajan, u takvoj situaciji sud ima pravo smatrati kako odluka o odboru vjerovnika nije u skladu sa člankom 96. stavka 2. SZ-a. Sud u tom slučaju ima pravo primijeniti odredbu članka 3. stavka 3. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP)<sup>87</sup> te ne uvažiti raspolaganje stranaka koje je u suprotnosti s prisilnim odredbama Stečajnog zakona. S obzirom na to da u konkretnom predmetu u kojem je VTSRH odlučio pod poslovnim brojem Pž-7072/2019 od 11. 12. 2019. kod predlaganja sastava odbora vjerovnika u prvostupanjskom postupku nisu uzeti u obzir prijašnji radnici dužnika koji imaju značajnu tražbinu, to je VTSRH u ovom predmetu<sup>88</sup> opravdano smatrao da je konkretna odluka o osnivanju odbora vjerovnika suprotna zajedničkom interesu stečajnih vjerovnika. Prema članku 97. stavku 1. rečenici 1. SZ-a o osnivanju odbora vjerovnika odlučuju vjerovnici na skupštini vjerovnika u skladu s odredbama članka 96. stavaka 2.-6. SZ-a. Ako je sud prethodno osnovao odbor vjerovnika, vjerovnici odlučuju treba li odbor zadržati (čl. 97. st. 1. reč. 2. SZ). Skupština vjerovnika može iz odbora vjerovnika isključiti sve ili pojedine članove koje je imenovao sud i izabrati druge ili dodatne članove odbora vjerovnika (čl. 97. st. 2. SZ). Prema članku 107. stavku 1. SZ-a skupština vjerovnika ovlaštena je na izvještajnom ročištu ili kojem kasnijem ročištu osnovati odbor vjerovnika, ako on nije osnovan, odnosno izmijeniti njegov sastav ili ga ukinuti. Nomotehnički ove odredbe nisu odgovarajuće usklađene, jer se određeni elementi pravila sadržanih u članku 97. stavku 2. i članku 107. stavku 1. SZ-a bez potrebe ponavljaju. U svakom slučaju iz navedenih odredaba jasno proizlazi namjera zakonodavca da skupštini vjerovnika da jaču ovlast prilikom osnivanja, djelomične izmjene ili ukidanja prethodno od strane suda osnovanog odbora vjerovnika, poštivajući autonomiju vjerovnika.<sup>89</sup>

---

<sup>87</sup> Zakon o parničnom postupku, Narodne novine br. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23.

<sup>88</sup> Rješenje VTSRH, Pž-7072/2019-2 od 11.12.2019.: *Sukladno članku 108. Stečajnog zakona sud će na zahtjev stečajnog vjerovnika koji nije nižeg isplatnog reda, stečajnog upravitelja ili iznimno po službenoj dužnosti ukinuti, odluku skupštine vjerovnika ako je protivna zajedničkom interesu stečajnih vjerovnika. Dakle, stečajni sudac može iznimno i po službenoj dužnosti ukinuti odluke skupštine vjerovnik, a samo ako su one u suprotnosti sa zajedničkim interesom stečajnih vjerovnika, a to bi učinio, prethodno je potrebno utvrditi u čemu je ta odluka suprotna sa zajedničkim interesom vjerovnika, te kojim konkretnim zajedničkim interesom je predmetna odluka u suprotnosti.* Objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2019PzB7072A2>, posjećeno dana 19. 06. 2024.

<sup>89</sup> *Dika Mihajlo*: Novine u uređenju pravnog položaja tijela stečajnog postupka, Računovodstvo, revizija i financije, 2006., br. 10., str. 161.

Sud će imenovati novog člana odbora vjerovnika, ako bi zbog razrješenja broj članova odbora vjerovnika bio manji od tri člana (čl. 99. st. 2. reč. 1. SZ). Vjerovnici mogu na prvom sljedećem ročištu vjerovnika isključiti člana kojeg je imenovao sud izabrati drugog člana odbora vjerovnika (čl. 99. st. 2. reč. 2. SZ).

Dakle, ako je sud već prije izvještajnog ročišta, zbog potrebe rješavanja hitnih pitanja, osnovao odbor vjerovnika, vjerovnici mogu već na izvještajnom ročištu izmijeniti sastav odbora vjerovnika i to u cijelosti ili samo razriješiti i imenovati neke druge članove. To ovlaštenje imaju vjerovnici i na svakom kasnijem ročištu, pa čak i onda kada su oni sami imenovali članove odbora vjerovnika. Jedino pri tome moraju poštovati pravila o obveznoj zastupljenosti određene vrste, skupine vjerovnika, te pravilo o neparnom broju članova vjerovnika.<sup>90</sup>

Spomenimo kako je trenutno važeći članak 96. Stečajnog zakona koji se odnosi na osnivanje odbora vjerovnika, promijenjen člankom 23. stavkom 3. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona iz 2017. godine<sup>91</sup> na način da je u cijelosti izbrisana njegova dotadašnja odredba sadržana u stavku 8. koja je glasila: „Ako je na ispitnom ročištu utvrđeno više od 50 milijuna kuna priznatih tražbina stečajnih vjerovnika, a stečajni dužnik na dan otvaranja stečajnog postupka ima sklopljene ugovore o radu s više od 20 radnika, sud je dužan omogućiti vjerovnicima donošenje odluke o osnivanju odbora vjerovnika.“ Inače, ta je izbrisana zakonska odredba u hrvatsko stečajno pravo nepotrebno uvedena novim Stečajnim zakonom iz 2015. godine.

Stečajni zakon iz 2015. godine u svom članku 96. stavku 4. rečenici 1. sadržavao je pravilo prema kojem jedna fizička osoba odnosno jedna fizička osoba kao predstavnik pravne osobe može biti član u najviše pet odbora vjerovnika. Osim toga u istom članku i istom stavku, ali rečenici 2. sadržavao je pravilo da član odbora vjerovnika ne može biti osoba koja bi bila nedostojna imenovanja stečajnoga upravitelja odnosno ako dužnik nastavlja poslovati, osoba koja se na tržištu bavi istom djelatnosti kao i dužnik. Člankom 23. stavkom 1. spomenutog Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona iz 2017. godine ta su pravila izbrisana, pa hrvatsko stečajno pravo u ovom trenutku nema izričitih pravila koje bi osigurale imenovanje odnosno izbor nepristranih članova odbora vjerovnika.

---

<sup>90</sup> Čuveljak, op. cit. u bilj. 25. str. 296.

<sup>91</sup> Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, Narodne novine br. 104/17.

Prigovori u pogledu odbora vjerovnika su česti i mnogobrojni. Jedan od najvećih problema koje ističu stečajni vjerovnici je način imenovanja članova odbora vjerovnika s obzirom na to da pojedini vjerovnici nameću svoja stajališta odboru vjerovnika<sup>92</sup> te kroz odbor vjerovnika štite samo isključivo svoje interese<sup>93</sup>. Držim potonji prigovor doista opravdanim, te smo često svjedoci takvih događanja u praksi u stečajnim postupcima. Pojedini vjerovnici svoje članstvo u odboru vjerovnika doživljavaju kao mogućnost da na privilegirani način zastupaju svoje vlastite interese.<sup>94</sup>

## **2. Slovensko pravo**

Prema članku 77. stavku 1. točki 1.-2. ZFPPIPP-a odbor vjerovnika mora biti osnovan u postupku prisilne nagodbe, a u stečajnom postupku samo ako to zatraže vjerovnici.

U postupku prisilne nagodbe sud imenuje članove odbora vjerovnika prilikom donošenja odluke o otvaranju toga postupka (čl. 80. st. 1. ZFPPIPP). U stečajnom postupku procesne radnje za koje zakon određuju da ih u tom postupku obavlja odbor vjerovnika ne obavljaju se u razdoblju od otvaranja stečajnoga postupka pa do dana kada su imenovani ili izabrani članovi odbora vjerovnika na temelju zahtjeva vjerovnika za osnivanje odbora vjerovnika (čl. 77. st. 2. ZFPPIPP).

U stečajnom postupku zahtjev za osnivanjem odbora vjerovnika može podnijeti svaki vjerovnik koji je prijavio svoju tražbinu u postupku, ako se zahtjev podnosi prije objave rješenja o ispitivanju tražbina (čl. 82. st. 1. toč. 1. ZFPPIPP). No, ako se zahtjev podnosi nakon objave odluke o ispitivanju tražbina, zahtjev mogu podnijeti samo vjerovnici koji imaju ukupno 1/10 glasačkih prava (čl. 82. st. 1. toč. 2. ZFPPIPP). Kada se podnese zahtjev za osnivanjem odbora vjerovnika prije objave rješenja o ispitivanju tražbina, sud je dužan u roku od 15 dana po primitku tog zahtjeva donijeti i objaviti rješenje o imenovanju članova odbora vjerovnika u skladu s člankom 80. stavka 2.-3. ZFPPIPP-a (čl. 82. st. 2. ZFPPIPP). Kada se podnese zahtjev za osnivanjem odbora vjerovnika nakon objave rješenja o ispitivanju tražbina, sud je dužan u roku od 15 dana po primitku zahtjeva objaviti poziv vjerovnika da u

---

<sup>92</sup>Hrastinski Jurčec, op. cit. u bilj. 18., str. 63.

<sup>93</sup>Omazić/Šimić, op. cit. u bilj. 20., str. 36.

<sup>94</sup>Hrastinski Jurčec, op. cit. u bilj. 18., str. 63.

roku od 15 dana po objavi poziva: 1. glasaju o osnivanju odbora vjerovnika i 2. dadu prijedloge o izboru za člana odbora vjerovnika u skladu s člankom 83. stavcima 1.-3. ZFPPIPP-a (čl. 82. st. 3. ZFPPIPP). Za donošenje odluke o osnivanju odbora vjerovnika potrebna je većina svih glasova vjerovnika (čl. 82. st. 4. ZFPPIPP).

Ako su vjerovnici donijeli odluku o osnivanju odbora vjerovnika, sud mora u roku od 8 dana po proteku petnaestodnevnog roka za izjašnjavanje o osnivanju odbora vjerovnika, objaviti poziv vjerovnicima da u roku od 15 dana po objavi poziva glasaju o izbornim prijedlozima za izbor članova odbora vjerovnika, koje je sud stavio na glasovanje sukladno članku 84. stavku 4. ZFPPIPP-a (čl. 82. st. 5. ZFPPIPP).

Prijedlog za izbor člana odbora vjerovnika može dati svaki vjerovnik (čl. 83. st. 1. ZFPPIPP). Tom izbornom prijedlogu mora biti priložena izjava vjerovnika čiji se izbor predlaže da je suglasan s svojim izborom za člana odbora vjerovnika i da za njegov izbor ne postoje zapreke iz članka 78. stavka 2. ZFPPIPP-a (čl. 83. st. 2. ZFPPIPP). Ako izbornom prijedlogu nije priložena navedena izjava vjerovnika, neće se primijeniti pravila o nepotpunim podnescima, već se takav izborni prijedlog neće staviti na glasanje (čl. 83. st. 3. ZFPPIPP).

Sud mora staviti na glasanje sve izborne prijedloge koje je zaprimio do proteka petnaestodnevnog roka iz članka 82. stavka 3. ZFPPIPP-a (čl. 83. st. 4. ZFPPIPP). No, sud će ipak odbiti izborni prijedlog: 1. ako predložena osoba ne ispunjava uvjet za izbor predviđen u članku 78. stavku 1. ZFPPIPP ili 2. ako postoji zapreka za izbor iz članka 78. stavka 2. ZFPPIPP-a (čl. 83. st. 5. ZFPPIPP).

Naime, prema članku 78. stavku 1. ZFPPIPP-a za člana odbora vjerovnika može biti izabran vjerovnik koji je prema članku 57. ZFPPIPP-a ovlašten obavljati procesne radnje, a prema članku 57. to je vjerovnik koji je u glavnom postupku zbog insolventnosti prijavio svoju tražbinu u roku određenom člankom 59. ZFPPIPP-a. Dakle, riječ je o vjerovniku s pravovremeno prijavljenom tražbinom u insolventnom postupku. Ipak za člana odbora vjerovnika ne može biti izabran ili imenovan vjerovnik: 1. koji je ujedno dužnik insolventnoga dužnika i njegova obveza prema insolventnom dužniku prelazi jedan postotak vrijednosti imovine insolventnoga dužnika; 2. koji je u zadnje dvije godine prije početka postupka zbog insolventnosti obavljao funkciju člana uprave ili nadzornog tijela ili funkciju prokuriste insolventnoga dužnika ili je u insolventnom dužniku imao položaj člana društva s najmanje 0,5 postotnim udjelom u kapitalu; 3. koje je trgovačko društvo i ima položaj povezanog društva prema članku 527. Zakona o trgovačkim društvima u odnosu prema

insolventnom dužniku ili u odnosu na vjerovnika koji je ujedno dužnik insolventnog dužnika s obvezom koja prelazi jedan posto vrijednosti imovine insolventnoga dužnika; 4. koji obavlja funkciju člana uprave ili nadzornog tijela ili funkciju prokuriste ili ima položaj člana društva s najmanje 0,5 postotnim udjelom u kapitalu društva koje je vjerovnik i istovremeno dužnik insolventnog dužnika s obvezom koja prelazi jedan posto vrijednosti imovine insolventnog društva ili u kapitalu društva koje je u odnosu na insolventnog dužnika povezano društvo ili je povezano društvo u odnosu na vjerovnika koji je ujedno dužnik insolventnog dužnika i čija obveza prelazi jedan posto vrijednosti imovine insolventnog dužnika; 5. koji u odnosu na insolventnog dužnika ili osobe iz članka 78. stavka 2. točke 1., 2. i 4. ima položaj povezane osobe; 6. koji u pogledu svih tražbina koje je istaknuo u postupku ima položaj razlučnoga vjerovnika, izuzev ako on dokaže da vrijednost imovine koja je predmet njegovog razlučnoga prava nije dostatna za namirenje cijele tražbine; 7. koji ima položaj izlučnoga vjerovnika ili 8. koji je stekao tražbinu od osobe iz članka 78. stavka 2. točke 1.-5. ZFPPIPP-a (čl. 78. st. 2. toč. 1.-8. ZFPPIPP).

O odbijanju izbornog prijedloga vjerovnika sud odlučuje rješenjem (čl. 83. st. 6. ZFPPIPP). Protiv tog rješenja nije dozvoljena posebna žalba, no ono se može pobijati s žalbom protiv rješenja o izboru odbora vjerovnika (čl. 83. st. 7. ZFPPIPP).

Za izbor vjerovnika za člana odbora vjerovnika je potrebna većina danih glasova vjerovnika (čl. 83. st. 8. ZFPPIPP). Ako je broj izbornih prijedloga koji su stavljeni na glasanje veći od broja članova odbora vjerovnika, tada se za članove odbora vjerovnika izabiru vjerovnici koji su dobili više glasova (čl. 83. st. 9. ZFPPIPP).

O ishodu izbora članova odbora vjerovnika sud odlučuje rješenjem o izboru odbora vjerovnika (čl. 84. st. 1. ZFPPIPP). Sud je dužan rješenje o izboru odbora vjerovnika objaviti u roku od osam dana po proteku roka za glasanje o izbornim prijedlozima za izbor članova odbora vjerovnika iz članka 82. stavka 5. ZFPPIPP-a-a (čl. 84. st. 2. ZFPPIPP). Vjerovnik stječe položaj člana odbora vjerovnika s objavom rješenja o izboru odbora vjerovnika (čl. 84. st. 3. ZFPPIPP). Izreka rješenja o izboru odbora vjerovnika mora sadržavati: 1. rješenje o određenju broja članova odbora vjerovnika iz članka 79. stavka 4. toč. 2. ZFPPIPP-a; 2. identifikacijske podatke o vjerovnicima, koji su izabrani za članove odbora vjerovnika; 3. eventualno rješenje o odbijanju izbornih prijedloga iz članka 83. stavka 5. ZFPPIPP-a (čl. 84. st. 3. ZFPPIPP).

Ako bi rješenje o izboru odbora vjerovnika na temelju pravnog sredstva bilo ukinuto ili izmijenjeno, to ne bi utjecalo na valjanost radnji koje je u odboru vjerovnika obavio član odbora vjerovnika do trenutka kada je saznao za ukidanje ili izmjenu rješenja o izboru odbora vjerovnika (čl. 84. st. 5. ZFPPIPP). Smatra se, pri čemu dokaz o protivnom nije dopušten, da je član odbora vjerovnika saznao za ukidanje ili izmjenu rješenja o izboru odbora vjerovnika najkasnije sljedeći radni dan nakon što je sudska odluka o ukidanju ili izmjeni rješenja o izboru odbora vjerovnika bila objavljena (čl. 84. st. 6. ZFPPIPP).

Iz navedenih pravila slovenskoga insolventijskoga prava jasno proizlazi da se odbor vjerovnika uvijek mora osnovati u postupku prisilne nagodbe. U stečajnom postupku sud ne može odbiti osnivanje odbora vjerovnika, ako to zatraže vjerovnici. On samo može odbiti izbor pojedinih predloženih članova odbora vjerovnika, ako bi njihov izbor bio protivan zakonom propisanim pravilima o izboru članova odbora vjerovnika.

### **3. UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu**

UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič sugerira zakonodavcima što veće i potpunije uključivanje vjerovnika u donošenje odluka u insolventijskom postupku.<sup>95</sup>

Tako se u Preporuci br. 129. rečenicama 1.-4. naglašava sljedeće. Insolventijsko pravo treba olakšati aktivno sudjelovanje vjerovnika u insolventijskom postupku primjerice putem odbora vjerovnika, posebnog predstavnika ili drugog mehanizma za zastupanje/predstavljanje vjerovnika. Nadalje, insolventijsko pravo treba odrediti da li je odbor vjerovnika ili druga vrsta zastupanja vjerovnika potrebna u svim insolventijskim postupcima. Ako su interesi i kategorije vjerovnika uključene u insolventijski postupak različiti i sudjelovanje ne bi bilo olakšano putem imenovanja jednog odbora vjerovnika ili predstavnika, insolventijsko pravo može predvidjeti imenovanje različitih odbora vjerovnika ili predstavnika.

---

<sup>95</sup> Zakonodavni vodič, str. 193., toč. 85.

U Preporuci br. 130. rečenici 1. Zakonodavni vodič ističe da kada insolventijsko pravo dozvoljava osnivanje odbora vjerovnika ili imenovanje predstavnika, tada odnos između vjerovnika i odbora vjerovnika ili predstavnika treba biti jasno određen.

Nadalje, sukladno Preporuci br. 131. insolventijsko pravo treba odrediti uvjete pod kojima vjerovnici mogu postati članovi odbora vjerovnika. Vjerovnici koji ne mogu biti imenovani članom odbora vjerovnika bi trebali uključivati bliske osobe i druge koji zbog bilo kojeg razloga ne mogu biti nepristrani. Insolventijsko pravo treba isto tako odrediti da li vjerovnikova tražbina treba biti utvrđena prije nego što on bude imenovan članom odbora vjerovnika.

Prema Preporuci br. 132. insolventijsko pravo treba utvrditi mehanizam za imenovanje članova odbora vjerovnika. Različiti pristupi mogu uključiti izbor članova odbora vjerovnika od strane vjerovnika ili njihovo imenovanje od strane suda ili nekog administrativnog tijela.

I konačno, u Preporuci br. 134. Zakonodavni vodič naglašava da bi insolventijsko pravo trebalo dozvoliti odboru vjerovnika, uz odobrenje suda, da izabere, zaposli i nagradi stručnjake koji mogu pomoći odboru vjerovniku u obavljanju njegovih zadaća. Insolventijsko pravo bi trebalo odrediti kako će se platiti troškovi i nagrada tih stručnjaka.

U objašnjenima danim za te preporuke posebno se ističe da odbor vjerovnika ili drugi oblik zastupanja/predstavljanja vjerovnika ne mora biti obvezatan u svim insolventijskim postupcima, ali može biti primjeren u onim postupcima gdje primjerice ima velik broj vjerovnika ili vjerovnici imaju vrlo različite interese ili kada druge okolnosti slučaja pokazuju da bi on bio poželjan ili potreban, primjerice radi uštede vremena ili troškova. Neka insolventijska prava dopuštaju vjerovnicima da odluče hoće li se ili ne osnovati odbor vjerovnika ili imenovati predstavnik, dok druga insolventijska prava određuju da odbor vjerovnika imenuje sud. No, neovisno tko odlučuje o osnivanju odbora vjerovnika, odbor vjerovnika treba djelovati neovisno od insolventijskog upravitelja kako bi se osiguralo pošteno i nepristrano zastupanje interesa vjerovnika.<sup>96</sup>

Radi pravne sigurnosti vrlo je važno točno odrediti da li tražbine vjerovnika koji se izabiru u odbor vjerovnika moraju biti utvrđene ili ispitane barem od strane upravitelja. Kako bi se osigurala jednakost u tretmanu svih vjerovnika insolventnog dužnika, trebalo bi dozvoliti

---

<sup>96</sup> Zakonodavni vodič, str. 197., toč. 99.

moгуćnost da za člana odbora vjerovnika bude izabran i vjerovnik čija tražbina još nije utvrđena, kao i strani vjerovnik.<sup>97</sup>

U slučajevima u kojima insolventijsko pravo dopušta osnivanje odbora vjerovnika, zakonodavac bi trebao regulirati i sljedeća pitanja: način osnivanja odbora, njegove zadaće i ovlaštenja, način upravljanja i djelovanja odbora, uključujući vođenje sastanaka, kvorum, nadalje razrješenje i nadomještanje članova odbora, a radi transparentnosti i predvidljivosti procedure. Pitanje izbora predsjednika, rješavanje sporova, pravila o sjednicama odbora moglo bi se regulirati i procesnim pravila koja bi mogao usvojiti odbor vjerovnika.<sup>98</sup>

U nekim pravnim sustavima vjerovnici imenuju članove odbora vjerovnika, uobičajeno na prvom sastanku vjerovnika (skupštini) ili nakon što su dobili preliminarne obavijesti od insolventijskog upravitelja o dužniku. To može osnažiti povjerenje vjerovnika i njihovo sudjelovanje u insolventijskom postupku. Drugi pravni sustavi propisuju da sud imenuje članove odbora vjerovnika bilo po službenoj dužnosti ili po prijedlogu vjerovnika ili insolventijskog upravitelja. Takav pristup može imati nedostatke, primjerice potencijalnu percepciju o pristranosti i nedostatak pravičnosti i transparentnosti; vjerovnici možda neće vjerovati sustavu kojih ih ne ohrabruje odnosno koji im ne dopušta da imaju ulogu u izboru svojih vlastitih predstavnika; time se ne doprinosi otklanjanju vrlo raširenog problema apatije vjerovnika. S druge strane takav pristup može pojednostaviti proceduru osnivanja odbora vjerovnika i smanjiti područje za sporove između vjerovnika koji mogu voditi odgodama i troškovima u postupku. Izbor između ovih različitih pristupa može zavisiti i o stupnju u kojem sud u određenom pravnom sustavu nadzire insolventijski postupak odnosno sudjeluje u njemu svakodnevno te stupnju u kojem se od vjerovnika zahtijeva da ostvaruju aktivnu ulogu u ispunjavanju njihovih dužnosti koje se ne sastoje samo u savjetovanju insolventijskog upravitelja.<sup>99</sup>

#### **4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja**

U hrvatskom stečajnom postupku, koji zavisno od konkretnih okolnosti pojedinog stečajnog dužnika može po svom sadržaju i ishodu biti reorganizacijski odnosno restrukturirajući ili likvidacijski, odbor vjerovnika je u pravilu fakultativno tijelo postupka, o

---

<sup>97</sup> Zakonodavni vodič, str. 197.-198., toč. 101.

<sup>98</sup> Zakonodavni vodič, str. 199., toč. 107.

<sup>99</sup> Zakonodavni vodič, str. 199.-200., toč. 108.

čijem osnivanju i postojanju u postupku u konačnici ipak odlučuju vjerovnici, premda sud može osnovati odbor vjerovnika prije prve skupštine vjerovnika. U slovenskom pravu odbor vjerovnika je obvezatno tijelo u postupku prisilne nagodbe, dok je u stečajnom postupku, koji po svom sadržaju i ishodu može biti samo likvidacijski postupak, on samo fakultativno tijelo, koje se osniva na zahtjev vjerovnika. UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič preferira mogućnost osnivanja odbora vjerovnika kao transparentniju i demokratičniju varijantu predstavljanja vjerovnika i njihovog sudjelovanja u insolventijskom postupku, pri čemu on upozorava na prednosti i nedostatke rješenja kada inicijativu u osnivanju ima sud odnosno kada tu inicijativu imaju vjerovnici.

No, treba istaknuti da prema hrvatskom pravu odbor vjerovnika uopće nije moguće osnovati u stečajnim postupcima male vrijednosti (čl. 127. st. 1.-3. SZ). Problem je u tome, što su mnogi stečajni postupci u Republici Hrvatskoj stečajni postupci male vrijednosti, pa je upitna opravdanost toga zakonskog rješenja.

Za razliku od hrvatskog prava koji nema pravila o tome tko ne može od vjerovnika biti izabran za člana odbora vjerovnika, slovensko pravo ima vrlo detaljne odredbe o tome, a čija je svrha spriječiti pristranost vjerovnika i spriječiti da pojedini vjerovnici kao članovi odbora iskorištavaju tu poziciju za vlastite interese suprotno zajedničkom interesu vjerovnika stečajnog dužnika. I Zakonodavni vodič izričito u svojim preporukama naglašava važnost postojanja pravila u insolventijskom pravu koja će onemogućiti izabiranje članova odbora koji bi mogli biti pristrani. Stoga je vrlo važno da hrvatski zakonodavac što prije takva pravila uvede u Stečajni zakon.

Zakonodavni vodič upozorava da vjerovnicima ponekad nedostaje znanja i stručnosti potrebnih radi ispunjavanja zadataka koji se moraju obaviti u okviru poslova odbora vjerovnika. Kao jednu od mogućnosti premošćivanja opisanog problema, on navodi zapošljavanje odnosno angažiranje stručnjaka koji bi svojim stručnim znanjem i vještinama pomogao u radu članovima odbora vjerovnika. Slovenski ZFPPIPP ne regulira tu mogućnost. Premda hrvatsko pravo dozvoljava da za članove odbora vjerovnika budu izabrane i osobe koje nisu vjerovnici ako bi svojim stručnim znanjem mogle pridonijeti radu toga odbora (čl. 96. st. 3. SZ), ta se odredba gotovo uopće ne koristi u praksi. Nažalost, govoreći iz vlastitog iskustva, u praksi je česta situacija da članovi odbora vjerovnika ne znaju koje su im točne ovlasti, što su im zadatci, te vrlo često odbori vjerovnika samo formalno održavaju sastanke na kojima donose odluke koje im sugerira stečajni upravitelj, a da pri tome uopće ne vode dovoljno računa o pravima vjerovnika, što im je osnovni zadatak. Često i većinski vjerovnici

koji su članovi odbora nameću svoje odluke drugim manje zainteresiranim i manje aktivnim članovima odbora vjerovnika, pa zajednički interes vjerovnika nije dovoljno zaštićen. Možda bi stoga u hrvatskom pravu dodatno trebalo predvidjeti mogućnost zapošljavanja odnosno angažiranja stručne osobe, koja ne bi bila član odbora vjerovnika, ali bi članovima odbora vjerovnika davala potporu u stručnim pitanjima vezanim za stečajni postupak.

#### **IV. SASTAV ODBORA VJEROVNIKA**

##### **1. Hrvatsko pravo**

Kod osnivanja odbora vjerovnika potrebno je voditi računa o zastupljenosti svih skupina vjerovnika<sup>100</sup>. Hrvatski Stečajni zakon propisuje da u odboru vjerovnika moraju biti zastupljeni stečajni vjerovnici s najvišim tražbinama i vjerovnici s malim tražbinama (čl. 96. st. 2. reč. 1. SZ). Nadalje, u odboru vjerovnika treba biti zastupljen i predstavnik prijašnjih dužnikovih radnika, osim ako kao stečajni vjerovnici sudjeluju s beznačajnim tražbinama (čl. 96. st. 2. reč. 2. SZ). Te su odredbe kogentne, prisilne prirode. Nadalje, za članove odbora vjerovnika mogu biti imenovani i razlučni vjerovnici i osobe koje nisu vjerovnici ako bi svojim stručnim znanjem mogle pridonijeti radu toga odbora (čl. 96. st. 3. SZ). Ova je odredba dispozitivne prirode.

Minimalni broj članova odbora vjerovnika je tri člana, što posredno proizlazi iz članka 99. stavka 2. rečenici 1. SZ-a, koji propisuje da će sud imenovati novoga člana odbora vjerovnika, ako bi zbog razrješenja broj članova odbora vjerovnika bio manji od tri člana. Članova odbora vjerovnika mora biti neparan broj, a najviše devet, što SZ izričito propisuje u članku 96. stavku 4. O broju članova odbora vjerovnika odlučuje ono tijelo stečajnog postupka koje ga osniva, dakle ili skupština vjerovnika (čl. 97. st. 1. SZ) ili sud kad ga osniva prije prvoga ročišta vjerovnika (čl. 96. st. 1. SZ).<sup>101</sup>

Bez obzira na odluku suda, vjerovnici na skupštini odlučuju treba li od suda osnovani i imenovani odbor vjerovnika zadržati odnosno ako on nije osnovan, treba li ga osnovati, a

---

<sup>100</sup> Hrastinski Jurčec, op. cit. u bilj. 18., str. 64.

<sup>101</sup> Čuveljak Jelena, Skupština stečajnih vjerovnika na temelju novele Stečajnog zakona 2006., Hrvatska pravna revija, 7/2007, br. 11., str. 107.

sve sukladno članku 96. stavcima 2.-6. SZ-a (čl. 97. st. 1. reč. 1.-2. SZ). Skupština vjerovnika može iz odbora vjerovnika isključiti sve ili pojedine članove koje je imenovao sud i izabrati druge ili dodatne članove odbora vjerovnika ( čl. 97. st. 2. SZ).

Zakonodavac je propisao mogući maksimalan broj članova odbora vjerovnika vodeći računa o činjenici da velik broj članova može znatno otežati rad odbora vjerovnika, te opteretiti troškovima stečajnu masu<sup>102</sup>, s obzirom na to da članovi odbora vjerovnika imaju pravo na nagradu za rad i naknadu troškova vezanim za rad u tom odboru (čl. 102. st. 1.-5. SZ). Zakonodavac određenim brojem članova odbora vjerovnika, nastoji balansirati između operativnosti odbora vjerovnika i zastupljenosti svih skupina vjerovnika.<sup>103</sup> U nastojanju zakonodavca da u rad odbora vjerovnika uključi predstavnike vjerovnika različitih kategorija, očituje se načelo jednakosti svih vjerovnika u stečajnom postupku.

Dakle, najveći broj članova odbora vjerovnika prema važećem zakonu može biti devet članova, za razliku od Stečajnog zakona iz 1996. koji je propisivao da broj članova odbora vjerovnika ne može biti viši od sedam. Ovo povećanje broja članova nema značajniji učinak na trajanje stečajnog postupka ali može povećati troškove stečajnog postupka. Veći broj članova odbora vjerovnika daje mogućnost ulaska u odbor većeg broja vjerovnika s različitim interesima. Osim toga u slučaju potrebe u posebno složenim slučajevima veća je mogućnost da se u odboru imenuje i neki stručni član koji može pridonijeti kvalitetnijem radu odbora.<sup>104</sup>

Prema VTSRH iz redova članova vjerovnika s najvišim tražbinama i vjerovnika s malim tražbinama može biti imenovano više članova, a za ranije dužnikove radnike samo jedan predstavnik, jer je zakon propisao da je to predstavnik ranijih dužnikovih radnika. U istoj odluci VTSRH je izrekao da punomoćnici vjerovnika ne mogu biti članovi odbora vjerovnika, ali vjerovnike mogu zastupati punomoćnici.<sup>105</sup>

Ovlaštenje suda prema kojem može osnovati odbor vjerovnika i prije prvog ročišta (čl. 96. st. 1. SZ), oslanja se na naglašeno istražno načelo u stečajnom postupku prema kojem sud po službenoj dužnosti utvrđuje sve činjenice koje su važne za stečajni postupak te radi čega može izvoditi sve potrebne dokaze (čl. 11. st. 3. SZ), kao i na pravilo prema kojem sud može odluke u stečajnom postupku donositi i bez usmene rasprave (čl. 11. st. 4. SZ).

---

<sup>102</sup> Čuveljak, op. cit. bilj. 25., str. 296.

<sup>103</sup> Dika Mihajlo, Novine u uređenju pravnog položaja tijela stečajnog postupka, Računovodstvo, revizija i financije, 2006, br. 10., str. 160.

<sup>104</sup> Omazić/ Šimić, op. cit. u bilj. 20., str. 37.

<sup>105</sup> Rješenje VTSRH, Pž-521/07 od 30. 04. 2007., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH201G2007SPzB521A073>, posjećeno dana 20. 06. 2024.

U Stečajnom zakonu stoji kako u odboru vjerovnika treba biti zastupljen i predstavnik prijašnjih dužnikovih radnika, osim ako kao stečajni vjerovnici sudjeluju sa beznačajnim tražbinama (čl. 96. st. 2. reč. 2. SZ). Dakle, predstavnik radnika obavezan je član odbora vjerovnika samo ako radnici kao stečajni vjerovnici sudjeluju sa značajnijim tražbinama. Zakon ne definira koja tražbina je beznačajna tražbina, pa se opreza radi u praksi u odboru vjerovnika kao obavezan član gotovo uvijek pojavljuje i predstavnik radnika. Da bi se izbjeglo u praksi takvo formalno biranje i zastupanje u odboru vjerovnika potrebno je zakonski urediti što je to beznačajna tražbina te uvesti zakonsko rješenje koje ne bi ostavilo sudovima prostor za različito tumačenje. Naime, formalno imenovanje često dovodi do toga predstavnik radnika uopće ne sudjeluje u radu odbora niti svojom aktivnošću doprinosi zakonskoj svrsi postojanja odbora vjerovnika. Zapravo, takvim formalnim imenovanjem da bi se zadovoljio zakonom propisan ali nedovoljno jasan i neodređen kriterij u pogledu predstavnika radnika, zauzima se mjesto potencijalno aktivnijem i korisnijem članu odbora. Da bi se izbjegle takve situacije, a u cilju ostvarivanja zakonom predviđenih obveza koje ima odbor vjerovnika, potrebno je podobnije i adekvatnije urediti postojeće zakonsko rješenje, na način da se definira što je to beznačajna tražbina.

Prijašnji dužnikovi radnici u odboru vjerovnika mogu imati samo jednog predstavnika nikako više njih.<sup>106</sup>

U odnosu na predstavnike prijašnjih radnika postojalo je nekoliko prijedora, pa se u literaturi ističe da bi bilo korisno objasniti radnicima njihova prava, uputiti ih da izaberu osobu koja će biti njihov predstavnik te da tako izabrani predstavnik dostavi sudu pisani podnesak u kojem su mu radnici svojim osobnim potpisom pružili podršku. U ovom trenutku, ne postoji takva zakonska obveza.<sup>107</sup> Predstavnik radnika ne bi mogla „automatski“ biti osoba koja je prije bila predstavnik radnika u upravnim i drugim tijelima dužnika<sup>108</sup>. Kao predstavnici radnika mogu se imenovati osobe koje su članovi sindikata radnika koji je djelovao kod stečajnog dužnika, ili mogu u ime vjerovnika biti imenovani predstavnici gospodarskih i obrtničkih komora.<sup>109</sup> Obvezno je jedino da predstavnika radnika moraju imenovati odnosno izabrati radnici, odnosno prijašnji radnici stečajnog dužnika.

---

<sup>106</sup> Rješenje VTSRH, PŽ-3689/2008 od 27. 08. 2008., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH201G2008SPzB3689A084>, posjećeno dana 10. 06. 2024.

<sup>107</sup> Čuveljak, op. cit. u bilj. 25., str.295.

<sup>108</sup> Čuveljak, op. cit. u bilj. 25., str. 295.

<sup>109</sup> Čuveljak, op. cit. u bilj. 25., str. 296.

Spomenimo da je Zakonom o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona iz 2003. godine<sup>110</sup>, u Stečajni zakon uvedena novo pravilo prema kojem je Ministarstvo financija – Porezna uprava, bilo je obvezni predstavnik Republike Hrvatske u odboru vjerovnika za tražbine Republike Hrvatske, fondova koji se financiraju iz proračuna Republike Hrvatske, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (čl. 32. st. 2. reč. 3. SZ). No, ta je odredbama ukinuta Zakonom o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona iz 2006. godine.<sup>111</sup> Nakon te zakonske izmjene navedeni subjekti mogli su eventualno biti zastupljeni u odboru vjerovnika, prema općim pravilima o načinu njegova strukturiranja.<sup>112</sup> Isto vrijedi i za sada važeći Stečajni zakon koji je donesen 2015. godine.

Prema važećem zakonskom rješenju različni vjerovnici mogu, ali ne moraju biti članovi odbora vjerovnika (čl. 96. st. 3. SZ). Smatra se da pri tome nije od važnosti jesu li ili nisu prijavili svoje tražbine i kao stečajni vjerovnici.<sup>113</sup> Spomenimo da su prema Stečajnom zakonu iz 1996. godine kada je donesen, različni vjerovnici morali biti zastupljeni u odboru vjerovnika (čl. 32. st. 2. reč. 1. SZ). No člankom 16. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona iz 2000. godine<sup>114</sup>, različni vjerovnici su izbrisani iz članka 32. stavka 2. rečenici 1. SZ-a, i otada više zakonski ne moraju imati svog predstavnika u odboru vjerovnika.

Premda članak 96. stavka 3. važećeg SZ-a predviđa da za članove odbora vjerovnika mogu biti imenovane i osobe koje nisu vjerovnici ako bi svojim stručnim znanjem mogle pridonijeti radu toga odbora, ta se odredba gotovo uopće ne primjenjuje u praksi, kako je već spomenuto. Nema sumnje da bi stručno znanje i pomoć i te kako mogla biti korisna odborima vjerovnika u pojedinim stečajnim postupcima.

Stečajni zakon iz 2015. godine uveo je novo pravilo u hrvatsko stečajno pravo prema kojem jedna fizička osoba odnosno jedna fizička osoba kao predstavnik pravne osobe može biti član u najviše pet odbora vjerovnika (čl. 96. st. 4. reč. 1. SZ). No, člankom 23. stavkom 1. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona iz 2017. godine ta je odredba izbrisana iz zakona, što znači da u tom smislu u važećem tekstu zakona nema ograničenja.

---

<sup>110</sup> Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, Narodne novine br. 123/03.

<sup>111</sup> Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, Narodne novine br. 82/06.

<sup>112</sup> *Dika*, op. cit. u bilj. 103., str. 160.

<sup>113</sup> *Dika*, op.cit. u bilj. 103., str. 160.

<sup>114</sup> Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, Narodne novine br. 129/00.

Navedenim člankom 23. stavkom 1. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona iz 2017. iz važećeg teksta Stečajnog zakona je izbrisano i pravilo prema kojem član odbora vjerovnika nije mogla biti osoba koja bi bila nedostojna imenovanja stečajnoga upravitelja odnosno ako je dužnik nastavljao poslovati, osoba koja se na tržištu bavila istom djelatnosti kao i dužnik (čl. 96. st. 4. reč. 2. SZ). Rečeno je već da Stečajni zakon u ovom trenutku nema izričitih pravila koja bi osigurala da u odbor vjerovnika mogu biti izabrane samo nepristrane osobe.

Ako je broj stečajnih vjerovnika u stečajnom postupku manji od pet, ovlaštenja odbora vjerovnika imaju svi vjerovnici (čl. 96. st. 6. SZ).

## **2. Slovensko pravo**

Za člana odbora vjerovnika u insolventijskom postupku prema slovenskom pravu može biti izabran vjerovnik koji je u glavnom postupku prisilne nagodbe odnosno stečajnom postupku pravovremeno prijavio svoju tražbinu te je sukladno tome ovlašten i obavljati procesne radnje u postupku (čl. 78. st. 1. u vezi s čl. 57. i 59. ZFPPIPP).

U odjeljku III.2. ovog rada detaljno su prikazane odredbe članka 78. stavka 2. ZFPPIPP-a koje određenim kategorijama vjerovnika neovisno o tome što su pravovremeno prijavili svoje tražbine u postupak kao i određenim drugim osobama ne dozvoljavaju da budu imenovane ili izabrane u odbor vjerovnika. Cilj tih odredaba je u prvom redu onemogućiti da u odboru vjerovnika sjede pristrane osobe.

O broju članova odbora vjerovnika odlučuje sud (čl. 79. st. 1. ZFPPIPP). Broj članova odbora vjerovnika mora biti neparan i ne smije biti manji od tri, izuzev kad je broj vjerovnika manji od tri, te broj članova ne smije biti veći od jedanaest (čl. 79. st. 2. reč. 1. ZFPPIPP). Najmanje jedan član odbora vjerovnika mora biti vjerovnik koji ima „prednostnu“ tražbinu, izuzev ako nije podnesen prijedlog za izbor takvoga vjerovnika (čl. 79. st. 2. reč. 2. ZFPPIPP). Prednosne tražbine su u osnovi prvenstvene, privilegirane tražbine u smislu članka 21. st. 1.-2. ZFPPIPP-a. Za člana odbora vjerovnika će se izabrati onaj iz reda predloženih vjerovnika s prvenstvenim tražbinama koji je dobio najviše predanih glasova, pa čak i ako nije dobio većinu predanih glasova vjerovnika (čl. 79. st. 2. reč. 3. ZFPPIPP). Pri odlučivanju

o broju članova odbora vjerovnika sud mora uzeti u obzir ukupan broj vjerovnika (čl. 79. st. 2. ZFPPIPP).

O broju članova odbora vjerovnika sud odlučuje: 1. ako je nadležno odlučiti o imenovanju članova odbora vjerovnika: s rješenjem kojim se imenuje odbor vjerovnika; 2. ako članove odbora vjerovnika izabiru vjerovnici: s rješenjem o izboru članova odbora (čl. 79. st. 3. ZFPPIPP).

Protiv rješenja o određivanju broja članova odbora vjerovnika nema posebne žalbe, ali se isto rješenje može pobijati žalbom protiv rješenja o imenovanju odnosno izboru odbora vjerovnika (čl. 79. st. 5. ZFPPIPP).

U postupku prisilne nagodbe sud imenuje članove odbora vjerovnika s rješenjem o otvaranju tog postupka (čl. 80. st. 1. SZ). Za članove odbora vjerovnika sud mora imenovati vjerovnike koji imaju redovne i prvenstvene tražbine prema dužniku u najvišem ukupnom iznosu (čl. 80. st. 2. ZFPPIPP). Sud će te vjerovnike odrediti: 1. u postupku prisilne nagodbe: na temelju popisa iz članka 142. stavka 1. točke 3. ZFPPIPP-a; 2. u stečajnom postupku: na temelju podataka koje insolventni dužnik iskazuje u svojim poslovnim knjigama (čl. 80. st. 3. toč. 1.-2. ZFPPIPP).

### **3. UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič o insolventnom pravu**

Već je u ovom radu spomenuta Preporuka br. 131. UNCITRAL-ovog Zakonodavnog vodiča za insolventno pravo prema kojoj insolventno pravo treba odrediti uvjete pod kojima vjerovnici mogu postati članovi odbora vjerovnika. Vjerovnici koji ne mogu biti imenovani članom odbora vjerovnika bi trebali uključivati bliske osobe i druge koji zbog bilo kojeg razloga ne mogu biti nepristrani. Insolventno pravo treba isto tako odrediti da li vjerovnikova tražbina treba biti utvrđena prije nego što on bude imenovan članom odbora vjerovnika.

Zakonodavni vodič upozorava na važnost da se posebno uredi pitanje članstva vjerovnika s osiguranim tražbinama u insolventnom postupku u odboru vjerovnika. Načelno bi članovi odbora vjerovnika trebali biti samo vjerovnici s neosiguranim tražbinama. Ako vrijednost imovine stečajnog dužnika kojom je osigurana tražbina određenog vjerovnika pokriva ili prelazi iznos njegove osigurane tražbine, interes tako osiguranog vjerovnika o

načinu vođenju insolventijskog postupka može biti bitno različit od interesa vjerovnika s neosiguranim tražbinama. Stoga neki pravni sustavi zahtijevaju da se osigurani vjerovnici odreknu svog razlučnog prava prije nego što dobiju pravo sudjelovanja u insolventijskom postupku i pravo glasanja u njemu. No, ako njihove tražbine nisu u potpunosti osigurane vrijednošću imovine stečajnog dužnika na kojoj postoje njihova razlučna prava, tada bi njihovi interesi mogli biti sličniji interesima vjerovnika s neosiguranim tražbinama i sudjelovanje u odboru vjerovnika i glasanju moglo bi biti prihvatljivo, barem u opsegu u kojem njihove tražbine nisu osigurane. Posebno u reorganizacijskim insolventijskim postupcima osigurani vjerovnici imaju neposredan interes na ishod postupka, jer njihova prava mogu biti modificirana reorganizacijskim planom ili imovina dužnika na kojoj postoje razlučna prava može biti ključna za uspješnu implementaciju plana.<sup>115</sup> Neki pravni sustavi dozvoljavaju osnivanje posebnog odbora vjerovnika samo za vjerovnike osiguranih tražbina.<sup>116</sup>

Neki pravni sustavi dozvoljavaju i zasebne odbore vjerovnika i za neke druge vrste vjerovnika, kao što su vjerovnici po osnovi naknade štete, vjerovnici koji su nositelji uloga u insolventnom dužniku koji je trgovačko društvo<sup>117</sup> ili čak vjerovnici koji su investitori u insolventnog dužnika<sup>118</sup>, a sve kako bi bili u mogućnosti štititi kroz odbor vjerovnika i svoje specifične interese.

U svakom slučaju insolventijsko pravo bi trebalo imati jasna pravila koji vjerovnici ne mogu biti članovi odbora, a kako bi se osiguralo da članovi odbora vjerovnika postanu oni koji tu službu mogu obavljati nezavisno i nepristrano.

Zakonodavni vodič ističe, kako neka insolventijska prava određuju veličinu odbora vjerovnika – u pravilu je to neparan broj kako bi se postigla glasačka većina – i u pravilu je taj broj između tri i pet osoba, a s ciljem da se olakša rad odbora vjerovnika. Kada se odbor sastoji samo od vjerovnika s neosiguranim tražbinama, članstvo u odboru vjerovnika je ponekad ograničeno samo na vjerovnike s najvećim neosiguranim tražbinama. Njih se u pravilu utvrđuje temeljem liste vjerovnika koju priprema dužnik. Kako bi se osiguralo da odbor vjerovnika pošteno predstavlja sve vjerovnike, poželjan je nadzor nad odborom

---

<sup>115</sup> Zakonodavni vodič, str. 193.-194., toč. 7.

<sup>116</sup> Zakonodavni vodič, str. 198., toč. 102.

<sup>117</sup> Zakonodavni vodič, str. 198., toč. 103.

<sup>118</sup> Zakonodavni vodič, str. 198.-199., toč. 104.

vjerovnika od strane insolventijskog upravitelja ili suda, posebno kada insolventijsko pravo predviđa da odbor vjerovnika ima značajnu ulogu u insolventijskom postupku.<sup>119</sup>

#### **4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja**

Zakonodavni vodič u svojim objašnjenima govori o odboru vjerovnika koji u različitim pravnim sustavima pravilu nema više od tri do pet članova, no ne preporučuje izričito određeni minimalni i maksimalni broj članova odbora vjerovnika. U hrvatskom stečajnom pravu minimalni broj članova odbora vjerovnika jest tri te maksimalni devet, dok je slovenski zakonodavac kao minimalni broj članova odbora vjerovnika odredio broj tri, a kao maksimalni broj jedanaest. Dobro je da u oba komparirana pravna sistema postoji ograničenje maksimalnog broja članova odbora, jer bi u suprotnom prijetila opasnost da odbor vjerovnika postane osobito glomazno tijelo, s posljedicom inertnosti i neučinkovitosti. Uz navedeno postojala bi realna opasnost da bi sam odbor vjerovnika sa svojim troškovima rada pretjerano opterećivao stečajnu odnosno insolventijsku masu.

Zakonodavni vodič ne navodi izričito da vjerovnici s najvišim tražbinama moraju imati svog zastupnika u odboru vjerovnika, no u praksi to je u pravilu tako. Hrvatski i slovenski zakonodavac izričito su propisali da u odboru vjerovnika moraju biti zastupljeni vjerovnici s najvišim tražbinama. No, nije specificirano koliko predstavnika moraju imati.

Hrvatski zakonodavac je propisao i da vjerovnici s malim tražbinama moraju biti zastupljeni u odboru vjerovnika, dok slovenski zakon i Zakonodavni vodič to pravilo odnosno preporuku ne sadrže.

Nadalje, prema hrvatskom pravu i predstavnik prijašnjih radnika dužnika treba biti zastupljen u odboru vjerovnika, osim ako kao stečajni vjerovnici sudjeluju s beznačajnim tražbinama, dok slovensko pravo i Zakonodavni vodič ne sadrže takvo pravilo odnosno preporuku. Radi zaštite interesa radnika korisno je imati pravilo o njihovom sudjelovanju u odboru vjerovnika, no u hrvatskom pravu trebalo bi pravilo precizirati i odrediti što se smatra „beznačajnom tražbinom“, a radi pravne sigurnosti i predvidljivosti u primjeni tog pravila u praksi.

---

<sup>119</sup> Zakonodavni vodič, str. 200., toč. 109.

Zakonodavni vodič ističe da su članovi odbora vjerovnika u pravilu vjerovnici s neosiguranim tražbinama, ali da za vjerovnike s osiguranim tražbinama može biti važno da budu članovi tog odbora, ako vrijednost predmeta na kojem postoji njihovo razlučno pravo ne pokriva u potpunosti iznos njihove tražbine, kao i u slučaju reorganizacijskih odnosno restrukturirajućih postupaka. Hrvatsko pravo je u tom smislu fleksibilno. Vjerovnici s osiguranim tražbinama mogu, ali ne moraju biti članovi odbora, što će očitito ovisiti o konkretnim okolnostima pojedinog stečajnog postupka. Slovensko pravo u potpunosti isključuje tu vrstu vjerovnika od članstva u odboru vjerovnika u postupku prisilne nagodbe i u stečajnom postupku.

Već je ranije spomenuto da Zakonodavni vodič naglašava važnost postojanja pravila u insolventijskom pravu koja određene vjerovnike odnosno osobe isključuje da budu članovi odbora vjerovnika radi osiguranja nepristranog i nezavisnog rada tog tijela. Dok slovensko pravo ima izričita pravila o tome, hrvatsko pravo o tome nažalost, nema pravila.

## **V. SJEDNICE ODBORA VJEROVNIKA I DONOŠENJE ODLUKA**

### **1. Hrvatsko pravo**

Odbor vjerovnika o pitanjima iz svog djelokruga odlučuje na sjednicama, ako je nazočna većina ukupnog broja njegovih članova (čl. 101. st. 1. SZ), budući da je on kolektivno tijelo.<sup>120</sup> Iz članka 101. stavka 1. SZ-a u povezanosti s člankom 98. stavka 2. SZ proizlazi da se na sjednicama odbora vjerovnika osobito: razmatraju izvješća stečajnog upravitelja o tijeku postupka i stanju stečajne mase, pregledavaju poslovne knjige i dokumentacija koju je preuzeo stečajni upravitelj, donose se odluke o odobrenju predračuna za troškove stečajnog postupka, te se eventualno odlučuje o podnošenju prigovora protiv stečajnog upravitelja. Sud može zatražiti od odbora mišljenje o unovčenju imovine priznavanju opravdanih manjkova utvrđenih popisom imovine, te mišljenje o nastavljanju započetih poslova, odnosno o radu stečajnog dužnika, slijedom čega će odbor o tome na sjednici donijeti odluku.

---

<sup>120</sup> *Hrastinski Jurčec*, op. cit. u bilj. 18., str. 65.

Prvu sjednicu odbora vjerovnika saziva sud po službenoj dužnosti ili na prijedlog stečajnog upravitelja ili većine članova odbora vjerovnika (čl. 101. st. 2. reč. 1. SZ). Na toj sjednici članovi odbora vjerovnika izabiru predsjednika (čl. 101. st. 2. reč. 2. SZ).

Iduće sjednice može sazvati i predsjednik odbora vjerovnika (čl. 101. st. 3. SZ). Predsjednik odbora vjerovnika može na vlastitu inicijativu ili na prijedlog stečajnog upravitelja odnosno drugih članova odbora vjerovnika sazvati svaku sljedeću sjednicu. Podneske u ime odbora vjerovnika podnosi odnosno izjave daje predsjednik odbora vjerovnika na temelju odluke odbora vjerovnika (čl. 96. st. 5. SZ), i to sudu, stečajnom upravitelju, skupštini vjerovnika ili trećim osobama.

Pored predsjednika odbora vjerovnika i sud može sam sazvati sjednicu odbora vjerovnika kada smatra da je u određenom slučaju svrhovito pribaviti mišljenje odbora vjerovnika o pitanjima koja su u njihovom djelokrugu i nadležnosti.

Stečajni zakon ne sadrži izričitu odredbu o načinu sazivanja sjednica odbora vjerovnika pa se smatra da se one mogu sazvati putem telefona, brzojavom, faksom, e-mailom ili na drugi odgovarajući način.<sup>121</sup>

Člana odbora vjerovnika na sjednicama može zamjenjivati osoba koju on na to ovlasti ovjerovljenom punomoći (čl. 101. st. 4. SZ).

Sud i stečajni upravitelj, prilikom svoje nazočnosti sjednicama nemaju pravo glasa, te se imenovani obavezno pozivaju na sjednice odbora vjerovnika (čl. 101. st. 5. reč. 1.-2. SZ). S obzirom na to da sud i stečajni upravitelj nemaju pravo glasa na sjednici odbora vjerovnika, sjednica se može valjano održati i bez njihove nazočnosti. U praksi se većina sjednica održava uz nazočnost stečajnog upravitelja, posebno kada on podnosi izvješća odboru vjerovnika. Kako sud nadzire rad odbora vjerovnika (čl. 76. toč. 4. SZ) bilo bi korisno da je sud uvijek nazočan sjednicama odbora vjerovnika.<sup>122</sup>

Važno je da sud bude nazočan sjednicama odbora vjerovnika i stoga što odbor odlučuje većinom glasova nazočnih članova, a ako su glasovi podijeljeni, odlučuje sud (čl. 101. st. 7. SZ). Naglasimo da stečajni upravitelj nikada nema pravo glasa na sjednicama odbora vjerovnika.

---

<sup>121</sup> Čuveljak, op. cit. u bilj. 25., str. 310.

<sup>122</sup> Tako i Čuveljak, op. cit. u bilj. 25., str. 310.

Stečajni zakon ne poznaje institut odgode provođenja odluke odbora vjerovnika. Jedino je sredstvo protiv odluke odbora vjerovnika koje zakon poznaje, zahtjev za ukidanje odluke odbora vjerovnika<sup>123</sup>. Naime, sud može ukinuti odluku odbora vjerovnika odgovarajućom primjenom članka 108. SZ-a (čl. 101. st. 7. SZ). To bi značilo sljedeće. U slučaju da je odluka odbora vjerovnika protivna zajedničkom interesu stečajnih vjerovnika, sud će na zahtjev razlučnoga vjerovnika, stečajnoga vjerovnika koji nije nižega isplatnog reda, stečajnoga upravitelja ili iznimno po službenoj dužnosti rješenjem ukinuti takvu odluku (čl. 101. st. 7. u vezi s čl. 108. st. 1. SZ). Sud bi takvo rješenje trebao donijeti već na samoj sjednici odbora na kojoj je odluka donesena, no u složenijim slučajevima on može odgoditi donošenje odluke za osam dana od dana održavanja sjednice odbora (čl. 101. st. 7. u vezi s čl. 108. st. 2. SZ). Čini se da bi sud takvu odluku mogao donijeti u roku od osam dana od održavanja sjednice i onda kada nije bio nazočan na toj sjednici.<sup>124</sup> S obzirom na to da sud rješenje o zahtjevu mora u pravilu donijeti na istoj sjednici odbora vjerovnika na kojoj je sporna odluka donesena, proizlazi da se zahtjev za ukidanje odluke odbora vjerovnika mora najkasnije podnijeti već na toj sjednici od strane onih koji kao članovi odbora vjerovnika na njoj sudjeluju. Sud će svoje rješenje objaviti na mrežnoj stranici e- Oglasna ploča sudova (čl. 101. st. 7. u vezi s čl. 108. st. 3. reč. 1. SZ). Protiv rješenja suda o ukidanju odluke skupštine pravo na posebnu žalbu ima svaki razlučni vjerovnik i svaki stečajni vjerovnik koji nije nižega isplatnog reda (čl. 108. st. 3. reč. 2. SZ). Postavlja se pitanje da li odgovarajuća primjena te odredbe znači da pravo na posebnu žalbu protiv rješenja o ukidanju odluke odbora vjerovnika znači da to pravo imaju svi razlučni vjerovnici i svi stečajni vjerovnici koji nisu nižega isplatnog reda ili pravo na posebnu žalbu imaju samo oni razlučni i stečajni vjerovnici koji su članovi odbora vjerovnika.

Sjednice odbora vjerovnika nisu javne. Na njih se ne primjenjuju pravila iz članka 306. do 310. Zakona o parničnom postupku koje govore o javnosti glavne rasprave. Takvo pravno shvaćanje je zauzeo VTSRH na svojoj sjednici od 19. lipnja 2000. godine. U obrazloženju svog stajališta VTSRH je naveo sljedeće. Odbor vjerovnika je tijelo stečajnog postupka kojeg čine delegirani stečajni vjerovnici. Za razliku od skupštine vjerovnika čije je sazivanje održavanje i odlučivanje strogo formalizirano, rad odbora vjerovnika je bitno fleksibilniji. Prema zadacima koji su mu dani u nadležnost odbor vjerovnika zapravo kontrolira i nadzire provedbu odluka skupštine vjerovnika. Skupština vjerovnika je sudsko ročište i na njega se primjenjuje odredbe Zakona o parničnom postupku o javnosti glavne

<sup>123</sup> Rješenje VTSRH, Pž-7138/08 od 09. 12. 2008. objavljeno u knjizi: *Čuveljak*, op. cit. u bilj. 25., str. 311.

<sup>124</sup> *Šimić/Omazić*, op. cit. u bilj. 20. str. 17.

rasprave, te su na taj način (kao i kroz druge instrumente Stečajnog zakona, npr. javna objava odluke) zaštićena načela javnosti i transparentnosti postupka. Osim toga odbor vjerovnika je dužan obavješćivati vjerovnike o tijeku stečajnog postupka i stanju stečajne mase što će u pravilu činiti na skupštinama vjerovnika. Nadalje, Stečajni zakon izrijeком propisuje da odbor vjerovnika o pitanjima iz svog djelokruga odlučuje na sjednicama kojima mogu ali ne moraju biti nazočni sud i stečajni upravitelj bez prava glasa. I navedeno nedvojbeno pokazuje da je zakonodavac predvidio manje formalan oblik rada odbora vjerovnika od onog koji je predviđen za sudska ročišta. Rad u sjednicama za razliku od ročišta omogućuje neformalno i brzo sazivanje, prilagođavanje mjesta održavanja potrebama samih članova odbora itd.<sup>125</sup>. VTSRH je odlučivao u jednom predmetu koji se odnosio na stečajni postupak u kojem je odvjetnica kao predstavica radnika izabrana za člana odbora vjerovnika, no kasnije je odlaskom u mirovinu prestala biti odvjetnicom. Prema odluci Visokog trgovačkog suda preuzimatelj ureda ne može preuzeti njezino mjesto u odboru vjerovnika. U konkretnom slučaju ta odvjetnica više ne može radnike zastupati pred sudom, no, to nije povezano s njezinim predstavljanjem radnika u odboru vjerovnika. Pogrešan je pravni stav da bi odvjetnicu koja ode u mirovinu trebao zamijeniti preuzimatelj odvjetničkog ureda i to na način da se uvjetuje skupštini vjerovnika da umjesto osobe koja je prestala biti odvjetnicom u odbor vjerovnika umjesto nje imenuje odvjetnika koji je preuzimatelj njezinog odvjetničkog ureda. Identična situacija bila bi i u slučaju da je takva odvjetnica imenovana u odbor vjerovnika kao stručna osoba, jer po tom kriteriju u odbor vjerovnika bila bi imenovana kao osoba koja svojim osobnim znanjem može pridonijeti radu odbora vjerovnika, a to je pravo neprenosivo.<sup>126</sup>

U drugom predmetu VTSRH je istaknuo da punomoćnik vjerovnika u stečajnom postupku ne može biti imenovan članom odbora vjerovnika, već može tog vjerovnika samo u odboru vjerovnika zastupati, ako je taj vjerovnik izabran za člana odbora vjerovnika. Punomoćnik nekog od vjerovnika u stečajnom postupku bi eventualno mogao biti imenovan članom odbora samo kao osoba koja bi svojim stručnim znanjem mogla pridonijeti radu tog odbora.<sup>127</sup>

S druge strane osobu koja tijekom obavljanja svog članstva u odboru vjerovnika postala prisjednik u javnobilježničkom uredu treba razriješiti članstva u odboru vjerovnika.

---

<sup>125</sup> Stajalište je objavljeno u knjizi: *Čuveljak*, op. cit. u bilj. 25., str. 311.

<sup>126</sup> Rješenje VTSRH, Pž-5856/08 od 17. 09. 2008., objavljeno u knjizi: *Čuveljak*, op. cit. u bilj. 25., str. 307.

<sup>127</sup> Rješenje VTSRH, Pž-5574/05 od 04. 10. 2005., objavljeno u knjizi: *Čuveljak*, op. cit. u bilj. 25., str. 302.

Naime, prema članku 39. stavku 2. u vezi s člankom 122. stavkom 3. Zakona o javnom bilježništvu<sup>128</sup> javni bilježnik odnosno javnobilježnički prisjednik ne smije istovremeno biti u bilo kojoj drugoj naplatnoj službi ili imati kakvo drugo naplatno zaposlenje ili biti članom tijela pravne osobe koja obavlja gospodarsku djelatnost što. Stoga članom odbora vjerovnika nikada ne može biti javni bilježnik ili javnobilježnički prisjednik.<sup>129</sup>

## 2. Slovensko pravo

Slovensko pravo vrlo detaljno regulira sjednice odbora vjerovnika u člancima 90.-96.a ZFPPIPP-a.

O pitanjima iz svoje nadležnosti odbor vjerovnika odlučuje na sjednicama (čl. 90. st. 1. ZFPPIPP). Na sjednici, svaki član odbora vjerovnika ima jedan glas (čl. 90. st. 2. ZFPPIPP). Svoju izjavu o glasanju član upravnog odbora može dati usmeno na sjednici odbora vjerovnika ili prije sjednice odbora vjerovnika tako da ju pošalje predsjedniku odbora vjerovnika (čl. 90. st. 3. ZFPPIPP). Izjava o glasanju uzima se u obzir samo ako ju primi predsjednik odbora vjerovnika prije početka sjednice odbora vjerovnika, na kojoj se glasa upravo o pitanju na koje se izjava odnosi (čl. 90. st. 4. ZFPPIPP).

Prema zakonu odluka odbora vjerovnika je donesena: 1. ako je u glasanju sudjelovala većina članova odbora vjerovnika te 2. ako je za tu odluku glasala većina članova odbora vjerovnika koji su sudjelovali u glasanju, izuzev ako zakon određuje da za pojedinu odluku mora glasati većina svih članova odbora vjerovnika (čl. 90. st. 5. toč. 1.-2. ZFPPIPP). Odbor vjerovnika može donijeti svoj poslovnik o radu, ako za njega glasuje većina svih članova odbora vjerovnika (čl. 90. st. 6. ZFPPIPP).

Članovi odbora vjerovnika između sebe izabiru predsjednika na prvoj sjednici odbora vjerovnika (čl. 91. st. 1. ZFPPIPP). Ako je predsjednik odbora vjerovnika odsutan ili mu prestane funkcija člana odbora vjerovnika, ovlasti i poslove predsjednika obavlja član odbora vjerovnika s najvećim udjelom prava glasa vjerovnika (čl. 91. st. 2. ZFPPIPP).

---

<sup>128</sup> Zakon o javnom bilježništvu, Narodne novine br. 78/93., 29/94., 162/98., 16/07., 75/09., 120/16., 57/22.

<sup>129</sup> Rješenje VTSRH, Pž-5856/08 od 17. 09. 2008., objavljeno u knjizi: Čuveljak, op. cit. u bilj. 25., str. 307.

Ako je član odbora vjerovnika vjerovnik koji je fizička osoba, on može sudjelovati u odboru vjerovnika sam ili putem svoga punomoćnika (čl. 92. st. 1. ZFPPIPP). Ako je član odbora vjerovnika vjerovnik koji je pravna osoba, u upravnom odboru ga zastupa njegov zastupnik po zakonu ili osoba koju on ovlasti (čl. 92. st. 2. ZFPPIPP). Ovlaštenje za zastupanje na sjednicama odbora vjerovnika mora biti u pisanoj formi (čl. 92. st. 3. ZFPPIPP). Član odbora vjerovnika može dati opću punomoć za zastupanje na sjednicama odbora vjerovnika ili punomoć za zastupanje na pojedinim sjednicama odbora vjerovnika (čl. 92. st. 4. ZFPPIPP). Član odbora vjerovnika može za zastupanje na pojedinoj sjednici odbora vjerovnika ovlastiti i drugog člana odbora vjerovnika (čl. 92. st. 4. ZFPPIPP). Član odbora vjerovnika može ovlastiti i više osoba da ga zastupaju na sjednicama odbora vjerovnika (čl. 92. st. 6. ZFPPIPP), ali u tom slučaju mora u punomoći odrediti koji će ga punomoćnik zastupati pri ostvarivanju prava glasa (čl. 92. st. 7. ZFPPIPP).

Na sjednicama odbora vjerovnika mogu sudjelovati samo: 1. članovi odbora vjerovnika ili njihovi punomoćnici, 2. upravitelj i osobe koje za upravitelja obavljaju pojedine poslove u postupku, 3. sudac koji vodi postupak, te u postupku prisilne nagodbe i zastupnik te punomoćnici insolventnog dužnika (čl. 93. st. 1. toč. 1.-4. ZFPPIPP). Upravitelj mora sudjelovati u sjednici odbora vjerovnika ako se na njoj raspravlja o njegovom izvješću ili mišljenju ili ako to u drugim slučajevima zahtijeva sazivatelj sjednice (čl. 93. st. 2. ZFPPIPP). To se pravilo u postupku prisilne nagodbe odgovarajuće primjenjuje na zastupnike i punomoćnike insolventnoga dužnika (čl. 93. st. 3. ZFPPIPP).

Prvu sjednicu odbora vjerovnika mora sazvati upravitelj za dan koji nije prije deset a ni nakon petnaest dana od dana imenovanja odnosno izbora odbora vjerovnika (čl. 94. st. 1. ZFPPIPP). Sve ostale sjednice saziva predsjednik odbora vjerovnika (čl. 94. st. 2. ZFPPIPP). Predsjednik odbora vjerovnika dužan je sazvati sjednicu odbora vjerovnika: 1. ako odbor vjerovnika mora u skladu s zakonom dati svoje mišljenje ili suglasnost; 2. ako odbor vjerovnika mora u skladu s zakonom raspraviti izvješće upravitelja ili 3. ako to zahtijeva član odbora vjerovnika koji navodi svrhu i razlog sazivanja sjednice (čl. 94. st. 3. toč. 1-3. ZFPPIPP). Predsjednik odbora vjerovnika dužan je sazvati sjednicu odbora vjerovnika u roku od tri radna dana i to za dan koji nije deset dana prije a niti petnaest dana poslije od dana kada je on od suda zaprimio zahtjev za mišljenje ili suglasnost odbora vjerovnika, izvješće upravitelja ili zahtjev za sazivanjem sjednice od člana odbora vjerovnika (čl. 94. st. 4. ZFPPIPP). Ako predsjednik odbora vjerovnika ne postupi u skladu s tim pravilom, dva člana odbora vjerovnika mogu sami sazvati odbor vjerovnika (čl. 94. st. 5. ZFPPIPP). Izuzev prve

sjednice, sazivaatelj sjednice o svim drugim sjednicama mora obavijestiti članove odbora vjerovnika, upravitelja i sud, i to pozivom za sjednicu, koja im mora biti uručena najmanje pet radnih dana prije dana sjednice (čl. 94. st. 6. ZFPPIPP). Poziv na sjednicu odbora vjerovnika mora sadržavati: 1. dan i sat održavanja sjednice, te mjesto održavanja sjednice, 2. dnevni red sjednice i 3. prijedlog sazivaatelja sjednice za donošenje odluke odbora vjerovnika o svakoj točki dnevnog reda (čl. 94. st. 7. toč. 1.-3. ZFPPIPP).

Mjesto u kojem se održava sjednica odbora vjerovnika mora biti na području suda koji vodi predmetni stečajni postupak (čl. 95. st. 1. ZFPPIPP). No, neovisno o tom pravilu, mjesto održavanja sjednice odbora vjerovnika može biti mjesto izvan područja suda koji vodi postupak, pod uvjetom da su svi članovi odbora vjerovnika suglasni da se u tom drugom mjestu održava sjednica odbora vjerovnika (čl. 95. st. 3. ZFPPIPP). Ako poslovnik odbora vjerovnika nije odredio stalno mjesta održavanja sjednica odbora vjerovnika, mjesto zasjedanja će odrediti sazivaatelj sjednice u pozivu za sjednicu odbora vjerovnika (čl. 95. st. 2. ZFPPIPP).

Sjednice odbora vjerovnika vodi predsjednik odbora vjerovnika (čl. 96. st. 1. ZFPPIPP). Pored sazivača sjednice i svaki član odbora vjerovnika može dati prijedlog za donošenje odluke odbora vjerovnika (čl. 96. st. 2. ZFPPIPP). Ako je za pojedinu točku dnevnog reda dano više prijedloga za donošenje odluke, o njima se glasa prema redosljedu utvrđenom prema udjelu glasačkog prava vjerovnika koji je predložio donošenje odluke, tako da se najprije glasa o prijedlogu vjerovnika s najvećim udjelom glasačkog prava (čl. 96. st. 3. ZFPPIPP). Ako je u tom slučaju donesena odluka odbora vjerovnika o ostalim se prijedlozima za tu odluku s kasnijem redosljedom neće se glasati (čl. 96. st. 5. ZFPPIPP). Predsjednik odbora vjerovnika objavljuje rezultat glasanja o svakoj pojedinom prijedlogu odluke (čl. 96. st. 4. ZFPPIPP).

O tijeku sjednice vodi se zapisnik, koji za svaku točku dnevnoga reda mora sadržavati: 1. prijedlog ili prijedloge odluke za tu točku, 2. ishod glasanja o prijedlogu odluke kojeg je objavio predsjednik odbora vjerovnika (čl. 96. st. 6. ZFPPIPP). Zapisnik mora potpisati predsjednik odbora vjerovnika (čl. 96. st. 7. ZFPPIPP).

Pored gore opisanog načina sjednice, odbor vjerovnika može odlučivati i na dopisnoj sjednici, ali samo ako se nitko od članova odbora vjerovnika ne usprotivi takvom odlučivanju u roku od pet radnih dana od dana kada je imao priliku saznati za sazivanje sjednice (čl. 96. st. 1. ZFPPIPP). Na odlučivanje na dopisnoj sjednici primjenjuju se ranije već predstavljen

članak 90. st. 2. i 5. ZFPPIPP-a (čl. 96a. st. 2. reč. 1. ZFPPIPP). Članovi odbora vjerovnika na dopisnoj sjednici glasaju podnošenjem svoje pisane izjave o glasanju (čl. 96.a st. 2. reč. 2. ZFPPIPP). Izjava se uzima u obzir ako ju predsjednik odbora vjerovnika primi prije završetka dopisne sjednice (čl. 96a. st. 2. reč. 3. ZFPPIPP). Na zastupanje pri glasanju primjenjuje se čl. 92. ZFPPIPP-a, dok se na tijek sjednice primjenjuje članak 96. ZFPPIPP-a (čl. 96.a st. 2. reč. 4. ZFPPIPP). Način sazivanja dopisne sjednice, slanja materijala i slanja pisane izjave o glasanju na dopisnoj sjednici određuje se poslovnikom o radu odbora vjerovnika (čl. 96.a st. 3. ZFPPIPP). Već je ranije spomenuto da ako upravitelj sukladno ZFPPIPP-u svoje izvješće ili mišljenje mora podnijeti sudu, on ga je dužan istodobno poslati i svim članovima odbora vjerovnika (čl. 89 st. 1. ZFPPIPP), pri čemu im mora poslati i isprave koje su izvješću odnosno mišljenju priložene (čl. 89. st. 2. ZFPPIPP). To se ne odnosi na izvješća i isprave koje se objavljuju (čl. 98. st. 4. ZFPPIPP).

Na sjednici odbora vjerovnika na kojoj se razmatra izvješće stečajnog upravitelja ili njegovo mišljenje, upravitelj mora na zahtjev svakog člana odbora vjerovnika, dati dodatna objašnjenja o izvršavanju svojih ovlasti i zadaća kao upravitelja u tijeku postupku te o drugim pitanjima koja su važna za zaštitu ili ostvarivanje interesa vjerovnika u tom postupku (čl. 89. st. 3. ZFPPIPP).

### **3. UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu**

UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič u pogledu sjednica odbora samo ističe da bi bilo poželjno da insolventijsko pravo dozvoli vjerovnicima da ustanove pravila koja se tiču: prava pristupa i sudjelovanja na sjednici odbora vjerovnika, pravo glasa, potrebne većine za donošenje odluka odbora vjerovnika, predsjedavanje i općenito vođenje sjednice odbora vjerovnika.<sup>130</sup>

---

<sup>130</sup> Zakonodavni vodič, st. 196.-197., toč. 99. u vezi s toč. 94.

#### **4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja**

U usporedbi s hrvatskim pravom, slovensko pravo mnogo detaljnije regulira pitanja sazivanja sjednice odbora vjerovnika s posebnim naglaskom na rokove sazivanja, nadalje sudjelovanje i zastupanje na sjednici odbora vjerovnika, mjesto održavanja sjednice te njezin tijek. Za razliku od hrvatskog prava slovensko pravo izričito dopušta odboru vjerovnika da donese svoj poslovnik rada, nadalje dozvoljava pisane izjave članova odbora vjerovnika te regulira i tzv. dopisne sjednice. Za hrvatskog zakonodavca ostaje za razmisliti ne bi li i on neka od tih pitanja trebao detaljnije regulirati. Posebice se važnim čini reguliranje pisanih izjava članova odbora vjerovnika te mogućnost održavanja dopisnih sjednica. Trebalo bi zakonski izričito otvoriti i mogućnost da se sjednica održi kao video-konferencija, imajući u vidu sva loša iskustva vezanim za pandemiju i bolest COVID-19. Radi transparentnosti rada odbora vjerovnika bilo bi korisno i da zakon izričito predvidi mogućnost da odbor vjerovnika donese svoj poslovnik o radu.

Dok prema hrvatskom pravu odbor vjerovnika odlučuje većinom glasova nazočnih članova (čl. 101. st. 6. SZ), u slovenskom pravu pravila o donošenju odluka tog tijela su strože. Naime, prema tom pravu odluka odbora bit će donesena samo 1. ako je u glasanju sudjelovala većina članova odbora vjerovnika te 2. ako je za tu odluku glasala većina članova odbora vjerovnika koji su sudjelovali u glasanju, izuzev ako zakon određuje da za pojedinu odluku mora glasati većina svih članova odbora vjerovnika (čl. 90. st. 5. toč. 1.-2. ZFPPIPP). Rješenje hrvatskog prava može se u praksi zloupotrijebiti i moguće je da donesena odluka ne bude u skladu s voljom većine članova odbora vjerovnika, to tim više što zakon ne regulira mogućnost davanja pisanih izjava u slučaju spriječenosti pojedinog člana odbora vjerovnika na dođe na sjednicu kao i na nedovoljno stroga zakonska pravila o rokovima i mjestu sazivanja sjednice odbora vjerovnika.

Ipak, pozitivno je što sud prema hrvatskom pravu ima ovlast ukidanja odluka odbora vjerovnika, ako bi ona bila protivna zajedničkom interesu stečajnih vjerovnika. Slovenski zakonodavac ne poznaje taj institut.

UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič u pogledu sjednica odbora samo ističe da bi bilo poželjno da insolventijsko pravo dozvoli vjerovnicima da ustanove pravila koja se tiču: prava pristupa i sudjelovanja na sjednici odbora vjerovnika, pravo glasa, potrebne većine za donošenje odluka odbora vjerovnika, predsjedavanje i općenito vođenje sjednice odbora

vjerovnika. No čini se da je za insolventijska prava europskih kontinentalnih pravnih sustava ipak bolje da sam insolventijski zakon propiše barem osnovna pravila o sazivanju sjednice odbora vjerovnika, nadalje o tome tko je ovlašten na njoj sudjelovati, tko ima pravo glasa na njoj, koje su potrebne većine za donošenje odluke i ovlasti predsjednika odbora vjerovnika. Poslovnik o radu odbora vjerovnika mogao bi regulirati manja važna pitanja vezana za sjednicu odbora vjerovnika.

## **VI. NADZOR NAD RADOM ODBORA VJEROVNICA**

### **1. Hrvatsko pravo**

Prema izričitoj odredbi članka 76. točke 4. SZ-a, sud nadzire rad odbora vjerovnika. Uloga suda u nadziranju odbora vjerovnika je da prati obavlja li odbor svoj djelokrug poslova. U slučaju da odbor vjerovnika ne obavlja poslove ili ih ne obavlja uredno sud može sazvati sjednicu odbora vjerovnika i na njima sudjelovati te ukazivati na propuste odbora vjerovnika u obavljanju poslova.<sup>131</sup>

Sud može, radi zaštite interesa vjerovnika u stečajnom postupku, prije prvog ročišta vjerovnika odnosno izvještajnog ročišta i osnovati odbor vjerovnika i imenovati njegove članove (čl. 96. st. 1. SZ). Nakon što se održi izvještajno ročište, sud više nije ovlašten donositi odluku kojom se osniva odbor vjerovnika niti po preporuci skupštine vjerovnika.<sup>132</sup>

Sud se obvezno poziva na sjednice odbora vjerovnika (čl. 101. st. 5. reč. 2. SZ). Ako su pri donošenju odluka glasovi nazočnih vjerovnika podijeljeni, odlučuje sud (čl. 101. st. 6. SZ).

Spomenuto je već kako će sud na zahtjev razlučnoga vjerovnika, stečajnoga vjerovnika koji nije nižega isplatnog reda stečajnoga upravitelja ili iznimno po službenoj dužnosti ukinuti odluku odbora vjerovnika koja bi bila protivna zajedničkom interesu stečajnih vjerovnika (čl. 101. st. 7. i čl. 108. st. 1. SZ).

---

<sup>131</sup> Omazić/Šimić, op. cit. u bilj. 20., str. 16.

<sup>132</sup> Omazić/Šimić, op. cit. u bilj. 20., str. 16.

Pored toga, važan element sudske kontrole rada odbora vjerovnika jest i pravilo prema kojem sud može člana odbora vjerovnika razriješiti po službenoj dužnosti ili na zahtjev vjerovnika (čl. 99. st. 1. reč. 1. SZ), ali uz prethodno saslušanje toga člana odbora vjerovnika (čl. 99. st. 1. reč. 3. SZ).

U sudskoj praksi se ističe da je sud jedino i opće stvarno nadležno sudsko tijelo stečajnog postupka koje je neposredno odgovorno za zakonitost provedbe ukupnog postupka, jer neposredno nadzire rad svih ostalih tijela postupka.<sup>133</sup> On je odgovoran za provedbu postupka na način koji će omogućiti ostvarenje njegovog osnovnog cilja a to je skupno i ravnomjerno namirenje svih vjerovnika.<sup>134</sup> Nadalje, u sudskoj praksi se naglašava da sud nadzirući odbor vjerovnika sudjeluje u njegovom radu, ali i ukida one odluke koje bi bile u suprotnosti sa zajedničkim skupnim interesom svih vjerovnika.<sup>135</sup>

Pored suda i skupština vjerovnika prema hrvatskom pravu vrši kontrolu nad odborom vjerovnika u stečajnom postupku i to na sljedeći način. Skupština vjerovnika ovlaštena je na izvještajnom ročištu ili kojem kasnijem ročištu osnovati odbor vjerovnika, ako on nije osnovan, ali ako je on osnovan izmijeniti njegov sastav ili ga ukinuti (čl. 107. st. 1. toč. 1. SZ). Drugim riječima, skupština može iz odbora vjerovnika isključiti onog člana kojeg je imenovao sudac te umjesto njega izabrati drugog člana odbora vjerovnika.<sup>136</sup> Naglasimo da je skupština vjerovnika ovlaštena i donositi sve odluke iz nadležnosti odbora vjerovnika, (čl. 107. st. 1. toč. 5. SZ), pa čak i onda kada je odbor vjerovnika osnovan.

## 2. Slovensko pravo

Slovenski ZFPPIPP ne sadrži izričitu odredbu koja bi određivala tko vrši nadzor odnosno kontrolu nad radom odbora vjerovnika, već se to tek posredno može izvesti iz njegovih odredaba o osnivanju odbora vjerovnika te imenovanju odnosno izboru i razrješenju članova odbora vjerovnika.

---

<sup>133</sup> Rješenje VTSRH, Pž-278/09 od 18. 02. 2009., objavljeno u knjizi: *Čuveljak*, op. cit. u bilj. 25., str. 304.

<sup>134</sup> Ibidem.

<sup>135</sup> Ibidem.

<sup>136</sup> Rješenje VTSRH, Pž-3689/08 od 27. 08. 2008., objavljeno u knjizi: *Čuveljak*, op. cit. u bilj. 25., str. 305.

Kao što je već više puta spomenuto, u postupku prisilne nagodbe odbor vjerovnika se uvijek osniva, dok se on u stečajnom postupku osniva samo na zahtjev vjerovnika (čl. 77. st. 1. ZFPPIPP). Za donošenje sudske odluke o osnivanju odbora vjerovnika u stečajnom postupku na zahtjev vjerovnika potrebna je većina predanih glasova vjerovnika (čl. 82. st. 4. ZFPPIPP), a ista većina je potrebna i za izbor svakog pojedinog vjerovnika za člana odbora vjerovnika (čl. 83. st. 8. ZFPPIPP). Dakle, osnivanje tog tijela u stečajnom postupku u potpunosti je ovisno o volji većine predanih glasova vjerovnika. Kada je riječ o izboru članova odbora vjerovnika, treba podsjetiti da sud može odbiti podnesene prijedloge vjerovnika kojima se predlažu određeni vjerovnici za člana odbora vjerovnika samo ako predložena osoba nije pravovremeno prijavila svoju tražbinu u postupku pa ne može poduzimati procesne radnje u postupku (čl. 78. st. 1. ZFPPIPP) ili ako spada u kategoriju osoba koje zakon izričito isključuje kao članove odbora vjerovnika (čl. 78. st. 2. ZFPPIPP). Dakle, vjerovnici u bitnome utječu i na sastav odbora vjerovnika.

Za razrješenje člana odbora vjerovnika kojeg je imenovao sud u postupku prisilne nagodbe, kao i za razrješenje izabranog člana odbora vjerovnika u stečajnom postupku potrebna je većina predanih glasova vjerovnika (čl. 81. st. 4. i čl. 86. st. 4. ZFPPIPP), što također posredno pokazuje kontrolu većine vjerovnika nad odborom vjerovnika. To tim više, što zakon ne propisuje da vjerovnici koji predlažu razrješenje određenog člana odbora vjerovnika moraju navesti razlog za razrješenje. Sud za razliku od hrvatskog prava nema ovlast po službenoj dužnosti razriješiti člana odbora vjerovnika.

I prema slovenskom pravu sudac koji vodi postupak sudjeluje na sjednici odbora vjerovnika, štoviše, sjednica odbora vjerovnika se ne može održati bez njega (čl. 93. st.1 toč.3. ZFPPIPP). Sud nema ovlasti ukinuti odluku odbora vjerovnika prema slovenskom pravu.

### **3. UNCITRAL- ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu**

Zakonodavni vodič nema izričitu preporuku koja bi se referirala na vršenje nadzora nad odborom vjerovnika.

No, u svojim objašnjenjima koja prate preporuke on ipak navodi da bi bilo poželjno, ako je insolventijskom pravom predviđena značajna uloga odbora vjerovnika u postupku, propisati i nadzor nad njim kojeg može provodi insolventijski upravitelj ili sud, a kako bi se

osiguralo da odbor vjerovnika ispunjava svoju dužnost poštenog zastupanja svih vjerovnika.<sup>137</sup>

#### **4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja**

Hrvatsko stečajno pravo sadrži izričitu odredbu o dužnosti suda kojom ima pravo nadzirati rad odbora vjerovnika. Njegov utjecaj na odbor vjerovnika vidljiv je u njegovom ovlaštenju da prije prvog ročišta vjerovnika imenuje odbor vjerovnika, zatim u mogućnosti njegovog sudjelovanja na sjednici odbora vjerovnika, nadalje u ovlaštenju da pod zakonom propisanim pretpostavkama ukine odluku odbora kao i ovlaštenju da i po službenoj dužnosti razriješi člana odbora vjerovnika. Mogućnost snažnog utjecaja na rad odbora vjerovnika u hrvatskom pravu dan je i skupštini vjerovnika s obzirom na to da ona može odlučiti o osnivanju odbora vjerovnika, ako ga nije osnovao sud, da može u utjecati na to tko će biti član odbora, kao i njezino ovlaštenje donositi sve odluke iz nadležnosti odbora vjerovnika.

Slovensko pravo nema izričitu odredbu o nadzoru nad radom odbora vjerovnika u insolventijskim postupcima. Iz odredaba zakona o osnivanju odbora vjerovnika, o imenovanju odnosno izboru i razrješenju članova odbora vjerovnika proizlazi da većina vjerovnika koji su glasovali o tim pitanjima mogu utjecati na postojanje i sastav odbora vjerovnika. U slovenskom pravu nema odredbe prema kojoj bi ostali vjerovnici svojim glasovima, pa čak i ako su većina, mogli mijenjati odluke odbora vjerovnika odnosno donositi odluke iz nadležnosti odbora vjerovnika. Za razliku od hrvatskog prava koje propisuje da se sudac obvezno poziva na sjednice odbora, slovensko pravo određuje da se sjednica odbora vjerovnika ne može održati bez suca. No, slovenski sud nema ovlaštenje ukidati odluke odbora vjerovnika, a niti je ovlašten po službenoj dužnosti razriješiti člana odbora vjerovnika.

Zakonodavni vodič samo ističe kako bi u onim pravnim sustavima u kojima odbor vjerovnika u insolventijskim postupcima ima značajnu ulogu bilo poželjno da nadzor nad njegovim radom vrši sud ili insolventijski upravitelj.

Imajući u vidu tradicionalno višedesetljetno rješenje hrvatskog stečajnog prava prema kojem odbor vjerovnika nadzire rad stečajnog upravitelja te mu pomaže u njegovom radu, za

---

<sup>137</sup> Zakonodavni vodič, str. 200., toč. 109.

naš pravni sustav nije prihvatljivo rješenje prema kojem bi stečajni upravitelj nadzirao rad odbora vjerovnika.

## **VII. RAZRJEŠENJE ČLANA ODBORA VJEROVNICA**

### **1. Hrvatsko pravo**

Prema odredbi članka 99. stavka 1. rečenice 1. SZ-a sud može člana odbora vjerovnika razriješiti po službenoj dužnosti ili na zahtjev vjerovnika. Kada se u ovoj odredbi govori o razrješenju „na zahtjev vjerovnika“, nažalost nije jasno da li se ta formulacija odnosi na jednog vjerovnika, više vjerovnika ili pak samu skupštinu vjerovnika. Naime, nejasno je da li je „zahtjev vjerovnika“ gramatički genitiv singulara i genitiv plurala. Mišljenja sam da se u konkretnom slučaju radi o genitivu plurala, i da tu odredbu treba tumačiti da je zapravo riječ o zahtjevu skupštine vjerovnika, s obzirom da Stečajni zakon u članku 107. stavku 1. točki 1. određuje da skupština vjerovnika može izmijeniti sastav odbora vjerovnika ili isti ukinuti.

Prema članku 99. stavku 1. rečenici 2. SZ-a člana odbora vjerovnika razriješit će se na osobni zahtjev. Iz ove zakonske formulacije slijedi da je sud uvijek dužan donijeti odluku kojom razrješava člana odbora vjerovnika kada on to za sebe zatraži.

Prema članku 99. stavku 1. rečenici 3. SZ-a prije donošenja odluke potrebno je saslušati člana odbora vjerovnika.

Nažalost, Stečajni zakon uopće ne navodi razloge zbog kojih se član odbora vjerovnika može razriješiti.

U sudskoj praksi se u rješenjima o razrješenju ipak navode razlozi. VTSRH smatra da se pri donošenju odluke o razrješenju člana odbora vjerovnika sud mora poći od zakonske uloge člana odbora vjerovnika u stečajnom postupku. On naglašava da je odbor vjerovnika tijelo koje stoji između vjerovnika, stečajnog upravitelja i stečajnog suca, a koje nije ovlašteno voditi poslove stečajnog dužnika, osim u savjetodavnom smislu i to kada sam sud to od njega zatraži. Ponašanje kojeg člana odbora vjerovnika koje je uzrokovalo povredu

navedenih zadataka odbora vjerovnika može se smatrati razlogom za razrješenje člana odbora vjerovnika. U situacijama kada je ponašanje člana odbora vjerovnika takvo da su njegovi javni istupi i javno djelovanje suprotni odlukama odbora vjerovnika i odlukama skupštine vjerovnika, to može objektivno utjecati i na tijek stečajnog postupka, na njegovo nesmetano vođenje, kao i na rad samog odbora vjerovnika. VTSRH naglašava da je stečajni sudac dužan osigurati normalno funkcioniranje svih tijela stečajnog postupka, kako bi se omogućilo nesmetano vođenje stečajnog postupka, a jedan od načina je u provođenju ove zadaće i razrješenje onog člana odbora koji nema konstruktivan odnos prema zadaćama odbora. Pogrešna percepcija člana odbora vjerovnika o njegovim zadaćama također objektivno remeti rad odbora, pa i samo vođenje stečajnog postupka. Ako je djelovanje člana odbora izvan sudjelovanja u radu odbora vjerovnika u suprotnosti sa donesenim odlukama odbora vjerovnika, tada takvo djelovanje može objektivno dovesti do remećenja tijeka stečajnog postupka, pa i u određenim okolnostima i do njegovog duljeg trajanja. Stoga je u takvom slučaju opravdano donijeti odluku o razrješenju tog člana odbora vjerovnika. Sud je ovlašten da procjeni prema okolnostima svakog konkretnog slučaja da li postoje objektivni razlozi koji opravdavaju razrješenje člana odbora vjerovnika<sup>138</sup>.

Spomenimo i odluku VTSRH-a kojom je povodom žalbe potvrdio prvostupanjsko rješenje kojim je razriješen član odbora vjerovnika, inače stečajni vjerovnik, jer je temeljem ugovora o radu bio u ugovornom odnosu s trgovačkim društvom koji je bio u poslovnim odnosima sa stečajnim dužnikom. Prema stajalištu prvostupanjskog i drugostupanjskog suda ta okolnost nije kompatibilna s interesima ostalih stečajnih vjerovnika.<sup>139</sup>

U sudskoj praksi bilo je i razrješenja članova odbora vjerovnika iz razloga jer su iznosili neistine u javnosti, djelovali protivno odlukama skupštine vjerovnika i protivno odlukama odbora vjerovnika što je dovelo do dužeg čekanja na unovčenje imovine stečajnog dužnika čime su utrošena i znatna financijska sredstva što je dovelo do umanjenja stečajne mase.<sup>140</sup>

U literaturi se navodi da je sud ovlašten u tijeku cijelog stečajnog postupka razriješiti dužnosti nekog od članova odbora vjerovnika, jer u određenim slučajevima neki članovi odbora vjerovnika uopće ne sudjeluju u radu odbora ili su kao vjerovnici isplaćeni u tijeku

---

<sup>138</sup> Rješenje VTSRH, Pž-5574/05 od 04. 10. 2005., objavljeno u knjizi: *Čuveljak*, op. cit. u bilj. 25., str. 303.

<sup>139</sup> Rješenje VTSRH, Pž-278/09 od 18. 02. 2009., objavljeno u knjizi: *Čuveljak*, op. cit. u bilj. 25., str. 303.

<sup>140</sup> Rješenje Trgovačkog suda u Splitu, St-119/01 od 07. 07. 2005. i Rješenje VTSRH, Pž-5574/05 od 04. 10. 2005., objavljeno u knjizi: *Čuveljak*, op. cit. u bilj. 25., str. 301.

stečajnog postupka pa više ne postoji interes da budu u odboru vjerovnika ili postoje neki drugi osobito važni razlozi.<sup>141</sup>

Radi pravne predvidljivosti i pravne sigurnosti te transparentnosti u zakonu bi trebalo navesti iz kojih razloga se može razriješiti član odbora vjerovnika.

Rečeno je već da iz zakonske formulacije članka 99. stavka 2. rečenice 1. SZ-a slijedi da je sud uvijek dužan donijeti odluku kojom razrješava člana odbora vjerovnika kada on to za sebe zatraži. Čini se da u tom slučaju postojanje razloga za razrješenje uopće ne igra nikakvu ulogu. Ako je to tako, postavlja se i pitanje ima li u tom slučaju uopće smisla saslušavati tog vjerovnika.

Ako bi zbog razrješenja broj članova odbora vjerovnika bio manji od tri člana, sud je dužan imenovati novoga člana odbora vjerovnika (čl. 99.st. 2. reč. 1. SZ). No, vjerovnici mogu na prvom sljedećem ročištu vjerovnika isključiti člana kojeg je imenovao sud i izabrati drugoga člana odbora vjerovnika (čl. 99. st. 2. reč. 2. SZ)<sup>142</sup>. Iz navedene odredbe u povezanosti s člankom 107. stavkom 1. točkom 1. SZ-a slijedi da bi tek na sljedećem ročištu skupština mogla dodati i novog dodatnog člana odbora vjerovnika.

## 2. Slovensko pravo

Prema slovenskom pravu sud je dužan provesti glasanje temeljem kojeg se donosi odluka o razrješenju bilo imenovanog bilo predloženog člana odbora vjerovnika te o izboru novog člana u slučaju kada to od njega zatraže vjerovnici.

Ako je odbor vjerovnika imenovan u skladu s člankom 80. ZFPPIPP-a, dakle prvenstveno u postupku prisilne nagodbe, vjerovnici koji imaju ukupno 1/10 glasačkih prava mogu nakon objave odluke o ispitivanju tražbina zahtijevati razrješenje imenovanog člana odbora vjerovnika izbor novog člana (čl. 81. st. 1. ZFPPIPP). Tom zahtjevu mora se priložiti izjava vjerovnika kojeg se predlaže za novog člana odbora vjerovnika da je suglasan s izborom za člana odbora vjerovnika te da za njegov izbor, nema prepreka navedenih u članku

---

<sup>141</sup> Čuveljak, op. cit. u bilj.25., str. 301.

<sup>142</sup> Vidjeti Rješenje VTSRH, Pž-2779/01 od 12. 06. 2001., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B2779S01D20010612>, posjećeno 20. 06. 2024.

78. stavku 2. ZFPPIPP-a (čl. 81. st. 2. ZFPPIPP). Sud je dužan u roku od tri radna dana od primitka navedenog zahtjeva za razrješenje objaviti poziv vjerovnicima da u roku od 15 dana po objavi poziva predaju glasačke listiće o razrješenju imenovanoga člana odbora vjerovnika i izboru novoga člana (čl. 81. st. 3. ZFPPIPP). Za razrješenje imenovanoga člana odbora vjerovnika potrebna je većina predanih glasova vjerovnika (čl. 81. st. 4. ZFPPIPP). Ako imenovani član odbora vjerovnika nije razriješen, glasanje o izboru novoga člana odbora vjerovnika nema pravnoga učinka (čl. 81. st. 5. ZFPPIPP).

Ako je riječ o razrješenju izabranog člana odbora vjerovnika, posebno u stečajnom postupku, njegovo razrješenje također mogu zahtijevati vjerovnici koji imaju ukupno 1/10 glasačkih prava te ujedno izbor novoga člana tog odbora (čl. 86. st. 1. ZFPPIPP). Sud je dužan u roku od tri radna dana od primitka navedenog zahtjeva za razrješenje objaviti poziv vjerovnicima da u roku od 15 dana po objavi poziva predaju glasačke listiće o razrješenju izabranog člana odbora vjerovnika i izboru novoga člana (čl. 86. st. 2. ZFPPIPP). Za razrješenje izabranog člana odbora vjerovnika potrebna je većina predanih glasova vjerovnika (čl. 86. st. 4. u vezi s čl. 81. st. 4. ZFPPIPP). Ako izabrani član odbora vjerovnika nije razriješen, glasanje o izboru novoga člana odbora vjerovnika nema pravnoga učinka (čl. 86. st. 4. u vezi s čl. 81. st. 5. ZFPPIPP). Za izbor novog člana odbora vjerovnika primjenjuje se odredbe članka 83. i 84. ZFPPIPP-a (čl. 86. st. 4. ZFPPIPP), koje smo predstavili u odjeljku III.2. ovoga rada.

Slovensko pravo kao ni hrvatsko pravo ne navodi razloge za razrješenje članova odbora vjerovnika.

No, slovensko pravo opisano razrješenje člana odbora vjerovnika smatra samo jednim od mogućih slučajeva prestanka položaja člana odbora vjerovnika (čl. 85. st. 1. toč. 2. ZFPPIPP). Ostali slučajevi prestanka položaja člana odbora vjerovnika jesu: 1. ako mu prestane ovlaštenje za obavljanje procesnih radnji prema članku 57. st. 3., jer je prenio svoju pravovremeno prijavljenu tražbinu na novoga vjerovnika ili prema članku 58., jer mu je prijava pravomoćno odbačena u odnosu na sve tražbine koje je prijavio ili su u stečajnom postupku sve njegove tražbine koje je prijavio prestale i to stoga što je propustio rok za poduzimanje radnji potrebnih za njihovo ostvarivanje, ili je pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog državnog tijela odlučeno da one ne postoje ili su njegove tražbine isplaćene u cijelosti (čl. 85. st. 1. toč. 1. ZFPPIPP); 2. ako odstupi s položaja člana odbora vjerovnika (čl. 85. st. 1. toč. 3. ZFPPIPP); i 3. ako je rješenje o izboru odbora vjerovnika u dijelu koji se odnosi na njega ukinuto ili preinačeno (čl. 85. st. 1. toč. 4. ZFPPIPP).

O tome da je članu odbora vjerovnika prestalo ovlaštenje za obavljanje procesnih radnji prema članku 57. stavu 3. ili prema članku 58. ZFPPIP-a upravitelj mora obavijestiti sud u roku od osam dana od saznanja o toj pravnoj činjenici (čl. 85. st. 2. ZFPPIP).

Izjavu o odstupanju s položaja člana odbora vjerovnika treba podnijeti sudu i ona započinje imati učinak s danom kad je sud primi (čl. 85. st. 3. ZFPPIP).

Ako je članu odbora vjerovnika prestao taj položaj iz razloga koji nisu razrješenje, tada sud mora u roku od tri radna po primitku obavijesti upravitelja o prestanku ovlaštenja za obavljanje procesnih radnji članu odbora vjerovnika ili po primitku o odstupanju s položaja člana odbora vjerovnika ili po primitku sudske odluke o ukinuću ili preinaci odluke o izboru odbora vjerovnika objaviti poziv vjerovnicima da u roku od 15 dana po objavi poziva daju prijedloge za izbor novoga člana odbora vjerovnika (čl. 86. st. 3. ZFPPIP).

### **3. UNCITRAL- ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu**

UNCITRAL- ov Zakonodavni vodič sadrži izričitu Preporuku br. 136. prema kojoj insolventijsko pravo treba odrediti razloge za razrješenje članova odbora vjerovnika i predvidjeti njihovu zamjenu.

U svojim objašnjenjima Zakonodavni vodič navodi da bi insolventijska prava trebala dati primjere razloga koji bi se mogli smatrati opravdanim za razrješenje članova odbora vjerovnika kao i ustanoviti mehanizam za njihovu zamjenu. Ti razlozi mogu uključivati: grubu nepažnju, nedostatak potrebnih vještina, nesposobnost, neučinkovitost, nedostatak neovisnosti, povredu povjerenja, sukob interesa. Procedura za takvo razrješenje i zamjenu će općenito ovisiti o proceduri za imenovanje odbora vjerovnika, bilo da o tome odlučuje sud ili ga izabiru vjerovnici. Mehanizam za zamjenu članova odbora će također biti važan u slučaju ostavke članova odbora ili ako bi bili nesposobni da nastave obavljati dane zadaće, kao primjerice u slučajevima ozbiljne bolesti ili smrti.<sup>143</sup>

---

<sup>143</sup> Zakonodavni vodič, str. 201.-202., toč. 114.

#### **4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja**

Hrvatski zakonodavac nije dovoljno precizno propisao pravila za razrješenje članova odbora vjerovnika. Naime, jasno je da sud po službenoj dužnosti može razriješiti člana odbora vjerovnika, ali nije dovoljno jasno da li zahtjev za razrješenje člana odbora može staviti i samo jedan vjerovnik, ili više vjerovnika ili jedino skupština vjerovnika. Svakako i član odbora vjerovnika može zahtijevati svoje vlastito razrješenje. Nažalost, hrvatski zakonodavac propustio je propisati razloge za razrješenje. Ipak, u praksi u sudskim odlukama o razrješenju se ipak navode razlozi za razrješenje članova odbora. Nisu dovoljno precizne ni zakonske odredbe o imenovanju novog člana odbora vjerovnika u slučaju razrješenja jednog od dosadašnjih članova. Sud će imenovati novoga člana samo ako bi zbog razrješenja broj članova odbora vjerovnika bio manji od tri člana, a skupština vjerovnika tek na sljedećem ročištu može isključiti člana kojeg je imenovao sud i izabrati drugog člana odbora vjerovnika.

Odredbe slovenskog prava o razrješenju člana odbora vjerovnika bitno su opsežnije i preciznije. Slovenski sud ne može po službenoj dužnosti razriješiti člana odbora, već uvijek za to mora postojati zahtjev vjerovnika koji ukupno imaju 1/10 glasačkih prava. O takvom zahtjevu glasaju svi vjerovnici te do razrješenja člana odbora može doći samo ako su se vjerovnici u predanim glasačkim listićima većinski izjasnili za razrješenje. Stoga i ne čudi da slovenski zakonodavac nije propisao razloge za razrješenje, već očito uvažava autonomiju vjerovniku u tom pogledu. No, za razliku od hrvatskog prava, razrješenje člana odbora vjerovnika u slovenskom je pravu samo jedan od više slučajeva prestanka položaja člana odbora vjerovnika. Nema sumnje da bi u situacijama koje potpadaju pod slučaj prestanka ovlaštenja za obavljanje procesnih radnja koje su u slovenskom pravu predviđene u članku 85. stavku 1. u povezanosti s člankom 57. stavkom 3. i stavkom 58. ZFPPIPP-a hrvatski sud i po službenoj dužnosti, a ne samo na zahtjev vjerovnika, trebao donijeti odluku o razrješenju člana odbora vjerovnika. Odredbe slovenskog prava o zamjeni razriješеног člana odbora vjerovnika ili zamjeni člana odbora vjerovnika kojem je iz drugog razloga prestao položaj člana odbora vjerovnika novim članom odbora vjerovnika također su preciznije od hrvatskog prava.

Preporuka UNCITRAL-ovog Zakonodavnog vodiča o potrebi da insolventijsko pravo propiše razloge i proceduru za razrješenje članova odbora kao i pravila o zamjeni razriješenog člana novim članom odbora vjerovnika može se samo pozdraviti. Na tragu danih objašnjenja u tom vodiču možda bi se i hrvatskom Stečajnom zakonu barem primjerice mogli navesti opravdani ili važni razlozi za razrješenje člana odbora vjerovnika: njegova gruba nepažnja, nedostatak potrebnih vještina, nesposobnost, neučinkovitost, nedostatak neovisnosti i pristranosti, povreda povjerenja, sukob interesa.

Na tragu slovenskog ZFPPIPP-a u hrvatski Stečajni zakon bilo bi poželjno unijeti da članom odbora vjerovnika ne može biti vjerovnik i koji je ustupio svoju tražbinu drugom vjerovniku, vjerovnik koji je u potpunosti namirio svoju tražbinu odnosno tražbine u stečajnom postupku, vjerovnik čija je tražbina nepravodobno prijavljena, te vjerovnik čija je tražbina pravodobno prijavljena, ali je utvrđeno da tražbina vjerovnika ne postoji. Dakle, ti bi slučajevi mogli također biti predviđeni kao razlozi za razrješenje.

## **VIII. ODGOVORNOST ČLANOVA ODBORA VJEROVNIKA**

### **1. Hrvatsko pravo**

Stečajni zakon u pogledu odgovornosti članova odbora vjerovnika sadrži dva pravila. Članovi odbora vjerovnika dužni su naknaditi štetu razlučnim i stečajnim vjerovnicima, ako su svojom krivnjom povrijedili koju od svojih zakonskih dužnosti (čl. 100. st. 1. SZ). Pri tome je očito obuhvaćena kako namjera tako i nepažnja, jer Stečajni zakon nema u tom pogledu ograničenja.

Odredbe o zastari prava na podnošenje zahtijeva za naknadu štete prema stečajnom upravitelju primjenjuju se na odgovarajući način i na zastaru zahtijeva za naknadu štete prema članovima odbora vjerovnika (čl. 100. st. 2. SZ). To znači da pravo na podnošenje zahtijeva za naknadu štete nastale zbog povrede dužnosti člana odbora vjerovnika zastarijeva istekom roka od tri godine od saznanja oštećenoga za štetu i okolnosti na kojima se zasniva obveza člana odbora vjerovnika za naknadu štete (čl. 93. st. 1. u vezi s čl. 100. st. 2. SZ). U svakom slučaju pravo na podnošenje zahtijeva za naknadu štete zastarijeva najkasnije istekom roka od tri

godine od pravomoćnosti rješenja o zaključenju stečajnoga postupka (čl. 93. st. 2. u vezi s čl. 100. st. 2. SZ). Pravo na podnošenje zahtjeva za naknadu štete prouzročene povredom dužnosti počinjene u svezi s naknadom diobom ili nadzorom nad ispunjenjem stečajnoga plana zastarijeva istekom roka od tri godine od provedbe naknadne diobe ili završetka nadzora (čl. 93. st. 3. u vezi s čl. 100. st. 2. SZ). O zahtjevima za naknadu štete protiv člana odbora vjerovnika sud odlučuje u parnici (čl. 93. st. 4. u vezi s čl. 100. st. 2. SZ).

U literaturi se naglašava da su osnovne pretpostavke odgovornosti za štetu su: subjekti obveznog odnosa odgovornosti za štetu (štetnik i oštećeni); štetna radnja štetnika; šteta; uzročna veza između štetne radnje ili propuštanja i nastanka štete (kauzalni neksus) te protupravnost<sup>144</sup>.

Pri tome se protupravnost odnosi na samu štetnu radnju, odnosno je li štetnom radnjom povrijeđeno neko pravilo pozitivnog pravnog poretka. Za utvrđivanje da li je u određenom slučaju postoji protupravnost kao jedna od pretpostavki odnosa odgovornosti za štetu treba ocjenjivati da li se za protupravnost traže samo objektivni ili objektivni i subjektivni element protupravnosti. Objektivni element protupravnosti sastoji se u samoj činjenici da je štetnom radnjom povrijeđeno neko pravno pravilo, dok subjektivni element protupravnosti traži krivnju štetnika, kao osobni odnos štetnika prema radnji. Kako sukladno članku 100. stavku 1. SZ-a članovi odbora vjerovnika odgovaraju za skrivljene povrede svojih zakonskih dužnosti, onda se zasnivanje odnosa odgovornosti za štetu osim objektivnog elementa zahtjeva i subjektivni element, to jest krivnja<sup>145</sup>.

Navedeno znači da će u odštetnoj parnici tužitelj, to jest oštećeni razlučni ili stečajni vjerovnik, morati dokazivati da je član odbora vjerovnika skrivljenom radnjom ili propustom povrijedio svoju zakonsku dužnost te je zbog te radnje tužitelju nastupila određena štetna posljedica<sup>146</sup>. Za štetu koju član odbora vjerovnika individualno prouzrokuje razlučnom ili stečajnom vjerovniku povredom svojih zakonskih dužnosti koje ima kao član odbora vjerovnika odgovarat će osobno.

U odnosu na štetu koja bi razlučnim ili stečajnim vjerovnicima nastala temeljem neke zajedničke odluke odnosno danog mišljenja ili suglasnosti odbora vjerovnika Stečajni zakon ne sadrži odredbu koja bi propisivala njihovu solidarnu odgovornost za nastalu štetu. U literaturi se iznosi mišljenje da članovi odbora vjerovnika odgovaraju vjerovnicima

---

<sup>144</sup> Čuveljak, op. cit. u bilj. 25., str. 308.

<sup>145</sup> Čuveljak, op. cit. u bilj. 25., str. 308.

<sup>146</sup> Čuveljak, op. cit. u bilj. 25., str. 308.

primjenom općih pravila o odgovornosti više osoba za istu štetu.<sup>147</sup> Kod dokazivanja odgovornosti za štetu problem se u praksi javlja u slučaju regresnog zahtjeva prema kolegijalnom tijelu kao u konkretnom slučaju prema odboru vjerovnika, odnosno tijelu sastavljenom od više osoba.<sup>148</sup>

## **2. Slovensko pravo**

U slovenskom ZFPPIPP-u nema izričitih zakonskih odredbi koje govore o odgovornosti članova odbora vjerovnika za štetu koje svojim radnjama počine u postupku prisilne nagodbe ili u stečajnom postupku.

To znači da će za eventualno počinjenu štetu nastale njihovim radnjama u izvršavanju ili propuštanju zakonom propisanih zadaća odbora vjerovnika članovi odbora vjerovnika u Sloveniji vjerovnicima odgovarati po općim pravilima o odgovornosti za štetu i odnosnim pravilima o zastari sadržanima u slovenskom Obligacijskim zakoniku.<sup>149</sup>

## **3. UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu**

UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič u svojoj Preporuci br. 135. ističe da bi insolventijsko pravo trebalo propisati da su članovi odbora vjerovnika izuzeti od odgovornosti za njihove radnje poduzete u svojstvu članova odbora vjerovnika izuzev ako se utvrdi da su djelovali prijevarno ili da su krivi za namjerno loše ponašanje.

U svojim objašnjenjima ove preporuke Zakonodavni vodič navodi da su članovi odbora vjerovnika općenito odgovorni vjerovnicima, a ne prema vlasnicima poduzeća. Poželjno je da insolventijsko pravo zahtijeva od članova odbora vjerovnika da u dobroj vjeri izvršavaju zadaće odbora vjerovnika te da predvidi da su oni imuni od odgovornosti za radnje i odluke koje su poduzeli kao članovi odbora vjerovnika, izuzev ako se utvrdi da su djelovali prijevarno ili svojevolumeno ili da su prekršili fiducijarnu dužnost prema vjerovnicima koje predstavljaju. To primjerice može uključivati da su članovi odbora vjerovnika izvlačili dobit od upravljanja insolventijskom masom, da su stekli imovinu koja je sastavni dio

---

<sup>147</sup> *Hrastinski Jurčec*, op. cit. u bilj. 18., str. 66.

<sup>148</sup> Više o tome *Crnić Ivica*, *Odštetno pravo- zbirka sudskih rješenja o naknadi i popravljaju štete s napomenama i propisima drugo bitno izmijenjeno i dopunjeno izdanje*, Zgombić i partneri, Zagreb, 2008., str. 78.

<sup>149</sup> Obligacijski zakonik, Uradni list Republike Slovenije br. 97/07.

insolventne mase bez prethodnog odobrenja suda ili da iskoristili povjerljive obavijesti, podatke koje su primili kao članovi odbora vjerovnika. Standard odgovornosti mjerodavan za članove odbora vjerovnika može se razlikovati od onoga koji se primjenjuje na insolventnog upravitelja. Naime, članovi odbora ne moraju zadovoljiti zahtjeve u pogledu znanja i stručnosti i djeluju dobrovoljno bez nagrade. Važno je postići ravnotežu između previsokog stupnja odgovornosti koja će obeshrabriti vjerovnike da sudjeluju u odboru vjerovnika i preniskog stupnja odgovornosti koji bi mogao voditi zloupotrebe i spriječiti da odbor vjerovnika djeluje učinkovito kao predstavničko tijelo.<sup>150</sup>

#### **4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja**

Prema hrvatskom Stečajnom zakonu članovi odbora vjerovnika dužni su naknaditi štetu razlučnim i stečajnim vjerovnicima, ako su svojom krivnjom povrijedili koju od svojih zakonskih dužnosti. Pri tome krivnja uključuje kako namjeru tako i nepažnju. U pogledu zastare prava na podnošenje zahtjeva za naknadu štete prema njima odgovarajuće se primjenjuju pravila koja vrijede za zastaru prava na podnošenje zahtjeva za naknadu štete prema stečajnom upravitelju, a koja su prilagođena posebnostima stečajnog prava. Svaki od članova odbora vjerovnika odgovara osobno, nema izričitih odredaba o drugoj njihovoj vrsti odgovornosti.

U slovenskom ZFPPIPP-u nema posebne odredbe koja regulira odgovornost članova odbora vjerovnika za štetu koju počine vjerovnicima u obavljanju svojih zadataka kao članovi tog tijela u postupku prisilne nagodbe ili u stečajnom postupku. Stoga se na njihovu odgovornost za tu štetu primjenjuju opća pravila o odgovornosti za štetu i pravilima o zastari sadržana u slovenskom obveznom pravu.

Nema sumnje da su potrebna posebna pravila o odgovornosti za štetu koju prouzrokuju članovi odbora u insolventnim postupcima uslijed prirode tih postupaka i specifične štete koja može nastati kroz izvršavanje odnosno neizvršavanje zakonom predviđenih zadaća i dužnosti članova odbora.

---

<sup>150</sup> Zakonodavni vodič, str. 201., toč. 113.

S pravom Zakonodavni vodič upozorava na to da se ne smije propisati ni previsoki stupanj odgovornosti za obavljanje zadaća odbora vjerovnika, jer u tom slučaju će vjerovnici biti obeshrabreni i neće pristati biti članom odbora, a isto tako ne smije se propisati ni preniski stupanj odgovornosti, kako ne bi došlo do zloupotrebe položaja člana odbora vjerovnika i kako bi taj odbor doista mogao vršiti svoju ulogu predstavničkog tijela.

U hrvatskom stečajnom pravu bilo bi poželjno dodatno urediti pitanje odgovornosti za štetu koja nastane kao posljedica neke odluke, mišljenja ili suglasnosti koju je dao odbor vjerovnika kao kolektivno tijelo. Naime, u parnici je ponekad teško dokazati osobnu odgovornost pojedinog člana konkretnog odbora vjerovnika. Možda bi trebalo kao stupanj potrebne pažnje u obavljanju zadataka člana odbora vjerovnika odrediti običnu pažnju, a ne pažnju dobrog gospodara koja se traži za stečajnog upravitelja.

## **IX. NAGRADA ZA RAD I NAKNADA TROŠKOVA ČLANU ODBORA VJEROVNIKA**

### **1. Hrvatsko pravo**

Članovi odbora vjerovnika imaju pravo na nagradu za rad u odboru vjerovnika (čl. 102. st. 1. reč. 1. SZ). Nagrade pripadaju u troškove stečajnog postupka (čl. 155. st. 1. toč. 1. SZ). Nagrada se određuje do iznosa prosječne dnevne plaće u Republici Hrvatskoj po danu koji provedu u obavljanju poslova iz svog djelokruga (čl. 102. st. 2. reč. 2. SZ). Prosječna dnevna plaća utvrđuje se prema prosječnoj mjesečnoj isplaćenoj netoplaći po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za razdoblje siječanj – kolovoz (čl. 102. st. 1. toč. 3. SZ).

Kod određivanja visine nagrade svakako treba voditi računa o stvarno potrebnom vremenu i trudu pojedinog člana odbora vjerovnika prilikom pripreme za određenu sjednicu.<sup>151</sup> Tako bi se trebalo uzeti u obzir da li je član odbora vjerovnika izrađivao određene materijale i analize po pojedinim točkama, njegovom utrošenom vremenu i slično. Prilikom odmjeravanja nagrade bitno je razmotriti u kojoj je mjeri aktivan doprinos člana odbora vjerovnika, odnosno ne bi trebalo izjednačiti vjerovnika koji samo prisustvuje sastancima i

---

<sup>151</sup> *Hrastinski Jurčec*, op. cit. u bilj. 18., str. 66.

glasa s vjerovnikom koji je aktivno sudjelovao u pripremi sa svojim stručnim znanjem i vremenom utrošenim na pripremu.<sup>152</sup>

Iznimno, sud može odrediti nagradu članu odbora vjerovnika koji nije vjerovnik, uzimajući u obzir opseg i složenost poslova koji su mu povjereni (čl. 102. st. 2. SZ). Ponekad u praksi ova konkretna odredba može stvoriti zabunu s obzirom na to da su članovi odbora vjerovnika fizičke osobe koje najčešće nisu vjerovnici nego su samo predstavnici vjerovnika i to najčešće pravnih osoba imenovanih u odbor vjerovnika. Doslovnim tumačenjem ove zakonske odredbe ta iznimka bi se u pravilu odnosila na članove odbora vjerovnika, osim u slučajevima kada su imenovani članovi odbora vjerovnika ujedno i vjerovnici odnosno fizičke osobe, što nema smisla. Dakle, to bi bilo pogrešno tumačenje. Ova konkretna odredba zapravo se odnosi na osobe koje nisu predstavnici vjerovnika, kao ni dužnika, a isto tako nisu ni vjerovnici dužnika, već treće osobe koje svojim stručnim znanjem mogu pridonijeti radu odbora vjerovnika. Bez mogućnosti dobivanja nagrade, osobe koje nisu vjerovnici već samo stručnjaci koji svojim radom mogu doprinijeti radu odbora vjerovnika, vjerojatno u većini slučajeva uopće ne bi bile zainteresirane za rad u njemu.<sup>153</sup>

U Stečajnom zakonu nije izrijekom navedeno što se uzima kao parametar prilikom određivanja nagrade članu odbora vjerovnika, pa je u velikom dijelu konačna visina nagrade prepuštena diskrecionoj ocjeni suda koji odlučuje o visini nagrade.

Članovi odbora vjerovnika imaju pravo i na naknadu troškova uz odgovarajuću primjenu odredbi Stečajnog zakona o naknadi troškova stečajnom upravitelju (čl. 102. st. 3. SZ). Ti troškovi moraju biti opravdani i dokumentirani.<sup>154</sup> S obzirom na navedeno zakonsko pravilo problemi koji u praksi postoje u pogledu određivanja naknade troškova stečajnom upravitelju<sup>155</sup> reflektiraju se i na određivanje naknade troškova članovima odbora vjerovnika.

O nagradama i troškovima odlučuje sud posebnim rješenjem, na prijedlog odbora vjerovnika (čl. 102. st. 4. SZ). Rješenje o nagradama i troškovima objavit će se na mrežnoj stranici e- Oglasna ploča sudova (čl. 102. st. 5. reč. 1. SZ). Protiv toga rješenja pravo na žalbu ima stečajni upravitelj i svi članovi odbora vjerovnika (čl. 102 st. 5. reč. 2. SZ). Iz navedene

---

<sup>152</sup> Omazić, Šimić, op.cit. u bilj. 20., str.41.

<sup>153</sup> U tom pravcu i Čuveljak, op. cit. u bilj. 25., str. 313.

<sup>154</sup> Tako i Hrastinski Jurčec, op. cit. u bilj. 18., str. 67.

<sup>155</sup> Vidjeti o tome Bodul Dejan/Vuković Ante, Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima, objavljena na <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/CLN20V01D2016B953> dana 21. 07. 2016., posjećeno dana 10. 06. 2024., str. 1.-11.

odredbe proizlazi da vjerovnici koji nisu članovi odbora vjerovnika ne bi imali pravo na žalbu protiv tog rješenja. Spomenimo da pravo na žalbu protiv rješenja kojim sud odlučuje o pravu na nagradu za rad i naknadu stvarnih troškova stečajnog upravitelja ima osim stečajnog upravitelja i dužnika pojedinca i svaki stečajni vjerovnik (čl. 94. st. 5. SZ). Čini se da se ovlašteni predlagatelj zakona, a onda i zakonodavac, vodio logikom da članovi odbora vjerovnika predstavljaju vjerovnike i da su dužni u odboru vjerovnika štititi interese svih vjerovnika pa u tom cilju podnijeti i žalbu na rješenje o nagradi i naknadi troškova. Ako članovi odbora vjerovnika ne bi postupili na naprijed opisani način mogli bi snositi odgovornost za eventualnu štetu u smislu odredbe članka 100. Stečajnog zakona.<sup>156</sup>

U literaturi se ističe važnog adekvatnog honoriranja rada članova odbora, s obzirom na to da je za sudjelovanje na sjednicama potrebna prethodna priprema i proučavanje raznih materija, pri čemu oni taj rad obavljaju radi zaštite interesa svih vjerovnika, a ne samo svojih pojedinačnih interesa.<sup>157</sup> Dovodi se i u pitanje zakonsko rješenje prema kojem je za donošenje odluke o nagradi i naknadi troškova potreban prijedlog odbora vjerovnika, s obzirom da to da se radi o posebnom pravu članova odbora vjerovnika čije ostvarenje ne bi trebalo ovisiti o odluci tijela u čijem radu sudjeluju. Zato se smatra da bi trebalo postojati zakonsko pravilo prema kojem bi stečajni sudac mogao odlučiti o nagradi i naknadi troškova članova odbora vjerovnika i bez prijedloga odbora vjerovnika odnosno neovisno o njemu. Pri tome bi se stečajni upravitelj trebao izjasniti o svakom posebnom zahtjevu svakog od članova odbora kao i prijedlogu odbora vjerovnika.<sup>158</sup>

## 2. Slovensko pravo

Slovenski ZFPPIP ne sadrži odredbe o nagradi za rad članovima odbora vjerovnika, pa čak niti odredbe o troškovima koje su oni imali obavljajući taj rad.

---

<sup>156</sup> Omazić/Šimić, op. cit. u bilj. 20., str.42.

<sup>157</sup> Dika, op. cit. u bilj. 103., str. 161.

<sup>158</sup> Ibidem.

### 3. UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič o insolventijskom pravu

U Preporuci br. 130. rečenici 2. UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič naglašava da insolventijsko pravo treba odrediti kako će biti plaćeni troškovi odbora vjerovnika.

U svojim objašnjenjima te preporuke Zakonodavni vodič ističe da se u slučajevima u kojima je osnovan odbor vjerovnika mora odrediti u kojem opsegu će insolventijska masa platiti troškove odbora vjerovnika. Neka insolventijski pravni sustavi dozvoljavaju vjerovnicima da osnuju neslužbeni odbor vjerovnika koji formalno nije priznat od strane suda ili insolventijskog upravitelja i čije troškove tada ne plaća insolventijska masa već sami vjerovnici koji su osnovali odbor. Drugi insolventijski pravni sustavi određuju da se troškovi odbora vjerovnika plaćaju iz insolventijske mase. Pitanje tko treba platiti troškove jest usko povezano s ulogom odbora, posebno u kojem opsegu se zadaće koje trebaju obavljati vjerovnici u određenom insolventijskom pravu mogu obavljati putem odbora vjerovnika ili uz njegovu pomoć. To i drugi faktori će utjecati na osnivanje odbora vjerovnika u konkretnom insolventijskom postupku. Ako se u insolventijskom pravu predviđa da će troškovi odbora vjerovnika biti plaćeni iz insolventijske mase, tada je poželjno da sud ima ovlast ograničiti prekomjerne izdatke.<sup>159</sup>

Istaknimo da Zakonodavni vodič u svojim objašnjenjima danim uz preporuke polazi od premise da članovi odbora vjerovnika obavljaju svoj rad dobrovoljno.<sup>160</sup> Stoga on ne sadrži nikakvih daljnjih pravila o nagrađivanju članova odbora vjerovnika.

Sasvim odvojeno od pitanja nagrada i naknada troškova članovima odbora vjerovnika jest pitanje zaposlenja odnosno plaćanja nagrade i troškova stručnjacima, profesionalnim osobama koje je angažirao odbor vjerovnika. Sukladno Preporuci br. 134. rečenici 2. Zakonodavni vodič ističe da insolventijsko pravo treba odrediti kako će se platiti nagrada za rad i troškovi tih profesionalaca.

---

<sup>159</sup> Zakonodavni vodič, str. 197. toč. 100.

<sup>160</sup> Zakonodavni vodič, str. 201., toč. 113.

#### **4. Poredbenopravni sažetak s preporukom poželjnih zakonskih rješenja**

Za razliku od slovenskog ZFPPIPP-a, hrvatski Stečajni zakon propisuje pravo na nagradu za rad u odboru vjerovnika kao i pravo na naknadu troškova članova toga odbora koji su nastali obavljanjem njihovih zadaća. Iz zakonskih odredaba jasno proizlazi da vjerovnici koji nisu članovi odbora odnosno skupština vjerovnika nemaju nikakav utjecaj na visinu nagrade i visinu naknade troškova koja se isplaćuje članovima odbora vjerovnika. To smatram nelogičnim s obzirom na to da se nagrade za rad u odboru vjerovnika i naknade troškova njegovim članovima isplaćuju iz stečajne mase. Nadalje, s obzirom na to da članovi odbora vjerovnika u svom radu štite interese svih stečajnih vjerovnika, logično bi bilo dopustiti svim stečajnim vjerovnicima pravo na ulaganje žalbe protiv sudskog rješenja o visini nagrade i naknade troškova. Ta bi žalba bila osobito važna ako odbor općenito ili pojedini njegovi članovi nisu obavljali svoje zakonom propisane zadaće i nisu štitili zajednički interes stečajnih vjerovnika, uključujući i slučaj u kojem bi dosuđeni iznos za nagradu i naknadu troškova bio neprimjereno visok. Žalbu protiv rješenja o visini nagrade i naknade troškova članovima odbora vjerovnika prema hrvatskom pravu ima i stečajni upravitelj. Naravno, bilo bi moguće zamisliti da stečajni upravitelj uloži žalbu protiv te sudske odluke jer su mu članovi odbori vjerovnika zamjerali neprestanim inzistiranjem na pregledavanju poslovne dokumentacije odnosno poslovnim knjigama ili su mu otežavali dobivanje odobrenja za predračun troškova stečajnog postupka. No, tu je sud da pravilno i zakonito odluči o toj žalbi. Pored toga, stečajni upravitelj ne bi smio djelovati vođen „zamjerkama“, već profesionalnim standardima. No, ipak je važno da on ima pravo na žalbu protiv spomenute odluke suda, jer je moguće da su nagrade i troškovi doista previsoko odmjereni, a stečajni upravitelj ima dužnost štititi kako stečajnu masu, tako i interese stečajnog dužnika. To osobito može doći do izražaja, ako je riječ o restrukturirajućem stečajnom postupku putem stečajnog plana te će stečajni dužnik nastaviti svoje poslovanje. Istaknimo da je stečajni upravitelj odgovoran za svoj rad svim sudionicima stečajnog postupka.

Zakonodavni vodič polazi od premise da članovi odbora vjerovnika svoj rad u odboru vjerovnika obavljaju dobrovoljno, pa ne sadrži dodatna pravila o tome. No, u svojim preporukama naglašava važnost da insolventijsko pravo točno odredi tko će snositi njihove troškove za rad u odboru vjerovnika, kao i potrebu da insolventijsko pravo jasno propiše tko snosi plaćanje nagrade i troškove profesionalcima koje je eventualno angažirao odbor vjerovnika za stručnu pomoć u radu. Zakonodavni vodič je ujedno istaknuo i da u pojedinim

insolventcijskim pravima postoji mogućnost formiranja neslužbenih odbora vjerovnika koji nisu priznati ni od suda ni od stečajnog upravitelja, ali da troškove takvog neslužbenog odbora vjerovnika plaćaju isključivo vjerovnici koji su ga neformalno osnovali.

Radi veće pravne predvidljivosti, veće pravne sigurnosti kao i transparentnosti bilo bi poželjno da se u hrvatskom stečajnom pravu detaljnije regulira pravo na nagradu za rad i na naknadu troškova članovima odbora vjerovnika, pa barem podzakonskim propisima.

## **X. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA S PREPORUKAMA DE LEGE FERENDA ZA HRVATSKO PRAVO**

Tijekom rada u odvjetništvu sudjelovala sam u mnogim stečajnim postupcima, a često kao zastupnik vjerovnika i u radu odbora vjerovnika. Polazeći od važećih odredaba hrvatskog Stečajnog zakona o odboru vjerovnika, predstavljenih rješenja o odboru vjerovnika u slovenskom ZFPPIPP-u, preporuka i objašnjenja sadržanih u UNCTITRAL-ovom Zakonodavnom vodiču, komparativne usporedbe svih tih promatranih rješenja te mojih vlastitih iskustava iz hrvatskih stečajnih postupaka mogu kao zaključak ovog specijalističkog rada dati sljedeće preporuke *de lege ferenda* za hrvatsko pravo.

### **1. Svrha odbora vjerovnika i njegovi zadatci odnosno dužnosti**

Hrvatski Stečajni zakon u načelu u sadržajnom smislu dobro regulira zadaće odnosno dužnosti odbora vjerovnika, no propisane zadaće koje su sadržane u članku 98. stavku 1. i 2. SZ-a u pojedinim elementima nepotrebno se preklapaju, kao što je „pregledavanje poslovnih knjiga i poslovne dokumentacije“. Stoga bi navedeni članak trebalo nomotehnički doraditi, kako bi se izbjegla ta suvišna ponavljanja.

Važno je napomenuti da brojne zakonom predviđene zadaće odbora vjerovnika u hrvatskom stečajnom pravu koje se odnose na davanje odobrenja, suglasnosti, mišljenja i očitovanja u različitim situacijama te nadzorne i savjetodavne zadaće mogu obaviti samo ako članovi odbora vjerovnika imaju potrebno znanje i sposobnost obavljati te zadaće. U praksi često svjedočim situacijama u kojima su neki članovi odbora vjerovnika u toj mjeri nestručni

da uopće ne prate tijekom stečajnog postupka, često ne poznaju vrstu poslovanja kojom se bavi stečajni dužnik, a što dovodi do potpunog nesnalaženja prilikom donošenja odluka. Česta je situacija nepoznavanja pravnih propisa uslijed čega pojedini članovi odbora vjerovnika pokušavaju donijeti odluke koje nisu u njihovoj nadležnosti, kao i da radom u odboru vjerovnika pokušavaju u prvom redu zaštititi svoje vlastite interese ne vodeći računa o zajedničkom interesu vjerovnika. Njihovo neznanje ponekad iskorištava i stečajni upravitelj na način da o određenom pitanju iznese samo argumente koji govore za donošenje odluke, odobrenja ili mišljenja za koje upravitelj želi da ih odbor vjerovnika donese, ne upozoravajući na moguće negativne aspekte takve odluke, premda članovi odbora vjerovnika nisu u stanju samostalno predvidjeti moguće štetne posljedice. Ponekad se članovi odbora nađu u parnicama kao tuženici za naknadu štete do koje je došlo kao posljedica njihovog rada u odboru vjerovnika, premda štetu nisu željeli namjerno, već je ona bila posljedica njihovog nedovoljnog znanja i nesnalaženja u stečajnom postupku.

Premda u hrvatskom stečajnom pravu postoji mogućnost da se kao član odbora vjerovnika izabere osoba koja bi svojim stručnim znanjem mogla pridonijeti radu odbora (čl. 96. st. 3. SZ), ta se odredba gotovo uopće ne primjenjuje u praksi. Možda bi stoga kao dodatnu mogućnost bilo dobro predvidjeti mogućnost da odbor vjerovnika angažira stručnjaka, profesionalca koji će mu pomoći u radu, kao što se to sugerira u Preporuci br. 134. rečenici 1. Zakonodavnog vodiča.

Bilo bi korisno u Stečajnom zakonu pored odbora vjerovnika predvidjeti i dodatnu mogućnost da pojedine kategorije odnosno skupine vjerovnika, uključujući i različne vjerovnike imenuju svog predstavnika (inspektora), koji bi u stečajnom postupku vodio računa prvenstveno o njihovim interesima, a koju spominje Zakonodavni vodič. U tom slučaju bi trebalo regulirati i ovlaštenja takvog predstavnika. Oni vjerovnici koji bi ga izabrali kao svog predstavnika morali bi snositi i troškove za njegov rad.

Ozbiljan je nedostatak hrvatskog stečajnog prava što ono, za razliku od slovenskog prava (čl. 87. st. 2. i čl. 137. st. 2. ZFPPIPP) i Preporuke br. 111. dane u Zakonodavnom vodiču, uopće ne sadrži odredbe o zaštiti povjerljivih podataka odnosno zaštiti poslovne tajne u stečajnom postupku. Član odbora vjerovnika posebno je u situaciji saznati sve informacije o stečajnom dužniku. Nažalost, kultura u pogledu zaštite poslovnih informacija za koje su stranke saznale tijekom trajanja stečajnog postupka u Hrvatskoj je gotovo nepostojeća. Često

se podaci o poslovanju stečajnog dužnika nađu u svim medijima, dok o usmenom prenošenju informacija ne trebamo niti govoriti. Uslijed toga nastaje šteta kako za stečajnog dužnika tako i za vjerovnike s obzirom na to da povlaštene informacije iz stečajnih postupaka koje su postale javno dostupne svima mogu znatno otežati unovčenje imovine. Stoga bi odgovarajuće odredbe o zaštiti povjerljivih podataka odnosno zaštiti poslovne tajne trebalo što prije unijeti u Stečajni zakon. Pri tome podatci koji bi se smatrali poslovnom tajnom ne bi se smjeli priopćavati ni činiti dostupnim neovlaštenim osobama, ako posebnim zakonom nije što drugo određeno. Samo određeni podaci mogli bi nositi oznaku tajnosti, dok bi dostupnost i objavljivanje ostalih podataka bilo pravilo. Dakle, Stečajnim zakon bi bilo potrebno razgraničiti koja vrsta podataka podliježe tajnosti, a koja je dostupna za objavu. Time bi se ostvarila potrebna ravnoteža između transparentnosti postupka i čuvanja poslovne tajne. Ako nema iznimke, objavljivanje podataka bilo bi obvezno, s obzirom na to da je pristup podacima u stečajnim postupcima pravilo. Treba istaknuti da bi se iznimke u smislu zaštite poslovne tajne trebale usko tumačiti i ne bi se smjele koristiti za prikrivanje poslova koji su štetni i za javni interes.

## **2. Osnivanje odbora vjerovnika**

Hrvatsko stečajno pravo ne nameće obvezu osnivanja odbora vjerovnika, već je u pravilu riječ o fakultativnom tijelu (čl. 96. st. 1.; čl. 97. st. 1.; čl. 107. st.1. SZ). U slovenskom stečajnom postupku odbor vjerovnika se isključivo može osnovati na zahtjev vjerovnika (čl. 77. st. 1. toč. 2. ZFPPIPP). Time je naglašena autonomija vjerovnika u stečajnom postupku. UNCITRAL-ov Zakonodavni vodič u svojim objašnjenima naglašava potrebu uključivanja vjerovnika u stečajni postupak te odbor vjerovnika smatra najdemokratičnijim načinom za uključivanje vjerovnika.

Imajući u vidu navedeno, postavlja se pitanje je li opravdano da je hrvatski zakonodavac onemogućio osnivanje odbora vjerovnika u svim stečajnim postupcima ispod 270.000,00 eura (čl. 127. st. 1.-3. SZ).

Za razliku od hrvatskog prava koji nema pravila o tome tko pri osnivanju odbora vjerovnika ne može od vjerovnika biti izabran za člana odbora vjerovnika, slovensko pravo ima vrlo detaljne odredbe o tome (čl. 78. st. 1.-2. ZFPPIPP). Svrha tih pravila je spriječiti pristranost vjerovnika i spriječiti da pojedini vjerovnici kao članovi odbora iskorištavaju tu

poziciju za vlastite interese suprotno zajedničkom interesu vjerovnika stečajnog dužnika. I Zakonodavni vodič izričito u svojim preporukama naglašava važnost postojanja pravila u insolventijskom pravu koja će onemogućiti izabiranje članova odbora koji bi mogli biti pristrani. Stoga je vrlo važno da hrvatski zakonodavac što prije takva pravila uvede u Stečajni zakon.

### **3. Sastav odbora vjerovnika**

Hrvatski Stečajni zakon ima vrlo fleksibilne odredbe o sastavu vjerovnika. U odboru vjerovnika moraju biti zastupljeni stečajni vjerovnici s najvišim tražbinama, stečajni vjerovnici s malim tražbinama te prijašnji dužnikovi radnici, ako kao stečajni vjerovnici sudjeluju s beznačajnim tražbina (čl. 96. st. 2. SZ). Razlučni vjerovnici mogu, ali ne moraju biti članovi odbora vjerovnika, a isto vrijedi i za osobe koje nisu vjerovnici ali bi svojim stručnim znanjem mogle pridonijeti radu toga odbor (čl. 96. st. 3. SZ).

U svojoj odvjetničkoj praksi u stečajnim postupcima često svjedočim kako vjerovnici s najvišim tražbinama pokušavaju koristiti odbor vjerovnika kao sredstvo za ostvarivanje svojih partikularnih interesa, uz potpuno zanemarivanje interesa drugih vjerovnika. Stoga smatram da bi zakonodavac trebao detaljnije zakonom propisati sastav odbora vjerovnika, kako bi se onemogućilo da vjerovnici s najvećim tražbinama imaju i najveći broj zastupnika u odboru vjerovnika odnosno kako bi se osiguralo da vjerovnici budu ravnomjerno zastupljeni. Jedino tako se može postići da odbor vjerovnika doista radi kao predstavničko tijelo u korist zajedničkog interesa vjerovnika stečajnog dužnika.

### **4. Sjednice odbora vjerovnika i donošenje odluka**

U usporedbi s hrvatskim pravom (čl. 101. SZ) slovensko pravo mnogo detaljnije regulira pitanja vezana za sjednicu odbora i donošenje odluka (čl. 90.-96.a ZFPPIPP), posebice sazivanje sjednice sa striktnim rokovima, izbor i obnašanje funkcije predsjednika odbora vjerovnika, sudjelovanje i zastupanje na sjednici odbora vjerovnika, mjesto održavanja

sjednice, tijekom sjednice. Za hrvatskog zakonodavca ostaje za razmisliti u kojoj mjeri bi i on ta pitanja mogao detaljnije regulirati.

Posebno se korisnim i važnim čini da se u Stečajni zakon uvede mogućnost da član odbora vjerovnika podnese pisanu izjavu posebice onda kada je iz opravdanih razloga spriječen doći na sjednicu odbora vjerovnika.

Bilo bi korisno regulirati i mogućnost održavanja dopisnih sjednica, tj. davanja pisanih izjava svih članova odbora vjerovnika u pogledu pojedinih pitanja u pogledu kojih nije potrebna rasprava i zakazivanje sjednice u fizičkom obliku.

Trebalo bi zakonski izričito otvoriti i mogućnost održavanja sjednica kao video-konferencija, imajući u vidu sva loša iskustva vezanim za pandemiju i bolest COVID-19.

Prema sadašnjem zakonskom rješenju u hrvatskom pravu odbor vjerovnika odlučuje većinom glasova nazočnih članova (čl. 101. st. 6. SZ). To se pravilo u praksi može zloupotrijebiti. Stoga bi zakonom trebalo propisati da se smatra da je neka odluka odbora vjerovnika izglasana ako je u glasanju sudjelovala većina članova odbora vjerovnika i ako je za tu odluku glasala većina članova odbora vjerovnika koji su sudjelovali u glasanju, izuzev ako zakon određuje da za pojedinu odluku mora glasati većina svih članova odbora vjerovnika. To rješenje, koje je inače sadržano u članku 90. stavku 5. točkama 1.-2. slovenskog ZFPPIPP-a, mnogo je pravednije i uravnoteženije za zajednički interes vjerovnika.

Radi transparentnosti rada odbora vjerovnika bilo bi korisno u okviru hrvatskog Stečajnog zakona izričito predvidjeti mogućnost odbora vjerovnika donijeti svoj poslovnik o radu, što slovenski ZFPPIPP također izričito dozvoljava u svom članku 90. stavku 6, a i Zakonodavni vodič izričito upozorava nacionalne zakonodavce na tu mogućnost.

## **5. Nadzor nad radom odbora vjerovnika**

Za razliku od slovenskog prava i Zakonodavnog vodiča hrvatski Stečajni zakon sadrži izričitu odredbu prema kojoj sud nadzire rad odbora vjerovnika (čl. 76. toč. 4. SZ).

Utjecaj suda na rad odbora vjerovnika u hrvatskom pravu vidljiv je i iz njegovog ovlaštenja prije prvog ročišta vjerovnika imenovati odbor vjerovnika (čl. 96. st. 1. SZ), nadalje iz njegovog ovlaštenja po službenoj dužnosti razriješiti člana odbora vjerovnika (čl. 99. st. 1. SZ), kao i iz ovlaštenja pod zakonom propisanim pretpostavkama ukinuti odluku odbora vjerovnika (čl. 101. st. 7. SZ). Stečajni zakon propisuje obvezu pozivanja suda na sjednice odbora vjerovnika te da sjednici odbora vjerovnika može biti nazočan sud i stečajni upravitelj bez prava glasa (čl. 101. st. 5. reč.1.-2. SZ). Mogućnost snažnog utjecaja na rad odbora vjerovnika u hrvatskom pravu dan je i skupštini vjerovnika s obzirom na to da ona može odlučiti o osnivanju odbora vjerovnika, ako ga nije osnovao sud, može utjecati na to tko će biti član odbora (čl. 107. st. 1. toč. 1. SZ), kao i s obzirom na njezino ovlaštenje donositi sve odluke iz nadležnosti odbora vjerovnika (čl. 107. st. 1. toč. 5. SZ). U ovom trenutku ne vidim potrebe za drugačijim pravilima SZ-a u pogledu pitanja nadzora nad radom odbora vjerovnika.

## **6. Razrješenje člana odbora vjerovnika**

Nasuprot tome pravila o razrješenju članova odbora vjerovnika u Stečajnom zakonu nisu dovoljno precizna. Iz članka 99. stavka 1. rečenice 1. SZ-a jasno proizlazi da sud po službenoj dužnosti može razriješiti člana odbora vjerovnika, ali nije dovoljno jasno da li zahtjev za razrješenje člana odbora može staviti i samo jedan vjerovnik, ili više vjerovnika ili jedino skupština vjerovnika. Zapravo bi zakonodavac trebao izričito propisati da člana vjerovnika može razriješiti sud po službenoj dužnosti ili da do razrješenja člana odbora vjerovnika može doći na zahtjev skupštine vjerovnika. Nažalost, hrvatski zakonodavac propustio je propisati i razloge za razrješenje, pa ostaje previše diskrecijske ovlasti u rukama suda. Nisu dovoljno precizne ni zakonske odredbe o imenovanju novog člana odbora vjerovnika u slučaju razrješenja jednog od dosadašnjih članova. Prema važećem pravilu sud će imenovati novoga člana samo ako bi zbog razrješenja broj članova odbora vjerovnika bio manji od tri člana, a skupština vjerovnika tek na sljedećem ročištu može isključiti člana kojeg je imenovao sud i izabrati drugog člana odbora vjerovnika (čl. 99. st. 2. reč. 1.-2. SZ). Zapravo bi s prijedlogom za razrješenje jednog člana odbora vjerovnika skupština trebala odmah staviti i prijedlog za imenovanje novog člana toga odbora.

U potpunosti podržavam Preporuku br. 136. UNCITRAL-ovog Zakonodavnog vodiča o insolventijskom pravu koja naglašava potrebu taksativnog navođenja razloga i procedure za razrješenje članova odbora kao i pravila o zamjeni razriješenog člana novim članom odbora vjerovnika. Na tragu danih objašnjenja u tom vodiču možda bi se i u hrvatskom Stečajnom zakonu barem primjerice mogli navesti opravdani ili važni razlozi za razrješenje člana odbora vjerovnika, a osobito: gruba nepažnja člana odbora vjerovnika, njegov nedostatak potrebnih vještina, njegova nesposobnost, njegova neučinkovitost, njegov nedostatak neovisnosti i pristranosti, povreda povjerenja s njegove strane, kao i sukob interesa u koji je uključen.

Slovensko pravo ne regulira razloge za razrješenje člana odbora vjerovnika u insolventijskim postupcima, a niti ga sud može razriješiti po službenoj dužnosti. To pitanje razrješenja člana odbora vjerovnika slovensko pravo u potpunosti stavlja u ruke većinskoj odluci vjerovnika insolventnog dužnika (čl. 81. i čl. 86. ZFPPIPP). No, razrješenje člana odbora vjerovnika u slovenskom pravu samo je jedan od razloga prestanka položaja člana odbora vjerovnika (čl. 85. ZFPPIPP). Ako hrvatsko pravo ostane pri sadašnjem zakonskom pristupu prema kojem sud donosi rješenje o razrješenju člana odbora u svim slučajevima u kojima vjerovnik više neće obavljati tu funkciju, tada bi na tragu slovenskog prava kao obavezan razlog za razrješenje člana odbora vjerovnika u Stečajnom zakonu dodatno trebalo navesti slučajeve u kojima je utvrđeno da je: 1. on kao vjerovnik ustupio svoju tražbinu drugom vjerovniku ili 2. njegova tražbina u potpunosti namirena u stečajnom postupku, 3. njegova tražbina nepravodobno prijavljena, te 4. njegova tražbina pravodobno prijavljena, ali je ujedno i utvrđeno da tražbina vjerovnika ne postoji.

## **7. Odgovornost članova odbora vjerovnika**

Za razliku od slovenskog ZFPPIPP-a koji ne sadrži posebne odredbe o odgovornosti članova odbora vjerovnika za štetu koju počinu u obavljanju svojih zadataka kao članovi toga tijela u postupku prisilne nagodbe ili u stečajnom postupku, hrvatski Stečajni zakon određuje da su članovi odbora vjerovnika dužni naknaditi štetu razlučnim i stečajnim vjerovnicima, ako su svojom krivnjom povrijedili koju od svojih zakonskih dužnosti (čl. 100. reč. 1. SZ). Pri tome krivnja očito uključuje kako namjeru tako i nepažnju. U pogledu zastare prava na podnošenje zahtjeva za naknadu štete prema njima odgovarajuće se primjenjuju pravila koja vrijede za zastaru prava na podnošenje zahtjeva za naknadu štete prema stečajnom upravitelju,

a koja su prilagođena posebnostima stečajnog prava (čl. 100. reč. 2. SZ). Svaki od članova odbora vjerovnika odgovara osobno, nema izričitih odredaba o drugoj njihovoj vrsti odgovornosti.

Vrlo važnom smatram Preporuku br. 135. Zakonodavnog vodiča koja ističe da bi insolventijsko pravo trebalo propisati da su članovi odbora vjerovnika izuzeti od odgovornosti za njihove radnje poduzete u svojstvu članova odbora vjerovnika izuzev ako se utvrdi da su djelovali prijevarno ili da su krivi za namjerno loše ponašanje. S pravom se u objašnjenjima te preporuke navodi da se ne smije odrediti previsoki stupanj odgovornosti za obavljanje zadaća odbora vjerovnika, jer u tom slučaju vjerovnici neće htjeti postati članovi toga tijela. S druge strane stupanj odgovornosti ne smije biti prenizak kako članovi odbora vjerovnika ne bi zloupotrebljavali svoj položaj u tom tijelu. U svakom slučaju standard odgovornosti članova odbora vjerovnika ne bi smio biti izjednačen sa standardom odgovornosti stečajnoga upravitelja, s obzirom na to da je stečajni upravitelj dužan imati stručno znanje kako bi profesionalno mogao obavljati svoju ulogu u stečajnom postupku, dok stručno znanje nije pretpostavka za imenovanje članom odbora vjerovnika. Imajući to u vidu, hrvatski zakonodavac bi trebao razmotriti, bi li bilo uputno sniziti stupanj odgovornosti za člana odbora vjerovnika koji je u ovom trenutku propisan u članku 100. reč. 1. SZ-a. Smatram da bi kao stupanj potrebne pažnje u obavljanju zadataka člana odbora vjerovnika trebalo odrediti običnu pažnju, a ne pažnju dobrog gospodara koja se po zakonu traži za stečajnog upravitelja (vidjeti primjerice čl. 89. st. 1. toč. 5. SZ).

U hrvatskom stečajnom pravu bilo bi poželjno dodatno urediti i pitanje odgovornosti za štetu koja nastane kao posljedica neke odluke, mišljenja ili suglasnosti koju je dao odbor vjerovnika kao kolektivno tijelo. U parnici je ponekad teško dokazati osobnu odgovornost pojedinog člana konkretnog odbora vjerovnika.

U svakom slučaju potrebno je raditi na podizanju svijesti o odgovornosti članova odbora vjerovnika za rad u odboru i za zaštitu zajedničkog interesa stečajnih vjerovnika.

## **8. Nagrada za rad i naknada troškova članu odbora vjerovnika**

Za razliku od slovenskog ZFPPIPP-a koji o tome nema nikakvih pravila, Stečajni zakon propisuje pravo na nagradu za rad u odboru vjerovnika i način izračuna te nagrade (čl. 102. st. 1.-2. SZ), a isto tako i pravo na naknadu troškova članu odbora vjerovnika, pri čemu

on upućuje na odgovarajuću primjenu odredaba SZ-a o naknadi troškova stečajnom upravitelju (čl. 102. st. 3. SZ). Time se svi problemi koji u praksi postoje u pogledu isplate troškova stečajnom upravitelju odražavaju i na isplatu troškova članovima odbora. Stoga bi bilo poželjno kada bi se barem podzakonskim aktom detaljnije uredilo plaćanje troškova članovima odbora vjerovnika koji nastanu pri obavljanju njihovog rada u odboru vjerovnika.

Nažalost, stečajni vjerovnici odnosno skupština vjerovnika nemaju utjecaj na isplatu nagrada za rad i troškova članovima odbora vjerovnika. Naime, pravo na žalbu protiv rješenja kojim je sud odlučio o navedenim nagradama i troškovima, ima samo stečajni upravitelj i svi članovi odbora vjerovnika (čl. 102. st. 5. SZ). To nije ispravno, s obzirom da nagrade i izdaci članova odbora vjerovnika pripadaju u troškove stečajnoga postupka (čl. 155. toč. 3. SZ) i namiruju se kao obveza stečajne mase prije namirenja samih stečajnih vjerovnika (čl. 154. st. 1.-2. SZ). Stoga bi *de lege ferenda* trebalo zakonom priznati pravo na žalbu protiv navedenog sudskog rješenja o nagradama i troškovima članovima odbora vjerovnika i svim stečajnim vjerovnicima.

I sam Zakonodavni vodič u Preporuci br. 130. reč. 2. izričito naglašava važnost da insolventijsko pravo odredi kako će se platiti troškovi članova odbora vjerovnika. No, kad je riječ o nagradi za rad u odboru vjerovnika, on polazi od premise da članovi odbora vjerovnika taj rad obavljaju dobrovoljno. Ali insolventijsko pravo bi trebalo dozvoliti odboru vjerovnika angažiranje stručnjaka profesionalca koji će pomagati odboru vjerovnika u obavljanju njegovih zadaća, u kojem slučaju insolventijsko pravo treba odrediti tko će snositi nagradu za rad dotičnog stručnjaka kao i njegove troškove, kako to izričito ističe Preporuka br. 134. Zakonodavnog vodiča. Hrvatsko stečajno pravo bi se trebalo otvoriti i za tu pravnu mogućnost.

## **PRAVNI IZVORI**

### **1. Ustav, zakoni i propisi**

1. Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 05/14
2. Stečajni zakon, Narodne novine br. 71/15, 104/17, 36/22, 27/24
3. Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, Narodne novine br. 104/17
4. Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, Narodne novine br. 123/03
5. Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, Narodne novine br. 82/06
6. Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, Narodne novine br. 129/00
7. Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine br 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/18, 126/21, 114/22, 156/22
8. Zakon o sanaciji kreditnih institucija investicijskih društava, Narodne novine br. 146/20, 21/20, 27/24
9. Zakon o javnom bilježništvu, Narodne novine br.78/93,29/94, 162/98, 16/07, 75/09, 120/16, 57/22
10. Zakon o prisilnoj likvidaciji kreditnih institucija, Narodne novine br. 146/20, 27/24
11. Zakon o osiguranju, Narodne novine br. 30/15, 112/18, 63/20, 133/20, 151/22g
12. Zakonom o stečaju potrošača Narodne novine br. 100/15, 67/18, 36/22
13. Zakonom o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku Narodne novine br.32/17
14. Zakon o finničnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, Uradni list Republike Slovenije br. 126/07 , 40/09, 59/09, 52/10, 26/11, 87/11, 23/12, 47/13, 63/13, 100/13, 13/14, 10/15, 27/16, 31/16, 38/16, 63/16, 54/18, 69/19, 74/20, 85/20, 176/21, 178/21, 196/21, 157/22, 35/23, 57/23, 103/23
15. Zakonom o zaštiti tajnosti podataka, Narodne novine br. 108/96
16. Zakon o parničnom postupku, Narodne novine br. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23
17. Obligacijski zakonik, Uradni list Republike Slovenije br. 97/07, pročišćeni tekst 64/16 – odl. US i 20/18 – OROZ631n
18. UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Law, Parts One and Two (2004), dostupan na web stranici: [https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativeguides/insolvency\\_law](https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativeguides/insolvency_law), United Nations Publication, Sales No. E.05.V.10, ISBN 92-1-133736-4, New York, 2005.
19. UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Law, Part Three (2010), dostupan na web stranici: [https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativeguides/insolvency\\_law](https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativeguides/insolvency_law),

United Nations Publication, Sales No.: E.12.V.16, ISBN 978-92-1-133803-4, e-ISBN 978-92-1-055716-0, New York, 2012.

20. UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Law, Part Four (2019 2nd. ed.), dostupan na web stranici: [https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativeguides/insolvency\\_law](https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativeguides/insolvency_law), United Nations Publication, e-ISBN 978-92-1-004806-4, Vienna, 2020.
21. UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Law, Part Five (2021), dostupan na web stranici: [https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativeguides/insolvency\\_law](https://uncitral.un.org/en/texts/insolvency/legislativeguides/insolvency_law), United Nations Publication, Sales No.: E.22.V.19, ISBN 978-92-1130449-7, e-ISBN 978-92-1001544-8, Vienna, 2022.

## **2. Sudske odluke**

1. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: PŽ-2779/2001, od dana 12. 06. 2001., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B2779S01D20010612>, pregledano dana 20.6.2024.
2. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: PŽ-5574/05 od 04. 10. 2005., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH201G2005SPzB5574A053>, pregledano dana 20. 06. 2024.
3. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, PŽ-521/07 od 30. 04. 2007., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH201G2007SPzB521A073>, pregledano dana 20. 06. 2024.
4. Rješenje Visokog trgovačkog suda RH, PŽ-5019/2007 od 11. 12. 2007., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH201G2007SPzB5019A073>, pregledano dana 20. 06. 2024.
5. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, PŽ-3689/2008 od 27. 08. 2008., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH201G2008SPzB3689A084>, pregledano dana 10. 06. 2024.
6. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-278/2009 od 18. 02. 2009., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH201G2009SPzB278A093>, pregledano dana 20. 06. 2024.
7. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, br. PŽ-667/2019 od 13. 02. 2019., objavljeno na <https://ius.info.hr/sudska-praksa/VTSRH2019PzB667A3>, pregledano dana 20. 06. 2024.
8. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, PŽ-7072/2019-2 od 11. 12. 2019., objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2019PzB7072A2>, pregledano dana 19. 06. 2024.

9. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, PŽ-5574/05 od 04. 10. 2005., objavljeno u knjizi: *Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, Narodne Novine, Zagreb, 2018., str. 301.
10. Rješenje Trgovačkog suda u Splitu, St-119/01 od 7.7.2005., objavljeno u knjizi: *Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, Narodne Novine, Zagreb, 2018., str. 301.
11. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, PŽ-278/2009 od 18. 02. 2009., objavljena u knjizi: *Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, Narodne Novine, Zagreb, 2018., str. 304
12. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, PŽ-3689/08 od 27. 08. 2008., objavljeno u knjizi: *Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, Narodne Novine, Zagreb, 2018., str. 305
13. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, PŽ-5856/08 od 17. 09. 2008., objavljeno u knjizi: *Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, Narodne Novine, Zagreb, 2018., str. 307
14. Rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, PŽ-7138/08 od 09. 12. 2008., objavljeno u knjizi: *Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, Narodne Novine, Zagreb, 2018., str. 311
15. Rješenje Višeg suda u Ljubljani, Cst 235/2014 od 10. 06. 2014. objavljeno na <https://www.sodnapraksa.si> dana 10. 12. 2014., pregledano dana 20. 06. 2024.

## LITERATURA

1. *Bodul Dejan/Vuković Ante*, Još jedna reforma stečajnog zakonodavstva - funkcionalizacija stečajno pravne zaštite ili placebo efekt, Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci, vol. 36., 2015., br. 1., str. 181.-212.
2. *Bodul Dejan/Vuković Ante*, Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima, objavljen na <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/CLN20V01D2016B953> dana 21. 07. 2016., str. 1.-11., posjećeno dana 10. 06. 2024.
3. *Bodul Dejan*, Izazovi čuvanja poslovne tajne u (pred)stečajnom postupku, objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/izazovi-cuvanja-poslovne-tajne-u-pred-stecajnom-postupku>, dana 22. 11. 2022., str. 1.-9., posjećeno dana 10. 03. 2024.
4. *Bodul Dejan/Vuković Ante*, Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima, objavljen na <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/CLN20V01D2016B953> dana 21. 07. 2016., posjećeno dana 10. 06. 2024., str. 1.-11.

5. *Čuveljak Jelena*, Odbor vjerovnika, *Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu*, 2004., br 2., str.45.- 49.
6. *Čuveljak Jelena*, Skupština stečajnih vjerovnika na temelju novele Stečajnog zakona 2006.g., *Hrvatska pravna revija*, 2007, br. 7. str.102.-113.
7. *Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, *Narodne novine*, Zagreb, 2018.
8. *Crnić Ivica*, *Odštetno pravo - zbirka sudskih rješidbi o naknadi i popravljaju štete s napomenama i propisima drugo bitno izmijenjeno i dopunjeno izdanje*, Zgombić i partneri, Zagreb, 2008.
9. *Dika Mihajlo*, *Novine u uređenju pravnog položaja tijela stečajnog postupka*, *Računovodstvo, revizija i financije*, vol. 16, 2006, br. 10, str.156.-164.
10. *Hrastinski Jurčec Ljiljana*, Stečajni sud, skupština i odbor vjerovnika, u knjizi: *Dika Mihajlo* (ur.), *Treća novela Stečajnog zakona*, *Narodne novine*, Zagreb, 2003., str. 39.-72.
11. *Tomas Živković Ivana/ Bodul Dejan/ Tomas Nataša*, *Pitanja pravnog transplantiranja stečajnog zakonodavstva: kolizija pravne tradicije i ekonomskih čimbenika*, *Zbornik pravnog fakulteta u Rijeci*, vol. 35., 2014., br. 2., str. 555.-595.
12. *Mustapić Jelena*, Stečajni postupak – tijela, vjerovnici i prijava tražbina (II. dio), objavljeno na <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/stecajni-postupak-tijela-vjerovnici-i-prijava-trazbina-ii-dio>, dana 05. 04. 2012., str. 1.-4., posjećeno dana 10. 03. 2024.
13. *Omazić Ivica/Šimić Željko*, *Tijela stečajnog postupka*, *Priručnik za polaznike*, *Pravosudna akademija*, Zagreb, 2016.
14. *Tomas Živković Ivana/ Bodul Dejan/ Tomas Nataša*, *Pitanja pravnog transplantiranja stečajnog zakonodavstva: kolizija pravne tradicije i ekonomskih čimbenika*, *Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci*, vol. 35., 2014., br. 2., str. 555.-595.